

Inventarisatie WMO Drechtsteden

Sociaal Geografisch Bureau
gemeente Dordrecht

ir. J.W. Jongenelen-Gietema
drs. J.M.A. Schalk
drs. R.D.J. Scheelbeek
dr. M.G. Weide

augustus 2005

Colofon

Opdrachtgever Bureau Drechtsteden
Tekst Sociaal Geografisch Bureau
Drukwerk Stadsdrukkerij
informatie Gemeente Dordrecht
Sociaal Geografisch Bureau (SGB)
Postbus 8
3300 AA DORDRECHT
telefoon: (078) 639 64 65
www.sociaalgeografischbureau.nl

Het overnemen van delen van de tekst is toegestaan onder voorwaarde van duidelijke bronvermelding

Inhoud

Samenvatting en conclusies	5
1 Inleiding	9
1.1 Aanleiding en doel	9
1.2 Vraagstelling.....	9
1.3 Opzet.....	9
1.4 Leeswijzer	10
2 Inventarisatie aanbod	11
2.1 Prestatieveld 1	11
2.2 Prestatieveld 2	12
2.3 Prestatieveld 3	13
2.4 Prestatieveld 4	14
2.5 Prestatieveld 5	15
2.6 Prestatieveld 6	16
2.7 Prestatievelden 7, 8 en 9.....	17
3 Omvang doelgroepen en toekomstige vraag	19
3.1 Omvang doelgroepen	19
3.2 De doelgroep in de toekomst, vraag en behoefte	21
Bijlage 1 Gedetailleerde informatie per product	
Bijlage 2 Globaal overzicht kosten per prestatieveld	
Bijlage 3 Omvang doelgroepen	

Samenvatting en conclusies

Ter voorbereiding op de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) die in juli 2006 in werking treedt, heeft het Sociaal Geografisch Bureau in de Drechtsteden een inventarisatie gemaakt van het huidige aanbod dat onder deze wet valt, de omvang van de doelgroepen en de toekomstige vraag. Deze inventarisatie vindt plaats in opdracht van de projectgroep die belast is met het opstellen van een gemeenschappelijk beleidskader voor de Drechtsteden ten behoeve van de WMO.

Aanleiding, doel en werkwijze

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) geeft gemeenten de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid voor de ondersteuning aan burgers die vanwege beperkingen niet zelfstandig en volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. Het doel van de WMO is dat iedereen -oud en jong, gehandicapt en niet-gehandicapt, mét en zonder problemen- maatschappelijk mee kan doen. De WMO omvat de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg), de Welzijnswet en delen van de AWBZ (in eerste instantie huishoudelijke verzorging). Dit laatste onderdeel is voor gemeenten een nieuwe verantwoordelijkheid.

De WMO formuleert negen prestatievelden:

1. het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. maatschappelijke opvang, advies en steunpunten huiselijk geweld;
8. OGGZ, de openbare geestelijke gezondheidszorg;
9. ambulante verslavingszorg.

Op basis hiervan kunnen we verschillende doelgroepen van de WMO onderscheiden: jongeren, ouderen, allochtone inwoners, mensen met lichamelijke of verstandelijke beperkingen, mensen met psychische problemen, doelgroepen van de maatschappelijke opvang en verslavingszorg, slachtoffers van huiselijk geweld en mantelzorgers en vrijwilligers. Ook mensen met huishoudelijke verzorging behoren tot de doelgroepen van de WMO.

De combinatie van deze gemeenschappelijke taken in één wet en de regionale afstemming biedt kansen tot optimalisering van het beleid en de uitvoering ervan. Doel van de inventarisatie is een overzicht te bieden van het huidige aanbod, de omvang van de doelgroep en de (toekomstige) vraag. Deze informatie geeft eerste aanknopingspunten voor de verdere ontwikkeling van een gemeenschappelijk beleidskader.

In de inventarisatie richten we ons op het aanbod waar de gemeente op dit moment bij betrokken is, omdat men dit financieel ondersteunt en/of hier beleid op voert. Aanbod dat hier buiten valt, blijft buiten beschouwing, omdat het niet mogelijk was dat binnen het gegeven tijdpad in kaart te brengen. De inventarisatie van het aanbod omvat producten (activiteiten/diensten), uitvoerders, doelgroepen, huidig wettelijk kader en kosten. Informatie is verkregen via een schriftelijke vragenlijst die is uitgezet bij relevante beleidsmedewerkers. De verkregen gegevens zijn in een excelbestand gezet en vervolgens geanalyseerd. De doelgroepen en toekomstige vraag hebben we via deskresearch in beeld gebracht.

Voor een uitgebreide weergave van de uitkomsten van het onderzoek verwijzen we naar het hoofdrapport. In deze samenvatting zetten we de belangrijkste conclusies op een rij.

Conclusies

Aanbod

1. De Drechtsteden gemeenten geven financiële ondersteuning aan en/of voeren beleid op een breed algemeen aanbod van activiteiten/producten die onder de WMO gaan vallen. Dat geldt voor alle gemeenten. Een aantal meer specifieke producten wordt alleen in de twee grootste gemeenten, Dordrecht en Zwijndrecht, aangeboden, zoals School in de Samenleving, project Entree en allochtone ouderenadviseurs. Dat heeft ook met de omvang van de doelgroep te maken. Zo ligt voor kleinere gemeenten een aanbod als 'allochtone ouderenadviseurs' niet voor de hand, omdat hier slechts een beperkt aantal allochtone ouderen wonen. Een product als School in de Samenleving is echter veel minder sterk afhankelijk van de omvang van een gemeente, wat ook blijkt uit het feit dat er in Hendrik-Ido-Ambacht een brede school in ontwikkeling is. Het wel of niet aanwezig zijn van een dergelijk product heeft veeleer te maken met het beleid van een gemeente. In deze inventarisatie is vanwege de beperkte tijd die voor het onderzoek beschikbaar was, een inventarisatie van (de doelstellingen van) het beleid van gemeenten buiten beschouwing gebleven. Het is wel van belang om hieraan in het vervolgtraject, dat gericht is op het ontwikkelen van een gezamenlijk beleidskader, aandacht te besteden.
2. Een aantal producten wordt regionaal aangeboden of is regionaal georganiseerd. Dat geldt bijvoorbeeld voor maatschappelijke opvang, netwerk huiselijk geweld, verslavingszorg, OGGZ en gehandicaptensport. De meeste activiteiten/producten zijn echter op het niveau van de gemeente georganiseerd. In dat geval is er veelal ook sprake van verschillende uitvoerders van in principe hetzelfde product. Een lokale uitvoerder kan nabijheid en bekendheid met de lokale situatie als voordeel hebben. Een nadeel van lokale uitvoerders is echter dat ze vaak klein en daardoor kwetsbaar zijn. Eén zieke medewerker kan al leiden tot problemen in de uitvoering. Bovendien kan verschil in uitvoerders ook een –onwenselijk– verschil in de kwaliteit van de uitvoeringspraktijk met zich meebrengen. Nu men in het kader van de WMO een gezamenlijk beleidskader gaat ontwikkelen ligt het dan ook voor de hand om naar aanleiding van deze inventarisatie te bekijken welke producten gemeenten nu bij verschillende uitvoerders afnemen en te onderzoeken in hoeverre het wenselijk is deze bij één uitvoerder onder te brengen. Indien dit niet wenselijk is, zou men kunnen kijken of er mogelijkheden voor samenwerking, afstemming of ondersteuning zijn.
3. Het bleek moeilijk een volledig overzicht te verkrijgen van de kosten die gemeenten nu maken voor de activiteiten/producten die onder de WMO gaan vallen. Niet alle kostenposten bleken binnen het gegeven tijdbestek te achterhalen. Op basis van de beschikbare gegevens komen we voor alle producten in de Drechtsteden gemeenten gezamenlijk uit op een kostenpost van ruim € 50.000.000; dat is bijna € 200 per inwoner. Hierbij dienen we wel op te merken dat het niet altijd duidelijk is of een activiteit/product als 'onderdeel' van de WMO beschouwd moet worden. Zo vallen inburgeringstrajecten bijvoorbeeld onder een andere wet (WIN), terwijl inburgering ook een product is dat bijdraagt aan het bevorderen van de sociale samenhang. Wij hebben dit in de inventarisatie dan ook meegenomen. Dat geldt ook voor een aantal andere producten. In het vervolgtraject dient hier nader naar gekeken te worden.
4. Deze inventarisatie beperkt zich tot aanbod waar de gemeente financieel en/of beleidsmatig bij betrokken is. De inventarisatie geeft geen inzicht in aanbod van instanties als de GGZ, thuiszorginstellingen en bijvoorbeeld woningcorporaties. Ook het aanbod aan en de financiering van huishoudelijke verzorging, een product dat nu nog onder de AWBZ valt, maar straks tot de verantwoordelijkheid van de gemeente gaat behoren, zijn (nog) niet in beeld gebracht. Inzicht hierin zal in een vervolgtraject verkregen dienen te worden.

Doelgroepen

5. Een vijfde van de bevolking in de Drechtsteden is jonger dan 25 jaar en 15% is 65 jaar of ouder. Het aandeel niet-westerse allochtonen is 11%; in Dordrecht is dit aandeel relatief hoog. De overige verschillen tussen de Drechtsteden in bevolkingssamenstelling zijn gering. In Hendrik-Ido-Ambacht is de populatie wat jonger dan in de

andere gemeenten, in Zwijndrecht relatief wat ouder. Ook in Sliedrecht en Alblasserdam wonen wat meer 65-plussers dan gemiddeld.

6. Wat betreft de doelgroepen van de WMO zien we vooral verschillen tussen gemeenten waar een concentratie ontstaat door de aanwezigheid van voorzieningen. Zo herbergt Dordrecht relatief meer dak- en thuislozen en verslaafden en Sliedrecht meer verstandelijk gehandicapten. Bij veel doelgroepen (verstandelijk gehandicapten, mensen met lichamelijke beperkingen, mensen met psychische stoornissen) is begeleid zelfstandig wonen en volwaardig burgerschap als trend in gang gezet. Dat betekent splitsing van intramurale voorzieningen in kleine projecten op maat. Op dit moment wordt er binnen de Drechtsteden een project ontwikkeld waarin men spreiding van woon-zorgvoorzieningen voor deze doelgroepen over de gemeenten stimuleert. Hierdoor zal er in de toekomst naar verwachting wat minder sprake zijn van concentratie van deze bijzondere doelgroepen.
7. De belangrijkste demografische trend in het kader van de WMO is de vergrijzing van de bevolking. De toename van het aandeel ouderen betekent tegelijk een toename van mensen met lichamelijke beperkingen en psychische problematiek (dementie). Het feit dat ouderen steeds meer zelfstandig (willen) blijven wonen, betekent dat er een stijgende behoefte is aan aangepaste woningen en woon-zorgmogelijkheden. Dat betekent ook dat er een toenemend beroep gedaan zal worden op financiering van voorzieningen voor mensen met beperkingen (zowel wat betreft vervoer, als wat betreft woningaanpassingen).

1 Inleiding

In juli 2006 treedt de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) in werking. De Drechtsteden gemeenten pakken de ontwikkeling van de WMO gezamenlijk op. Er is een projectgroep belast met het opstellen van een gemeenschappelijk beleidskader ten behoeve van de WMO. Het Sociaal Geografisch Bureau heeft in opdracht van deze projectgroep in de Drechtsteden een inventarisatie gemaakt van het huidige aanbod dat onder deze wet valt, de omvang van de doelgroepen en de toekomstige vraag.

1.1 Aanleiding en doel

Vanaf juli 2006 treedt de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) in werking. Hiermee krijgen gemeenten de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid voor het bieden van ondersteuning aan burgers die vanwege beperkingen niet zelfstandig en volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. De gemeenten dienen voor deze ondersteuning beleid te formuleren en zorg te dragen voor een adequate uitvoering. Vanuit de Ambtelijke Adviesgroep Managers Sociaal (AAMS) Drechtsteden is de wens uitgesproken om de ontwikkeling van de WMO in Drechtstedenverband op te pakken. De Bestuurlijke Commissie Sociaal Beleid Drechtsteden heeft een projectgroep opdracht gegeven hiermee aan de slag te gaan. Deze projectgroep bestaat uit ambtelijke vertegenwoordigers van de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht (voorzitter), Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht. Eén van de beoogde projectresultaten is het opstellen van een gemeenschappelijk beleidskader voor de Drechtsteden waarin het gezamenlijke beleid van de regio op het gebied van de WMO wordt beschreven én waarin wordt ingegaan op de uitvoeringsaspecten.¹

Het doel van de WMO is dat iedereen –oud en jong, gehandicapt en niet-gehandicapt, mét en zonder problemen– maatschappelijk mee kan doen.² De WMO omvat de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg), de Welzijnswet en delen van de AWBZ. De contouren van de WMO zijn weliswaar geschetst, maar deze liggen nog niet vast. In 2005 vindt de verdere uitwerking van de wet plaats. Voor gemeenten betekent de WMO dat zij een bredere verantwoordelijkheid krijgen. Voor de Wvg en Welzijnswet waren ze al verantwoordelijk, maar deze verantwoordelijkheid wordt uitgebreid met onderdelen van de AWBZ. Om duidelijk te maken op welke terreinen gemeenten verantwoordelijk zijn, worden in de WMO concrete prestatievelden vastgelegd. Deze vervangen de beleidsterreinen van de Welzijnswet en de voorzieningen in de Wvg. De WMO geeft een kader, richtlijnen en randvoorwaarden en daarbinnen kunnen partijen, onder regie van de gemeente, zelf invullen hoe zij de wet uitvoeren.

De projectgroep WMO Drechtsteden wil ten behoeve van de ontwikkeling van haar beleidskader WMO onderzoek (laten) uitvoeren met als *doel* inzicht te krijgen in:

- de huidige situatie op de afzonderlijke prestatievelden van de WMO (aanbod),
- de aard en omvang van de doelgroepen en de (toekomstige) behoeften op het gebied van ondersteuning (doelgroep en vraag).

1.2 Vraagstelling

De vragen die het onderzoek dient te beantwoorden zijn:

1. Wat is de huidige situatie op de prestatievelden van de WMO?
  - Op welke wijze zijn de activiteiten en voorzieningen georganiseerd? Welke producten worden aangeboden?
  - Wie zijn de uitvoerders?
  - Wie zijn de doelgroepen/gebruikers?
  - Hoe ziet de huidige (wettelijke) regeling eruit? Valt het onder het huidige gemeentelijke beleid?
  - Hoeveel geld is ermee gemoeid en welke geldstromen betreft het?
2. Wat is de (toekomstige) omvang van de doelgroepen van de WMO? Wat zijn de ontwikkelingen in de vraag? Het betreft:
  - inwoners naar leeftijd (jongeren en ouderen),
  - inwoners naar etniciteit (nieuwkomers, oudkomers, allochtone jongeren, ouderen),
  - mensen met een lichamelijke beperking,
  - mensen met een verstandelijke beperking,
  - mensen met psychische problemen,
  - doelgroepen van maatschappelijke opvang, zoals dak- en thuislozen en verslaafden,
  - mensen die te maken hebben met huiselijk geweld,
  - mantelzorgers en vrijwilligers,
  - mensen met huishoudelijk verzorging.

1.3 Opzet

De beide onderzoeksvragen vereisen een verschillende aanpak. Het onderzoek is dan ook gesplitst in twee deelonderzoeken: (1) inventarisatie van de huidige situatie wat betreft het aanbod en (2) inventarisatie van de (omvang van de) doelgroepen en de vraag.

Inventarisatie aanbod

De WMO definieert maatschappelijke ondersteuning in negen prestatievelden.³ Dit zijn:

1. het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van wijken en buurten;
2. op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden;
3. het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning;
4. het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers;
5. het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem;
6. het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer;
7. maatschappelijke opvang, advies en steunpunten huiselijk geweld;
8. OGGZ, de openbare geestelijke gezondheidszorg;
9. ambulante verslavingszorg.

Per gemeente, per prestatieveld is een inventarisatie gemaakt van:

- de producten (diensten, activiteiten) die worden aangeboden, de uitvoerders en de doelgroepen/gebruikers;
- de (wettelijke) regeling waaronder dit valt en of het nu onder het gemeentelijke beleid valt;
- de kosten die hiermee gemoeid zijn (voor zover vast te stellen).

In overleg met de projectgroep hebben we eerst de beleidsterreinen/thema's per prestatieveld verder ingevuld en concreet afgebakend en producten geformuleerd. Besloten is ons te beperken tot producten waar de gemeente een financiële bijdrage voor levert en/of beleid op voert. Hierbij hebben we de programmabegrotingen van de gemeenten als basis genomen. Tevens hebben we gebruik gemaakt van de inventarisaties die de gemeenten Hendrik-Ido-Ambacht en Papendrecht binnen hun gemeenten uitvoerden en van de inventarisatie van de sociale basisinfrastructuur die het SGB in Dordrecht heeft uitgevoerd.

Op basis hiervan hebben we een schriftelijke vragenlijst ontwikkeld, waarmee we per prestatieveld de gevraagde informatie in beeld krijgen. De verschillende producten zijn per beleidsveld in één vragenlijst ondergebracht, zodat een beleidsmedewerker voor zijn beleidsveld één vragenlijst in kon vullen. De leden van de projectgroep fungeerden binnen hun gemeente als contactpersoon. Zij kregen de vragenlijsten toegestuurd en zetten deze binnen hun gemeente uit bij de betreffende beleidsmedewerkers. De contactpersoon stuurde de ingevulde vragenlijst(en) terug naar het SGB.

De verkregen gegevens zijn vervolgens in een Excel bestand gezet en geanalyseerd.

Inventarisatie doelgroep en vraag

Voor het vaststellen van de omvang (nu en in de toekomst) van de verschillende doelgroepen van de WMO per gemeente hebben we bij het CBS, de provincie en het Ministerie van VROM gegevens opgevraagd over de samenstelling van de bevolking en bevolkingsprognoses per gemeente. Daaruit kunnen we afleiden wat op dit moment de omvang van diverse leeftijdsgroepen is en kunnen we ook voorzien in hoeverre deze toe- of afnemen.

Door middel van deskresearch (landelijk en regionaal onderzoek) hebben we per gemeente een inschatting gemaakt van de huidige omvang van de verschillende doelgroepen en van de ontwikkeling in bevolkingssamenstelling voor 2010 en 2015. Tevens hebben we per doelgroep, voor zover bekend, mogelijke ontwikkelingen in vraag vastgesteld. Deze resultaten hebben we getoetst in de projectgroep.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 en 3 worden de resultaten van de inventarisatie gepresenteerd. In hoofdstuk 2 gaan we in op het aanbod van de Drechtsteden gemeenten aan producten en activiteiten die onder de WMO vallen. In hoofdstuk 3 bespreken we de (toekomstige) omvang van de doelgroepen en trends die hierop van invloed zijn. Voorin het rapport is een samenvatting opgenomen met de belangrijkste conclusies uit de inventarisatie.

¹ Projectplan Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) Drechtsteden, 28 februari 2005

² Op weg naar een bestendig stelsel voor langdurige zorg en maatschappelijke ondersteuning. Den Haag: Ministerie van VWS, DVVO-U-22475093

³ Implementatie WMO. Algemene Handreiking. SGB, maart 2005

2 Inventarisatie aanbod

In dit hoofdstuk geven we per prestatieveld een omschrijving van het aanbod van producten en diensten die onder de WMO vallen. Daarbij geven we ook aan wie de uitvoerders en doelgroepen van de producten zijn, onder welk wettelijk beleidskader de producten nu vallen en geven we informatie over de kosten van de producten. We sluiten elke paragraaf af met een korte conclusie.

2.1 Prestatieveld 1

Omschrijving

Prestatieveld 1 is “het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van wijken en buurten”. Hierbij kan men denken aan het bevorderen van de ‘civil society’, de maatschappelijke verbanden van burgers, het ondernemen van activiteiten ter bevordering van het vreedzaam samenleven van verschillende etnische en religieuze groepen, het realiseren van accommodaties ten behoeve van maatschappelijke activiteiten en sport, jeugdthons etc.

Producten, uitvoerders en doelgroepen

In tabel 2.1 ziet u welke producten worden aangeboden en in hoeveel gemeenten deze producten worden aangeboden. In de tabel zijn de meest voorkomende uitvoerders en doelgroepen genoemd. Details en extra informatie per gemeente kunt u vinden in bijlage 1.

Veel producten worden door alle gemeenten aangeboden. Het gaat dan om redelijk algemene producten als jeugd- en jongerenwerk, speeltuinwerk, sportaccommodaties, sportstimulering, inburgeringstrajecten, inzet van stadswachten en activiteiten in het kader van sociale veiligheid.

Sommige producten worden nog niet in alle gemeenten aangeboden, bijvoorbeeld integratieactiviteiten op wijkniveau, jongerenparticipatie, opbouwwerk, ontmoeting en participatie, wijkbeheer/ wijkoverleg en wijkprojecten. In Hendrik-Ido-Ambacht wordt geen van deze producten aangeboden (afgezien van een wijkschouw), in Sliedrecht slechts een aantal. De grotere gemeenten Dordrecht en Zwijndrecht bieden vrijwel alle producten die onder dit prestatieveld vallen aan.

De meeste producten binnen prestatieveld 1 worden uitgevoerd door de gemeenten zelf of door welzijnsorganisaties. Papendrecht voert een aantal algemene producten als gemeente zelf uit die andere gemeenten meestal aan welzijnsorganisaties overlaten. Het gaat dan met name over jeugd- en jongerenwerk, opbouwwerk en buurthuizen/wijkcentra. De andere gemeenten huren hiervoor een welzijnsinstelling in, maar dit is wel bij elke gemeente een andere instelling.

Bij veel producten worden ook andere uitvoerders genoemd, zoals verenigingen bij speeltuinwerk en sportvoorzieningen, wijkplatforms bij producten als wijkbeheer en wijkprojecten en de Stichting Veiligheid en Toezicht bij de inzet van stadswachten. De uitvoering van inburgeringstrajecten in de gemeenten ligt bij VIOZ (Vluchtelingen- en inburgeringorganisatie Zuid-Holland Zuid) en het Da Vinci College.

De doelgroepen van de producten die onder dit prestatieveld vallen zijn meestal alle inwoners. Bij een aantal producten zijn er specifieke doelgroepen zoals jongeren bij jongerenvoorzieningen, sportverenigingen bij sportvoorzieningen en oud- en nieuwkomers bij inburgeringstrajecten. Sportstimulering heeft ook verschillende activiteiten voor specifieke doelgroepen, zoals ouderen, jongeren en allochtonen.

Wettelijk beleidskader

De meeste producten bij prestatieveld 1 vallen onder de Welzijnswet. Bij sommige producten geven de gemeenten aan dat er geen wettelijk kader is, dat het onder het gemeentelijk beleid valt of dat het wettelijk kader niet bekend is. Sportstimulering valt volgens enkele gemeenten onder de Welzijnswet en een aantal geeft ook aan dat deze activiteiten vallen onder de subsidieregeling Breedtesportimpuls. Inburgeringstrajecten vallen onder de WIN (Wet Inburgering Nieuwkomers). Het is de vraag of dit product daarom niet buiten de WMO valt.

Kosten

Inzicht geven in de kosten van prestatieveld 1 is erg lastig, omdat niet alle gemeenten dezelfde producten en activiteiten aanbieden en de budgetten niet altijd bekend en eenduidig zijn. Voor vergelijkingen tussen gemeenten van afzonderlijke producten verwijzen we naar bijlage 1. Een globale indicatie van de totale kosten ziet u in bijlage 2.

Het geld voor de meeste producten komt uit het Gemeentefonds/ algemeen budget. Dordrecht zet voor jeugd- en jongerenwerk ook GSB-middelen in. Bij sportstimulering komt de helft van de kosten uit het Gemeentefonds en wordt de helft gesubsidieerd door het ministerie van VWS met de subsidieregeling Breedtesportimpuls. Voor inburgeringstrajecten worden WIN-gelden van het rijk ingezet.

Tabel 2.1 Aanbod in prestatieveld 1

producten	uitvoerder?	doelgroep?	waar?
<i>jeugd-/jongeren werk</i>	<i>gemeenten, welzijnsorganisaties</i>	<i>jongeren</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>speeltuinwerk</i>	<i>gemeenten, verenigingen</i>	<i>jongeren</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>jongerenparticipatie</i>	<i>welzijnsorganisaties</i>	<i>jongeren</i>	<i>3 gemeenten</i>
<i>opbouwwerk</i>	<i>welzijnsorganisaties, gemeenten</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>4 gemeenten</i>
<i>buurthuizen/wijkcentra</i>	<i>welzijnsorganisaties, gemeenten</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>5 gemeenten</i>
<i>ontmoeting en participatie</i>	<i>gemeenten, verenigingen, welzijnsorganisaties</i>	<i>alle inwoners, jongeren, ouderen</i>	<i>4 gemeenten</i>
<i>binnensportaccommodaties</i>	<i>gemeenten, welzijnsorganisaties</i>	<i>alle inwoners, sportverenigingen</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>buitensportaccommodaties</i>	<i>gemeenten, verenigingen</i>	<i>alle inwoners, sportverenigingen</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>sportstimulering</i>	<i>gemeenten met partners</i>	<i>jongeren, ouderen, allochtonen, alle inwoners, sportverenigingen</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>inburgeringtrajecten</i>	<i>VIOZ, Da Vinci College</i>	<i>nieuwkomers, oudkomers</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>integratieactiviteiten op wijkniveau</i>	<i>divers</i>	<i>allochtonen</i>	<i>3 gemeenten</i>
<i>wijkbeheer/ wijkoverleg</i>	<i>gemeenten, wijkplatforms</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>5 gemeenten</i>
<i>wijkprojecten</i>	<i>gemeenten, wijkplatforms</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>5 gemeenten</i>
<i>wijkschouw</i>	<i>gemeenten</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>5 gemeenten</i>
<i>inzet stadswachten</i>	<i>gemeenten, Stichting Veiligheid en Toezicht</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>activiteiten in het kader van sociale veiligheid</i>	<i>gemeenten met partners</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>alle gemeenten</i>

Conclusies

In de meeste gemeenten is er een breed aanbod van producten die vallen onder prestatieveld 1. Vooral sportvoorzieningen, algemene voorzieningen als jeugd- en jongerenwerk en speeltuinwerk en inburgeringtrajecten worden bijna overal aangeboden. In bijna alle gemeenten vindt wijkgericht werken plaats (wijkoverleg en wijkprojecten), behalve in Hendrik-Ido-Ambacht. Wel is ook in deze gemeente sprake van wijkschouw en inzet van stadswachten. Op het gebied van activiteiten ter verbetering van sociale cohesie is nog weinig aanbod, afgezien van de wettelijk verplichte inburgeringcursussen.

2.2 Prestatieveld 2

Omschrijving

Prestatieveld 2 omvat "op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroei- en van ouders met problemen met opvoeden". Dit prestatieveld heeft betrekking op jongeren – en hun ouders – bij wie sprake is van een verhoogd risico op ontwikkelingsachterstand, schooluitval of criminaliteit, maar voor wie zorg op grond van de Wet op de Jeugdzorg niet nodig is of voorkomen kan worden. Het gaat hierbij om (het scheppen van voorwaarden voor/coördineren van) informatie en advies, signaleren van problemen, toegang tot het hulpaanbod, licht pedagogische hulp (zoals opvoedingsondersteuning en schoolmaatschappelijk werk) en coördinatie van zorg (afstemmen en bundelen

van zorg). Hierbij betreft het zaken die niet al onder de basistaken jeugdgezondheidszorg vallen.

Producten, uitvoerders en doelgroepen

De producten die vallen onder prestatieveld 2 vindt u terug in tabel 2.2. De meeste producten, zoals opvoedingsondersteuning, multidisciplinaire teams (MDT's), school maatschappelijk werk (SMW) en Jeugd Preventie Team (JPT) worden in alle gemeenten aangeboden. School in de Samenleving en het project Entree worden vooralsnog alleen in Dordrecht en Zwijndrecht aangeboden. In Hendrik-Ido-Ambacht is wel een brede school in ontwikkeling. Er is in vier gemeenten een signaleringsnetwerk jeugd/jongeren; in Dordrecht betreft dit twee netwerken in twee wijken. In Zwijndrecht is een dergelijk netwerk in ontwikkeling en Hendrik-Ido-Ambacht beschikt niet over een dergelijk netwerk.

De meeste producten worden uitgevoerd door de GGD of Bureau Jeugdzorg, aangevuld met andere organisaties als de politie bij JPT, leerplicht bij het signaleringsnetwerk jeugd/jongeren en Opmaat/Rivas bij opvoedingsondersteuning, SMW en MDT's.

Doelgroepen van producten bij prestatieveld 2 zijn vooral (school)jeugd en hun ouders. Bij de diverse producten zijn vaak specifieke leeftijdscategorieën de doelgroep. Soms zijn ook (multi)probleemgezinnen de doelgroep.

Tabel 2.2 Aanbod in prestatieveld 2

producten	uitvoerder?	doelgroep?	waar?
<i>maatwerkgedeelte jeugdgezondheidszorg GGD-ZHZ</i>	<i>GGD-ZHZ</i>	<i>jongeren</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>school in de samenleving (SiS)</i>	<i>scholen, welzijnsorganisaties etc.</i>	<i>schooljeugd en ouders</i>	<i>2 gemeenten</i>
<i>opvoedingsondersteuning</i>	<i>GGD, Rivas, Opmaat, Home Start etc.</i>	<i>kinderen en ouders met opvoedproblemen</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>multidisciplinaire teams (MDT's)</i>	<i>BJZ, GGD, scholen, gemeenten, SMW, Opmaat etc.</i>	<i>jongeren tot 18 jaar</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>school maatschappelijk werk (SMW)</i>	<i>BJZ, Rivas, Opmaat</i>	<i>jongeren tot 18 jaar</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>signaleringsnetwerk jeugd/jongeren</i>	<i>BJZ, politie, GGD, Bureau Leerplicht etc.</i>	<i>jongeren tot 18 jaar</i>	<i>4 gemeenten</i>
<i>Jeugd Preventie Team (JPT)</i>	<i>BJZ, politie</i>	<i>jongeren tot 18 jaar</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>project Entree</i>	<i>BJZ</i>	<i>jongeren van 12 tot 23 jaar met multiproblematiek</i>	<i>2 gemeenten</i>

Wettelijk beleidskader

De meeste producten bij prestatieveld 2 vallen onder de Welzijnswet. Het maatwerkgedeelte jeugdgezondheidszorg en opvoedingsondersteuning vallen echter onder de WCPV en het project Entree valt onder de Wet op de Jeugdzorg.

Kosten

Het geld voor de producten bij prestatieveld 2 komen meestal uit het Gemeentefonds. Voor de producten School in de Samenleving, MDT's en SMW benut Dordrecht ook GSB-middelen. Zwijndrecht geeft aan bij een aantal producten geld te krijgen van de provincie (GOA). Voor vergelijking van de kosten tussen de gemeenten onderling verwijzen we naar de gedetailleerde informatie in bijlage 1. In bijlage 2 ziet u een globale indicatie van de kosten voor producten die vallen onder prestatieveld 2.

Conclusies

Het aanbod van producten die onder prestatieveld 2 vallen komt redelijk overeen in alle gemeenten. Wat meer specifieke producten zoals School in de Samenleving en project Entree worden alleen nog in de twee grootste gemeenten Dordrecht en Zwijndrecht aangeboden. Qua uitvoerders zijn er redelijk wat verschillen tussen de gemeenten, vooral bij opvoedingsondersteuning en MDT's.

2.3 Prestatieveld 3

Omschrijving

Prestatieveld 3 is "het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning". Het betreft hier activiteiten die burgers de weg wijzen in het veld van maatschappelijke ondersteuning, waarbij het zowel gaat om algemene voorzieningen (zoals voldoende informatiepunten) als om specifieke voorzieningen (individueel advies). De informatie dient niet beperkt te blijven tot voorzieningen waar de gemeente zelf

over gaat, maar breder te zijn (bijvoorbeeld op het terrein van zorg en wonen). Ook coördinatie/regie om te komen tot één loket valt hieronder.

Producten, uitvoerders en doelgroepen

Producten die vallen onder prestatieveld 3 zijn vooral informatie- en adviespunten voor verschillende doelgroepen, zoals jongeren, allochtonen, ouderen, gehandicapten, sportverenigingen, mensen met geldproblemen en mensen met maatschappelijke problemen.

Informatie- en adviespunten voor jeugd, ouderen, gehandicapten en mensen met geldproblemen zijn in vrijwel alle gemeenten aanwezig. In vier gemeenten kan men ook terecht bij Sociaal Raadslieden, Bureau voor Rechtshulp en/of Rechtswinkel. Drie gemeenten hebben een sportservicepunt.

Voor allochtonen en vooral voor allochtone ouderen is er minder aanbod dat specifiek op hen is gericht. In Alblasserdam en Dordrecht zijn er wel informatie- en adviespunten voor allochtonen. Ook in Sliedrecht kan deze doelgroep terecht bij de gemeente en VIOZ, maar hier is geen officieel informatiepunt. In Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht en Zwijndrecht is er geen aanbod voor allochtonen. Ouderenadviseurs voor allochtonen zijn er op dit moment alleen in Dordrecht en Zwijndrecht.

De uitvoerders zijn per product, en vaak ook per gemeente, verschillend. In tabel 2.3 ziet u de meest voorkomende uitvoerders per product. Schuldhulpverlening is al in zekere mate geregionaliseerd. Een aantal gemeenten maakt gebruik van Bureau Schuldhulpverlening van de gemeente Dordrecht. Soms doet men wel zelf de intake, waarna wordt doorverwezen naar Dordrecht. Zwijndrecht voert schuldhulpverlening nog zelf uit in de gemeente en Sliedrecht heeft dit vanaf 2004 uitbesteed aan het Rivas en handelt zelf alleen nog lopende zaken af.

Tabel 2.3 Aanbod in prestatieveld 3

producten	uitvoerder?	doelgroep?	waar?
<i>Jeugd Informatie Punt</i>	<i>welzijnsorganisaties</i>	<i>jongeren 12 tot 23 jaar</i>	<i>5 gemeenten</i>
<i>advies- en informatiepunten allochtonen</i>	<i>divers</i>	<i>allochtonen</i>	<i>3 gemeenten</i>
<i>ouderenadviseurs allochtonen</i>	<i>welzijnsorganisaties ouderen</i>	<i>allochtone ouderen</i>	<i>2 gemeenten</i>
<i>voorlichting en ondersteuning ouderen</i>	<i>VRSB, ouderenbonden, Stichtingen Welzijn Ouderen/ Ouderenwerk</i>	<i>ouderen</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>voorlichting en ondersteuning gehandicapten</i>	<i>DAG, Adviesraad Gehandicapten, Clientenraad</i>	<i>gehandicapten</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>sportservicepunt</i>	<i>gemeenten, welzijnsorganisaties</i>	<i>alle inwoners en sportverenigingen</i>	<i>3 gemeenten</i>
<i>schuldhulpverlening</i>	<i>Gemeente Dordrecht (BSHV), Rivas, gemeenten</i>	<i>mensen met geldproblemen</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>informatie/ advies bij maatschappelijke problemen</i>	<i>Bureau Sociaal Raadslieden, Bureau voor Rechtshulp, Rechtswinkel, Opmaat</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>4 gemeenten</i>
<i>coördinatie/ regie tbv verbetering advies/ informatiefunctie (één-loketfunctie)</i>	<i>gemeenten, Stichtingen Welzijn Ouderen</i>	<i>alle inwoners, gehandicapten, ouderen</i>	<i>4/5 gemeenten</i>

Wettelijk beleidskader

Ook bij prestatieveld 3 vallen de meeste producten onder de Welzijnswet. Bij sommige producten worden ook andere beleidskaders genoemd, zoals de WIN (Wet Inburgering Nieuwkomers) bij informatie en advies voor allochtonen, de WVG voor gehandicapten, Breedtesportimpuls voor sportservicepunten en de WSNP (Wet Sanering Natuurlijke Personen) en de WWB (Wet Werk en Bijstand) bij schuldhulpverlening.

Kosten

De kosten voor de producten bij prestatieveld 3 komen voornamelijk uit het Gemeentefonds. Alblasersdam heeft ook budget van het ministerie van Justitie voor de doelgroep allochtonen. Voor de sportservicepunten wordt de subsidie Breedtesportimpuls gebruikt. Gedetailleerde informatie per product vindt u in bijlage 1. Bijlage 2 geeft een globale indicatie van de kosten van prestatieveld 3.

Conclusies

De meeste doelgroepen kunnen terecht voor informatie en advies in bijna alle gemeenten. Een sportservicepunt is in drie gemeenten aanwezig. Het aanbod voor allochtonen en met name voor allochtone ouderen is beperkt.

2.4 Prestatieveld 4

Omschrijving

Prestatieveld 4 is "het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers". Wat betreft mantelzorg behoren hiertoe het financieren van steunpunten mantelzorg, lotgenotencontacten en instellingen voor vrij-

willige thuishulp, die een coördinerende functie hebben voor de vrijwilligers die tijdelijk de werkzaamheden van zwaar belaste mantelzorgers overnemen of verlichten. Ook buddy-projecten voor Aids-patiënten vallen hieronder. Voor vrijwilligers gaat het om financiering van ondersteuning van vrijwilligers(organisaties).

Producten, uitvoerders en doelgroepen

Voor mantelzorgers is er een regionaal Steunpunt Mantelzorg, welke wordt uitgevoerd door MEE. In Alblasersdam, Hendrik-Ido-Ambacht en Papendrecht kunnen mantelzorgers ook terecht bij de welzijnsorganisaties voor ouderen.

De ondersteuning van vrijwilligers bestaat onder andere uit bemiddeling, belangenbehartiging, aanbod van faciliteiten, deskundigheidsbevordering, informatie en advies. In alle gemeenten worden deze activiteiten aangeboden. In de meeste gemeenten is de uitvoerder de PAD (Participatie & Activering Drechtsteden). In Dordrecht is er ook ondersteuning vanuit de SSKW. In Zwijndrecht is er een Vrijwilligers Service Bureau, waar ook Hendrik-Ido-Ambacht gebruik van maakt. Doelgroepen voor ondersteuning zijn zowel vrijwilligers als vrijwilligersorganisaties.

Wettelijk beleidskader

Het Steunpunt Mantelzorg van Mee valt onder de AWBZ. Overige ondersteuningsactiviteiten voor mantelzorgers, die meestal vanuit het ouderenwerk plaats vinden, vallen volgens de gemeenten onder de Welzijnswet. De ondersteuning van vrijwilligerswerk is meestal gemeentelijk beleid.

Tabel 2.4 Aanbod in prestatieveld 4

producten	uitvoerder?	doelgroep?	waar?
<i>ondersteuning/ informatie/ advies voor mantelzorg</i>	<i>MEE, Stichtingen Ouderenwerk</i>	<i>mantelzorgers</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>ondersteuning vrijwilligerswerk</i>	<i>PAD, SSKW, Vrijwilligers Service Bureau</i>	<i>vrijwilligers en organisaties</i>	<i>alle gemeenten</i>

Kosten

De kosten voor prestatieveld 4 komen voornamelijk uit het Gemeentefonds. Vier gemeenten noemen ook een rijkssubsidie (TSV). Een globaal overzicht van de kosten voor deze producten vindt u in bijlage 2. Meer gedetailleerde informatie per product vindt u in bijlage 1.

Conclusies

In alle gemeenten is er aanbod op het gebied van ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers. De uitvoerders zijn ook grotendeels dezelfde (PAD en MEE), zodat er naar verwachting een gelijkwaardig aanbod is in alle gemeenten.

2.5 Prestatieveld 5

Omschrijving

Prestatieveld 5 is "het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem". Onder dit prestatieveld kan een breed scala van mogelijke maatregelen vallen. Deze hoeven niet uitsluitend gericht te zijn op mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem of een psychosociaal probleem, zolang zij er in ieder geval maar baat bij hebben. Het kan gaan om het toegankelijk maken van openbare voorzieningen, maar ook om het organiseren van activiteiten met een sociaal-cultureel of sportief karakter voor specifieke doelgroepen.

Producten, uitvoerders en doelgroepen

De meeste producten bij dit prestatieveld worden in bijna alle gemeenten aangeboden. Zo hebben alle gemeenten aanbod op het gebied van ontmoeting en participatie van ouderen, gehandicaptensport, bewegen voor kinderen met motorische achterstand, algemeen maatschappelijk werk en terugleiding school/toeleiding werk voor jongeren (Route 23, vanaf 1 september 2005 voor alle gemeenten).

In Hendrik-Ido-Ambacht en Sliedrecht is geen aanbod op het gebied van ontmoeting en participatie voor gehandicapten, in alle andere gemeenten wel. Alle gemeenten ontplooiën activiteiten gericht op het beter toegankelijk maken van openbare voorzieningen voor gehandicapten. Begeleid wonen voor jongeren met problemen (Foyer) is alleen in Dordrecht aanwezig.

De uitvoerders verschillen per product. Voor ouderen zijn er de Stichtingen Ouderenwerk en Welzijn Ouderen, de ouderenbonden en welzijnsorganisaties. Voor gehandicapten is er onder andere de Cliëntenraad Integraal Gehandicaptensbeleid. Voor gehandicaptensport is er een regionaal Samenwerkingsverband Aangepast sporten Drechtsteden (SAD). Bij algemeen maatschappelijk werk zijn de uitvoerders vooral welzijnsorganisaties en de Stichting Slachtofferhulp.

De doelgroepen van de producten bij prestatieveld 5 zijn divers, net als de producten die worden aangeboden. Doelgroepen zijn voornamelijk ouderen, gehandicapten en jongeren. De doelgroep van algemeen maatschappelijk werk bestaat uit alle inwoners. Onder algemeen maatschappelijk werk vallen onder andere maatschappelijk werk, psychosociale hulpverlening, 24 uren dienst en slachtofferhulp.

Wettelijk beleidskader

Ook bij dit prestatieveld vallen de meeste producten onder de Welzijnswet. Route 23 valt echter onder de WWB en het bewegen voor kinderen met motorische achterstand valt onder de subsidieregeling Breedtesportimpuls.

Kosten

Een globale indicatie van de kosten voor dit prestatieveld vindt u in bijlage 2. Meer gedetailleerde informatie per product vindt u in bijlage 1. Dordrecht heeft verreweg het grootste budget. Dit komt ook door het project Foyer, dat alleen in Dordrecht wordt aangeboden en Route 23, waarvoor bij de andere gemeenten nog geen budgetten zijn vastgesteld. Bijna alle kosten worden betaald vanuit het Gemeentefonds. Route 23 benut ook geld uit het werkdeel van de WWB en de gemeenten krijgen subsidie voor het bewegen voor kinderen met motorische achterstand (Breedtesportimpuls).

Conclusies

De producten die onder prestatieveld 5 vallen worden in vrijwel alle gemeenten aangeboden. Een aantal producten is al regionaal geregeld, zoals gehandicaptensport en Route 23. Ontmoeting en participatie voor ouderen en gehandicapten worden bijna overal aangeboden, maar de uitvoerders zijn zeer divers. Algemeen maatschappelijk werk wordt meestal aangeboden door Rivas of Opmaat. Bureau Slachtofferhulp is al een regionale instelling voor de regio Rijnmond/Zuid-Holland Zuid.

Tabel 2.5 Aanbod in prestatieveld 5

producten	uitvoerder?	doelgroep?	waar?
<i>ontmoeting en participatie ouderen</i>	<i>Stichtingen Welzijn Ouderen/ Ouderenwerk, ouderenbonden, welzijnsorganisaties</i>	<i>ouderen, 55-plussers</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>ontmoeting en participatie gehandicapten</i>	<i>divers</i>	<i>gehandicapten</i>	<i>4 gemeenten</i>
<i>activiteiten gericht op het beter toegankelijk maken van openbare voorzieningen voor gehandicapten</i>	<i>gemeenten, Clientenraad Integraal Gehandicaptenbeleid</i>	<i>gehandicapten</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>gehandicaptensport</i>	<i>Samenwerkingsverband Aangepast sporten Drechtsteden</i>	<i>gehandicapten</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>bewegen voor kinderen met motorische achterstand</i>	<i>divers</i>	<i>jongeren 4-12 jaar met motorische achterstand</i>	<i>5/alle gemeenten</i>
<i>Algemeen Maatschappelijk Werk</i>	<i>welzijnsorganisaties, Stichting Slachtofferhulp</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>begeleid wonen voor jongeren met problemen</i>	<i>divers</i>	<i>jongeren 18-23 jaar, met name Antillianen</i>	<i>1 gemeente</i>
<i>terugleiding school/ toeleiding werk jongeren</i>	<i>Route 23 (RBL +, DVC, CWI, Sociale Dienst, BJZ)</i>	<i>jongeren 16-23 jaar met multi-problematiek</i>	<i>alle gemeenten (per 1-9-2005)</i>

2.6 Prestatieveld 6

Omschrijving

Prestatieveld 6 is "het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer". Dit prestatieveld is een nader gespecificeerd onderdeel van prestatieveld 5. Het gaat hierbij concreet om het aanbieden van zaken als maaltijdvoorziening, klussendiensten en rolstoelen. Alle Wvg-voorzieningen vallen hieronder.

Producten, uitvoerders en doelgroepen

Voor wat betreft de dienstverlening aan ouderen is er in elke gemeente aanbod. Maaltijdvoorziening, alarmering en klussendienst worden in elke gemeente aangeboden. Ook een boodschappendienst is in de meeste gemeenten aanwezig. In enkele gemeenten is er nog aanvullend aanbod, zoals het organiseren van cursussen, hulp aan zorgmijdende ouderen, exploitatie van een dienstencentrum, administratieve dienstverlening en belastingsservice. De meeste onderdelen worden uitgevoerd door de Stichtingen Welzijn Ouderen, waarvan elke gemeente er één heeft.

Wvg-voorzieningen worden vanzelfsprekend in elke gemeente aangeboden. Het aanbod is te onderscheiden in woonvoorzieningen, rolstoelen en vervoersvoorzieningen, waaronder ook de collectieve vervoersvoorziening (Drechthopper/ Molenhopper/ Lotax). Doelgroepen voor de Wvg-voorzieningen zijn gehandicapten, maar van de Drechthopper kunnen ook 75-plussers gebruik maken. Uitvoerders zijn vooral de gemeenten en de Stichting Drechthopper.

Wettelijk beleidskader

Dienstverlening voor ouderen valt onder de Welzijnswet. Wvg-voorzieningen vallen als vanzelfsprekend onder de Wet Voorzieningen Gehandicapten. Het vervoer van 75-plussers met de Drechthopper valt volgens één van de gemeenten onder de Welzijnswet.

Kosten

In bijlage 2 ziet u een globaal overzicht van de producten bij prestatieveld 4. In tegenstelling tot andere prestatievelden zijn de kosten bij dit veld redelijk eenduidig in kaart gebracht, zodat we een voorzichtige vergelijking kunnen maken. De totaalbedragen per gemeente zijn redelijk in verhouding met de grootte van de gemeenten. Voor de Wvg-voorzieningen is overigens geen jaarlijks vastgesteld budget. De WVG is een zogenaamd open-eind regeling; de bedragen bij de Wvg-voorzieningen komen daarom uit de rekeningen van 2004.

Tabel 2.6 Aanbod in prestatieveld 6

producten	uitvoerder?	doelgroep?	waar?
<i>dienstverlening aan ouderen</i>	<i>welzijnsorganisaties ouderen</i>	<i>ouderen, 55-plussers</i>	<i>alle gemeenten</i>
<i>Wvg-voorzieningen</i>	<i>gemeenten, Drechthopper, leveranciers</i>	<i>gehandicapten</i>	<i>alle gemeenten</i>

Conclusies

Bij prestatieveld 4 is er een redelijk eenduidig aanbod in alle gemeenten, qua producten en ook qua uitvoerders. Ook de kosten lijken in verhouding te zijn met de grootte van de gemeenten.

2.7 Prestatievelden 7, 8 en 9

Omschrijving

Prestatievelden 7, 8 en 9 zijn "maatschappelijke opvang, advies en steunpunten huiselijk geweld, OGGZ en ambulante verslavingszorg". Onder maatschappelijke opvang vallen activiteiten gericht op het bieden van onderdak, begeleiding en informatie en advies aan dak- en thuislozen. Hiertoe behoort ook vrouwenopvang voor vrouwen die al dan niet gedwongen de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld. Tot de ambulante verslavingszorg behoren alle activiteiten gericht op (preventie van) verslavingsproblemen, inclusief activiteiten van overlastbestrijding van overlast door verslaving.

Producten, uitvoerders en doelgroepen

De producten die onder deze prestatievelden vallen, ziet u in tabel 2.7. De meeste producten zijn alleen aanwezig in de centrumgemeente Dordrecht, maar zijn wel voor alle regiogemeenten beschikbaar. De regio waarvoor deze producten beschikbaar zijn strekt zich overigens verder uit dan de Drechtsteden. Sommige gemeenten dragen (eenmalig) geld bij voor bepaalde projecten. Zwijndrecht heeft een eigen budget voor huiselijk geweld.

De producten die vallen onder dak- en thuislozenopvang en een deel van vrouwenopvang, worden uit-

gevoerd door de CWZW (Leger des Heils). In de vrouwenopvang en huiselijk geweld is vooral de stichting Blijf van m'n Lijf actief. DeltaBouman houdt zich bezig met de verslavingszorg.

OGGZ is een 'product' apart. Het betreft een regionaal samenwerkingsverband om zorgmijders te helpen en zo ook overlast te bestrijden. In het regionale OGGZ-overleg wordt momenteel gewerkt aan concrete producten, zoals het centraal meldpunt OGGZ.

Wettelijk beleidskader

De producten vallen vooral onder de Welzijnswet. Voor het sociaal pension, dat onder dak- en thuislozenopvang valt, wordt momenteel geprobeerd ook extra AWBZ-gelden te krijgen, om zo de dienstverlening te verbeteren. Ook verslavingszorg valt onder de AWBZ. Huiselijk geweld is geregeld in een regionaal convenant tussen de aangesloten gemeenten. Sommige gemeenten noemen ook nog de WCPV als wettelijk kader voor bijvoorbeeld OGGZ, verslavingszorg en huiselijk geweld.

Kosten

De kosten voor de producten bij deze prestatievelden worden vooral gedragen door de centrumgemeente Dordrecht. Behalve het Gemeentefonds worden hiervoor vooral ook gelden uit BDUSIV en rijks- en provinciegelden ingezet.

Conclusies

Het aanbod dat valt onder de prestatievelden 7, 8 en 9 is regionaal geregeld en wordt vooral aangeboden in de centrumgemeente Dordrecht. Uitvoerders zijn vooral Leger des Heils, Blijf van m'n Lijf, GGD en DeltaBouman.

Tabel 2.7 Aanbod in prestatievelden 7, 8 en 9

producten	uitvoerder?	doelgroep?	waar?
<i>dak- en thuislozenopvang</i>	<i>CWZW</i>	<i>dak- en thuislozen</i>	<i>centrumgemeente Dordrecht</i>
<i>vrouwenopvang</i>	<i>CWZW, Blijf van m'n Lijf</i>	<i>vrouwen en hun kinderen</i>	<i>centrumgemeente Dordrecht</i>
<i>huiselijk geweld</i>	<i>Blijf van m'n Lijf, GGD, gemeenten</i>	<i>daders, slachtoffers, kinderen, professionals</i>	<i>centrumgemeente Dordrecht</i>
<i>verslavingszorg</i>	<i>DeltaBouman</i>	<i>verslaafden, omgeving, professionals</i>	<i>centrumgemeente Dordrecht</i>
<i>OGGZ</i>	<i>samenwerkingsverband</i>	<i>zorgmijders</i>	<i>centrumgemeente Dordrecht</i>

3 Omvang doelgroepen en toekomstige vraag

In dit hoofdstuk beschrijven we de omvang van de doelgroepen van de WMO en hun toekomstige vraag/ behoefte op het gebied van ondersteuning.

3.1 Omvang doelgroepen

Het gaat in de WMO om de volgende doelgroepen:

1. inwoners naar leeftijd (jongeren en ouderen);
2. inwoners naar etniciteit (nieuwkomers, oudkomers, allochtone jongeren, ouderen);
3. mensen met een lichamelijke beperking;
4. mensen met een verstandelijke beperking;
5. mensen met psychische problemen;
6. doelgroepen van maatschappelijke opvang, zoals dak- en thuislozen en verslaafden;
7. mensen die te maken hebben met huiselijk geweld;
8. mantelzorgers en vrijwilligers;
9. mensen met huishoudelijk verzorging.

In deze paragraaf geven we in het kort de omvang van de doelgroepen weer. Uitgebreide cijfers en informatie over de bevolkingsprognose, bronnen, definities en achtergronden vindt u in bijlage 3. Aan het eind van deze paragraaf is een tabel opgenomen waarin aantallen en aandelen per doelgroep zijn vermeld.

1. Inwoners naar leeftijd

De leeftijd van de bevolking (jongeren en ouderen, vooral 65 jaar en ouder) speelt een rol bij de prestatievelden 1 tot en met 6.

Per 1-1-2005 wonen er 261.339 inwoners in de zes gemeenten van de Drechtsteden. Een vijfde van de bevolking is jonger dan 25 jaar, 15% is 65 jaar of ouder. In Hendrik-Ido-Ambacht is de bevolking wat jonger dan in de andere gemeenten, in Zwijndrecht relatief wat ouder. Ook in Sliedrecht en Alblasterdam wonen wat meer 65-plussers dan gemiddeld.

De bevolking in de Drechtsteden neemt tot 2010 toe met 1 tot 4% en tot 2015 met 2 tot 7%.

Er is tot 2010 een afname in de leeftijdscategorieën 0-4 jaar, 30-39 jaar, en 55-59 jaar. De grootste toename vindt plaats onder 45-49 jarigen, 60-69-jarigen en mensen van 85 jaar en ouder. Het aantal 65-plussers zal tot 2010 volgens de 'voorzichtige' prognose met 8% (ruim 3000) toenemen. Tussen 2005 en 2010 neemt de bevolking van Hendrik-Ido-Ambacht het meest toe, namelijk met 4 tot 13%. Ook in Alblasterdam neemt de bevolking toe met 3 tot 8%. De bevolking van Dordrecht en Zwijndrecht neemt niet tot nauwelijks toe. In bijlage 3 zijn gegevens per gemeente en leeftijdscategorie opgenomen.

In het rapport 'Wonen voor ouderen in de Drechtsteden in relatie tot welzijn en zorg' wordt voor de

lange termijn het volgende aangegeven: "op basis van de demografische ontwikkeling is een groei van de vraag naar zorg- en welzijnsvoorzieningen DOOR OUDEREN met 20% in de komende 10 jaar te verwachten. In Hendrik-Ido-Ambacht en Papendrecht is de toename het grootst".

2. Inwoners naar etniciteit

De etniciteit van de bevolking speelt vooral een rol bij prestatieveld 3 (informatie, advies en cliëntondersteuning) en enigszins bij prestatieveld 5 (project voor Antilliaanse jongeren).

In de Drechtsteden behoren 29.700 inwoners (dat is 11,4% van de bevolking) tot de niet-westerse allochtonen, dat wil zeggen dat de persoon zelf of ten minste één van de ouders in een niet-westers land is geboren. In Dordrecht is dit aandeel 16,3%, in Zwijndrecht 9,5% en in de andere gemeenten ongeveer 6%.

Tussen 2005 en 2010 wordt een toename verwacht van 8% niet-westerse allochtonen, met name vanwege geboorte en overige toename van de tweede generatie (CBS, Bevolkingstrends 1-2005). Het aantal neemt toe met ongeveer 475 per jaar.

De niet-westerse allochtonen in de regio zijn – evenals in geheel Nederland – qua leeftijd gemiddeld genomen jong. Er zijn nog weinig allochtone ouderen (13% is ouder dan 55 jaar), t.o.v. 27% gemiddeld. Er zijn ongeveer 500 Antilliaanse/Arubaanse jongeren in de regio.

Per jaar vestigen zich ongeveer 800 nieuwkomers in de regiogemeenten.

3. Mensen met een lichamelijke beperking

Deze doelgroep is vooral belangrijk voor de prestatievelden 3, 5 en 6.

Het aandeel mensen met een lichamelijke beperking is groter naarmate mensen ouder worden. Ook hebben vrouwen vaker lichamelijke beperkingen dan mannen, ook als rekening wordt gehouden met leeftijdsverschillen.

In de regio hebben naar schatting 25.600 personen een matige of ernstige lichamelijke beperking. Het aandeel personen met een matige of ernstige beperking is gemiddeld 10,5%, maar varieert van 7% onder volwassenen tot 35% onder 65-plussers.

Omdat tussen 2005 en 2010 het aantal 65-plussers in de Drechtsteden volgens de prognose met ruim 3.000 toeneemt, kan voorzien worden dat het aan-

tal 65-plussers met beperkingen ook toeneemt met ongeveer 1.000.

Omdat er een duidelijke overlap is tussen de groep chronisch zieken en de groep mensen met een lichamelijke beperking hebben we de groep chronisch zieken niet afzonderlijk behandeld. Wel is hierover informatie te vinden in bijlage 3.

4. Mensen met verstandelijke beperkingen

Ook deze doelgroep is vooral belangrijk voor de prestatievelden 3, 5 en 6.

Het aantal mensen met een matige of ernstige verstandelijke beperking (IQ lager dan 50/55) is regionaal 1.900, oftewel 0,7% van de bevolking. Daarnaast heeft 12,5% een lichte verstandelijke beperking (IQ tot 70). Meer mannen dan vrouwen hebben een verstandelijke beperking. En er zijn weinig ouderen met een verstandelijke beperking, door een gemiddeld lagere levensverwachting. Maar globaal gezien is er sprake van een evenredige verdeling van mensen met een verstandelijke beperking over de leeftijdsgroepen.

In Sliedrecht wonen relatief veel mensen met een verstandelijke beperking vanwege de aanwezigheid van een voorziening voor deze doelgroep.

Het is niet te verwachten dat in de toekomst meer of minder personen met verstandelijke beperkingen zullen voorkomen. Doordat de bevolking met 1 tot 4% toeneemt, zal ook het aantal personen met verstandelijke beperking met 1 tot 4% toenemen.

5. Mensen met psychische problemen

Dit is de doelgroep voor de prestatievelden 5, 6 en 8 (openbare geestelijke gezondheidszorg: OGGZ).

In onderzoek is nagegaan in hoeverre mensen psychische problemen ervaren (zoals stemmingsstoornissen (bijvoorbeeld depressie), angststoornissen, middelenstoornissen (alcohol- en drugsafhankelijkheid), eetstoornissen en schizofrenie). 21,6% van de jongeren, 23,5% van de volwassenen en 30% van de 65-plussers heeft hiermee te maken. Bij ouderen is dit aandeel hoger, vanwege het optreden van dementiestoornissen (6%). In de regio gaat het om 3.500 jongeren, 37.000 volwassenen en 11.500 65-plussers. Een deel van deze doelgroep zoekt hulp via de huisarts, GGZ etc. Via landelijke cijfers wordt geschat dat er ongeveer 1.100 mensen met ernstige psychische problemen in de regio zijn.

De cijfers veranderen maar langzaam. Door veroudering van de bevolking is een toename van het aantal mensen met psychische problemen te verwachten.

6. Doelgroepen van de maatschappelijke opvang: zoals dak- en thuislozen, verslaafden

Deze doelgroep is belangrijk voor prestatievelden 7 en 9.

Als landelijke cijfers worden vertaald naar de Drechtsteden, dan zijn er 370 tot 510 (0,2 tot 0,25%) personen dak- of thuisloos. In de praktijk hebben in 2004 ruim 230 dak- en thuislozen gebruik gemaakt van de nachtopvang van het Leger des Heils in Dordrecht.

Op basis van landelijke cijfers is geschat dat er in de regio ongeveer 500 problematische harddrugsgebruikers zijn en 400 personen een problematische alcoholverslaving hebben. Voor een belangrijk deel zijn deze bekend bij DeltaBouman via een begeleidingsprogramma of Methadon-aanpak.

7. Mensen die te maken hebben met huiselijk geweld

Deze doelgroep is belangrijk voor prestatieveld 7.

In Zuid-Holland Zuid wordt een regionale aanpak van huiselijk geweld voorgestaan en wordt samen gewerkt bij de aanmelding van huiselijk geweld. Gestimuleerd wordt sneller dan voorheen huiselijk geweld te melden. In het Jaarverslag over 2004 zijn in de regio 1167 incidenten gemeld. Een melding van een incident zal over het algemeen betekenen dat meerdere personen in het gezin (bijvoorbeeld kinderen die niet direct zelf slachtoffer zijn) huiselijk geweld ervaren. Er zijn uit eerdere jaren ook landelijke cijfers over meldingen bij het centraal punt kindermishandeling en in de vrouwenopvang bekend. Deze laten zien dat bovengenoemd aantal incidenten plausibel is.

8. Mantelzorgers en vrijwilligers

Inzicht in de omvang van deze doelgroep is van belang voor de prestatievelden 4, 5 en 6.

Onder mantelzorgers verstaan we mensen van 18 jaar of ouder die familieleden of goede bekenden helpen die vanwege gezondheidsproblemen ondersteuning nodig hebben. In navolging van het SCP rekenen we alleen die mensen tot de mantelzorgers die langer dan drie maanden en/of meer dan acht uur per week hulp hebben gegeven. De keuze voor deze specifieke groep is ingegeven door de gedachte dat mantelzorgbeleid pas nodig is als relatief lang of intensief hulp wordt verleend. 19% van de bevolking van 18 jaar of ouder verricht mantelzorg. In de regio gaat het dan om 38.000 personen.

In 2003 gaf landelijk 42% van de 18-plussers aan dat ze in het afgelopen jaar als vrijwilliger actief waren. Vertalen we dit percentage naar de regio dan komt dat neer op 85.000 personen. Zij deden binnen een periode van een jaar minstens één keer een onbetaalde inspanning in organisatorisch verband, zoals voor een school, sportclub, buurtvereniging of kerk.

9. Mensen met huishoudelijke verzorging

Onder de WMO valt ook de huishoudelijke verzorging, een taak die tot nu toe valt binnen de AWBZ en het Zorgkantoor. Gegevens over meervoudige

huishoudelijke verzorging waren niet beschikbaar. De groep gebruikers van enkelvoudige huishoudelijke verzorging bestaat voor ongeveer driekwart uit vrouwen, 60% is ouder dan 65 jaar. Met name onder de hoogbejaarden is het aandeel met huishoude-

lijk verzorging hoog, namelijk 10-13%. In totaal krijgt 1,7% van de bevolking enkelvoudige huishoudelijke verzorging. Dit komt voor de regio neer op 4.300 mensen.

Samenvatting doelgroepen WMO

Tabel 3.1 Samenvatting doelgroepen WMO

bijlage	doelgroep	aandeel	omvang in de regio
3.1	totale bevolking Drechtsteden 2005 inwoners naar leeftijd:		261.339
	jongeren		
	0-4	6,4%	16.645
	5-9	6,2%	16.200
	10-19	12,4%	32.515
	20-24	5,9%	15.289
	ouderen		
	55 t/m 64,	11,9%	31.212
	65 t/m 74,	8,1%	21.055
	75 en ouder	6,8%	17.645
3.2	inwoners naar etniciteit:		
	niet-westerse allochtonen	11,4%	29.700
	nieuwkomers		800
	Antilliaanse/Arubaanse jongeren	11% van de Antillianen/Arubanen	500
	allochtone ouderen	13% van de niet-westerse allochtonen	3.850
3.3	mensen met (matige en ernstige) lichamelijke beperking	10,5% (vooral 65+)	25.600
3.4	mensen met (matige en ernstige) verstandelijke beperking	0,7%	1.900
3.5	mensen met chronisch psychisch probleem en psychosociaal probleem waarvan ernstig	23,5% (neemt toe onder ouderen) 0,5%	52.000 1.100
3.6	doelgroepen maatschappelijke opvang:		
	dak- en thuislozen	0,2-0,25%	450
	harddrugsverslaafden	0,25%	500
	alcoholverslaafden	0,2%	400
3.7	huiselijk geweld:		
	kinderen en slachtoffers die te maken hebben met huiselijk geweld	0,5%	750 personen p.j. 1150 incidenten p.j.
3.8	mantelzorgers	19% van 18+	38.000
	vrijwilligerswerk	42% van 18+	85.000
3.9	enkelvoudige huishoudelijke verzorging*	1,7% vooral hoogbejaarden (75+)	4.300

* gegevens over meervoudige huishoudelijke verzorging zijn niet voorhanden

3.2 De doelgroep in de toekomst, vraag en behoefte

Demografische vooruitberekening tot 2010

Voor het beleid is het belangrijk na te gaan wat in de komende jaren te verwachten is voor de doelgroepen van de WMO. Ten gevolge van de demografische ontwikkeling nemen deze doelgroepen toe of af. Omdat bijvoorbeeld het aantal inwoners tot 2010 met 1 tot 4% toeneemt, zal gemiddeld genomen ook het aantal mensen behorend tot de doelgroep van de wet met 1 tot 4% toenemen. Maar omdat sommige leeftijdscategorieën sterker toenemen dan andere en sommige in omvang afnemen zijn er verschillen per doelgroep.

Onderscheid doelgroep en vraag

Ook is het van belang een onderscheid te maken tussen de omvang van de doelgroep en vraag van de doelgroep.

De **doelgroep** betreft alle inwoners in een bepaalde categorie per peildatum voor wie een voorziening bedoeld is.

De **vraag** betreft het **deel van de doelgroep** dat in een jaar gebruik maakt van een voorziening. De vraag kan beïnvloed worden door het huidige aanbod. Een gemeente kan meer aanbod hebben dan nodig is en daarmee een opvangfunctie hebben voor de regionale vraag. Bij te weinig aanbod zal ook de

vraag kunnen verminderen. Door middel van indicatievoorwaarden, lidmaatschappen en eigen bijdragen in de kosten kan de vraag ook beïnvloed worden.

Ook door de toenemende extramuralisering van de zorg verandert de vraag: meer mensen van de doelgroep zullen begeleid zelfstandig gaan wonen, wat een andere zorgvraag genereert dan intramuraal wonen.

Overzicht trends doelgroep en vraag

In tabel 3.2 geven we de trends weer per doelgroep.

We onderscheiden twee trends:

1. De trend vanwege demografische ontwikkeling: de toename van de bevolking betekent op zich

kans op een grotere vraag naar voorzieningen; de veroudering van de bevolking betekent een grotere vraag naar voorzieningen voor ouderen.

2. Trends vanwege verandering in de vraag: maatschappelijke trends zorgen ervoor dat de vraag toe- of afneemt (voorbeelden: individualisering, extramuralisering, inkomensontwikkeling).

In het schema wordt een eventuele wachtlijst in de huidige situatie als gegeven gezien en naar de toekomst gezien als constant verondersteld.

In tabel 3.2 geven we ook weer in welke gemeenten een relatief grote of kleine vraag is. In bijlage 3 vindt u meer gedetailleerde informatie.

Tabel 3.2 Trends in doelgroep en vraag in de toekomst

doelgroep	demografische trend (tot 2010)	overige trends	Alblasserdam	Dordrecht	HI Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht
<i>inwoners naar leeftijd:</i>								
0 t/m4	-8 tot -9%				+			-
5 t/m9	+2 tot 8%				+			-
10 t/m 19	-3 tot 3%							
20 t/m 24	-1 tot 6%				+			
55 t/m 64	+8 tot 9%		-			+		+
65 t/m 74	+8 tot 9%	neemt toe door extramuralisering	+			+		+
75 en ouder	+4 tot 8%		+		-	-	+	+
etniciteit: niet-westerse allochtonen	+8%	jeugd en jongeren afhankelijk van landelijk beleid		++				+
nieuwkomers	+1 tot 4%			++				+
Antilliaanse/Arubaanse jongeren	+1 tot 4%			++				+
allochtone ouderen	+8 tot 9%			++				+
mensen met matige en ernstige lichamelijke beperking	+5 tot 8%					+	+	+
mensen met matige en ernstige verstandelijke beperking	+1 tot 4%	volwaardig burgerschap					+	Merwe-bolder
mensen met chronisch psychisch probleem en psychosociaal probleem waarvan ernstig (hier staan geen gegevens bij)	+2 tot 3%	meer openlijk		+	Grote Rivieren			
maatschappelijke opvang	+1 tot 4%	nieuwe verslavingen: gokken		+				
harddrugsverslaafden	+1 tot 4%			+	DeltaBouman			
alcoholverslaafden	+1 tot 4%	toename multi-problematiek			Leger des Heils			
dak- en thuislozen	+1 tot 4%							
huiselijk geweld	+1 tot 4%							
kinderen, slachtoffers	+1 tot 4%							
mantelzorgers	+1 tot 4%	neemt toe						
vrijwilligers	+8 tot 9%	neemt (onder jongeren) af						
enkelvoudige huishoudelijke hulp	+8 tot 9%	neemt toe door extramuralisering						

- = in deze gemeente is deze doelgroep minder aanwezig dan gemiddeld

+ = in deze gemeente is deze doelgroep meer aanwezig dan gemiddeld

Bijlagen

Bijlage 1 Gedetailleerde informatie per product

Prestatieveld 1: Jeugd- en jongerenwerk/ jongerenaccommodaties

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke regeling)</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>	
Alblasserdam	ja	ambulant werk	Schakels	10-20 jaar	Welzijnswet	€ 22.000	offerte Schakels	Gemeentefonds/ algemeen budget	ja	
		preventie		10-20 jaar		€ 2.200				
		spelen op straat		8-14 jaar		€ 34.000				
		sport op straat		8-14 jaar		€ 20.000				
		ondersteuning jeugdgemeenteraad		15-23 jaar		€ 2.100				
Dordrecht	ja	ontmoeting/recreatie	DWO, Bibelot, Popcentrale	kwetsbare jongeren 12-18 jaar, alle jongeren	?	€ 612.784 (totaal-budget jongerenwerk t.b.v. DWO. Bibelot en popcentrale vallen onder sector Cultuur) (€ 286.234 gemeente subsidie O&W, € 326.550 GSB-middelen)	jaarlijkse toekenning op basis van offerte	Gemeentefonds/ algemeen budget en GSB middelen	ja	
		informatie/participatie		DWO (Dordt Rocks, JIP), luidspreker						alle jongeren
		outreaching en actieve toeleiding		DWO						kwetsbare jongeren
Hendrik-Ido-Ambacht	ja	exploitatie jeugd- en jongerenaccommodatie	Stichting Dumas	12+	Welzijnswet	niet te herleiden	begroting 2005	Gemeentefonds/ algemeen budget	ja	
		ambulant jongerenwerk				niet te herleiden				
		alcohol- en drugsvoorlichting				niet te herleiden				
		zomervakantiewerk				niet te herleiden				
		activering				€ 327.317				
Papendrecht	ja	Jeugdcentrum Interval	gemeente	jeugd	Welzijnswet	€ 157.292 (excl. gebouw)	begroting 2005	Gemeentefonds/ algemeen budget	ja	
		recreatief opbouwwerk/ ambulant jongerenwerk		gemeente		ca. 12-18 jaar				€ 36.415
		Powerpark		gemeente, vrijwilligers		4-18 jaar				€ 5.000
Sliedrecht	ja	open jeugdwerk	Stichting Open Jeugdwerk Sliedrecht	jongeren 12-26 jaar	gemeentelijke autonomie	€ 241.860	begroting 2005	Gemeentefonds/ algemeen budget	nee?	
		speel-o-theek		Stichting de Knuffelbeer		jongeren t/m 12 jaar				€ 6.800
		zomeractiviteiten (KNOTS)				jongeren 4-12 jaar				€ 3.500
Zwijndrecht	ja	jongerenwerk	Salza	12 tot 23 jaar	Welzijnswet	€ 100.000	begroting 2005	Gemeentefonds/ algemeen budget	ja	
		jongerenopbouwwerk		12 tot 23 jaar		Wet op de jeugd-				€ 40.000
		kinderwerk		tot 12 jaar		zorg?				Onderdeel van SCW

Prestatieveld 1: Speeltuinwerk/ speelvoorzieningen

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke regeling)</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>		<i>Stichting speeltuin Kinderdijk</i>	<i>tot 12 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 1.320</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>		<i>particulieren, stichtingen en verenigingen</i>	<i>jongeren tot 12 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 127.983 in 2005, € 177.983 vanaf 2006</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente Stichting Jeugdspeelwerk</i>	<i>tot 12 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 261.435</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente, speeltuinverenigingen</i>	<i>0-18 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 63.000 (dit zijn alleen jaarlijkse uitgaven voor uitvoering speelruimtebeleid en niet beheer en onderhoud en subsidie 2 speeltuinverenigingen)</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente</i>	<i>tot 18 jaar</i>	<i>Attractiebesluit veiligheid speelvoorzieningen (autonoom gemeentelijk beleid)</i>	<i>€ 210.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente, Salza</i>	<i>tot 12 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 424.460</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 1: Jongerenparticipatie

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>Jeugdgemeenteraad</i>	<i>gemeente</i>	<i>15-23 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 8.500</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>Who'z next</i>	<i>Schakels</i>	<i>0-23 jaar</i>		<i>€ 1.300</i>			
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>jongerenwebsite Dordt Rocks</i>	<i>DWO/ communicatie</i>	<i>jongeren 12-23 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 45.000 vanaf 2006: daarvoor ook kosten voor bouwen website</i>	<i>rekening 2004, anders</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>Lagerhuis Jongeren-debat</i>	<i>DWO</i>	<i>12-18 jaar, ouderen</i>					
		<i>Luidspreker</i>	<i>DWO</i>	<i>12-18 jaar, ouderen</i>					
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>nee</i>								
<i>Papendrecht</i>	<i>bestaat nog niet maar moet er wel komen (besluit college)</i>	<i>Jeugdadviesraad</i>	<i>leden van de advies-raad met ambtelijke ondersteuning</i>	<i>jeugd 0-18 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 38.650</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>in ontwikkeling</i>	<i>Jeugdparticipatiebeleid</i>	<i>afdeling WEZ gemeente</i>	<i>jongeren 4-26 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>				
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Space shuttle</i>	<i>Salza</i>	<i>12-18 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 19.000</i>			
		<i>Jongerenraad</i>	<i>gemeente/scholen</i>	<i>12+</i>		<i>€ 1.000</i>			
		<i>participatie bij jongerenprojecten/ voorzieningen</i>	<i>Salza</i>	<i>0 tot 23 jaar</i>		<i>onderdeel van SCW</i>			

Prestatieveld 1: Opbouwwerk/ bewonersondersteuning

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>bewonersondersteuning vrijwilligersondersteuning</i>	<i>ROWA</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 190.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>BBO</i>	<i>DWO</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 274.000</i>	<i>jaarrekening instelling</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>nee</i>								
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>recreatief opbouwwerk (zie jeugd en jongeren- werk onder jeugdbeleid wijkcoördinator (zie wijk- gericht werken)</i>	<i>gemeente</i>	<i>jeugd alle inwoners</i>					
<i>Sliedrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>opbouwwerk regulier opbouwwerk additioneel mzg</i>	<i>Salza</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 72.960 € 72.120 € 1.380</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 1: Buurthuizen/ wijkcentra

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>nee</i>								
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>huisvestingskosten basis buurtwerk</i>	<i>DWO</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 668.061</i>	<i>rekening instelling</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido- Ambacht</i>	<i>ja</i>		<i>Stichting Cascade</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet, plaatselijke regelin- gen/contracten</i>	<i>€ 315.381</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>kostendeekkende verhuur, dan wel meegenomen bij beleidsterreinen jeugd en oude- ren</i>			
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 150.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>		<i>Salza</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 201.420</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 1: Ontmoeting en participatie

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>nee</i>	<i>valt onder ROWA</i>							
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>basis buurtwerk</i>	<i>DWO</i>	<i>alle inwoners</i>		<i>€ 1.706.000</i>	<i>rekening instelling</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>nee</i>								
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>cursusaanbod</i>	<i>Volksuniversiteit</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 28.500</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>uitleenspeelgoed + ontmoetingsactiviteiten</i>	<i>Speel-o-theek</i>	<i>kinderen tot 16 jaar en ouders</i>		<i>€ 2.000</i>			
		<i>vakanties voor kinderen uit gezinnen met beperkte budgetten</i>	<i>Stichting Jeugdvakantie Papendrecht</i>	<i>kinderen van gezinnen met beperkte budgetten</i>		<i>€ 2.000</i>			
		<i>ontmoetingsactiviteiten</i>	<i>speeltuinenverenigingen</i>	<i>kinderen en ouders</i>		<i>€ 3.000</i>			
		<i>vormingsactiviteiten</i>	<i>Scouting</i>	<i>kinderen</i>		<i>€ 2.000</i>			
		<i>muziekactiviteiten</i>	<i>Excelsior</i>	<i>alle inwoners</i>		<i>€ 9.750</i>			
		<i>diverse activiteiten</i>	<i>diversen</i>	<i>alle inwoners</i>		<i>€ 7.500</i>			
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>subsidiering culturele activiteiten</i>	<i>gemeente/Culturele Raad</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet, subsidiecontracten (AWB)</i>	<i>€ 423.000</i>	<i>begroting 2005, subsidieaanvraag 2006</i>		
		<i>wijk- en buurtinitiatieven</i>	<i>gemeente: wijkgericht werken</i>	<i>alle inwoners</i>		<i>€ 175.000</i>			
		<i>anders actieven</i>	<i>Stichting Ouderenwerk Sliedrecht</i>	<i>50-plussers</i>		<i>€ 24.143</i>			
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>jeugdsubsidie sportverenigingen</i>	<i>verenigingen</i>	<i>jongeren</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 89.216</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>jeugdsubsidie muziekverenigingen</i>	<i>verenigingen</i>	<i>jongeren</i>		<i>€ 5.098</i>			
		<i>jeugdsubsidie jeugdverenigingen</i>	<i>verenigingen</i>	<i>jongeren</i>		<i>€ 6.795</i>			
		<i>expl sub. muziek en zangverenigingen</i>	<i>verenigingen</i>	<i>alle inwoners</i>		<i>€ 26.499</i>			
		<i>subsidie vakantiebesteding en kamp</i>	<i>stichting</i>	<i>jeugd basisscholen</i>		<i>€ 9.970</i>			

Prestatieveld 1: Binnensportaccommodaties

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>ca. € 500.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente, daarnaast zijn er ook 5 sport-hallen die door vere-nigingen/ stichtingen worden geëxploi-teerd</i>	<i>sportverenigingen, particuliere sport-groepen, welzijns-instellingen</i>	<i>geen</i>	<i>€ 1.215.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>		<i>Stichting Cascade</i>	<i>alle inwoners, verenigingen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 247.389</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>onderwijswetgeving/ autonome bevoegd- heid</i>	<i>€ 1.470.400</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ka</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 218.750</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente</i>	<i>sportverenigingen</i>	<i>gemeentelijk beleid</i>	<i>€ 807.980</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 1: Buitensportaccommodaties

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>		<i>gemeenschappelijke regeling 'Sportpark Souburg'</i>	<i>alle inwoners, verenigingen, basisonderwijs e.d.</i>	<i>gemeenschappelijke regeling</i>	<i>tekort wordt gedragen door deelnemende gemeenten</i>	<i>begroting van ge-meenschappelijke regeling</i>	<i>subsidies derden/ geoormerkt budget: gemeenten</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente</i>	<i>sportverenigingen, scholen, inciden-teel bedrijven</i>	<i>geen</i>	<i>€ 1.874.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>		<i>verenigingen</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 16.342</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>autonome bevoegdheid</i>	<i>€ 269.300</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 242.789</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente</i>	<i>sportverenigingen, scholen</i>	<i>gemeentelijk beleid</i>	<i>€ 577.810</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 1: Sportstimulering

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>Galm (55+ in beweging)</i>	<i>breedtesportconsulent gemeente</i>	<i>55-64 jarigen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 63.827</i>	<i>Plan Breedtesport</i>	<i>subsidies derden:</i>	<i>ja</i>
		<i>Sportclinics in voortgezet onderwijs</i>		<i>leerlingen voortgezet onderwijs</i>			<i>Impuls 'Alblasserdam Al bewegend'</i>	<i>breedtesportimpuls</i>	
		<i>Kies voor Hart en Sport in het basisonderwijs</i>		<i>leerlingen basisonderwijs</i>					
		<i>Club Extra</i>	<i>breedtesportconsulent gemeente en gymnas-tiekvereniging</i>	<i>kinderen met motorische achterstand</i>					
		<i>sport BSO</i>	<i>jongerenwerk en gemeente</i>	<i>deelnemers bso</i>					
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>wijksport</i>	<i>gemeente: bureau sportstimulering, sportzaken (school-</i>	<i>jongeren 6-12 jaar en 12-21 jaar</i>	<i>geen</i>	<i>€ 528.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, breedtesportimpuls t/m 2005</i>	<i>ja</i>
		<i>schoolsport</i>	<i>sport i.s.m. clubs en andere sportaanbieders</i>	<i>jongeren 6-12 jaar en 12-21 jaar</i>					
		<i>ouderensport</i>		<i>50-plussers</i>					
		<i>Antillianensport</i>		<i>Antillianen</i>					
		<i>Sportbus</i>		<i>(probleem)jongeren</i>					
		<i>Club Extra</i>		<i>6-12 jarigen met motorische achterstand</i>					

Prestatieveld 1: Sportstimulering (vervolg)

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>	
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>verenigingsondersteuning</i>	<i>partners: verenigingen, sportraad Zuid Holland Zuid</i>	<i>verenigingen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 7.500 per jaar (in periode 2004-2008: €37.500)</i>	<i>Plan voor breedtesportimpuls</i>		<i>ja</i>	
		<i>bewegingsconsulenten</i>	<i>organisatie: gemeenten. Partners: onderwijs- en welzijnsorganisaties, GGD, sportraad Zuid Holland Zuid</i>	<i>leerlingen en leerkrachten basisonderwijs</i>						<i>€ 10.000 per jaar (hele projectperiode: €60.000)</i>
		<i>sport en spelactiviteiten voor de jeugd</i>	<i>organisatie: jongeren en bewegingsconsulent. partners: onderwijs en welzijnsorganisaties, nisb</i>	<i>jongeren 12-18 jaar</i>						<i>€ 10.000 per jaar (hele projectperiode: €60.000)</i>
		<i>meer bewegen voor ouderen</i>	<i>organisatie: gemeente. partners: gecoördineerd ouderenwerk, Sportraad Zuid-Holland Zuid, welzijnsorganisaties</i>	<i>niet sportief actieven in leeftijd 55-65 jaar</i>						<i>€ 7.500 per jaar (hele projectperiode: €37.500)</i>
		<i>leszwemmen allochtone kinderen</i>	<i>organisatie: optisport, centraal opvang asielzoekers. partners: onderwijs, optisport, coa</i>	<i>AZC kinderen die geen zwemvaardigheid hebben</i>						<i>€ 5.000 per jaar (hele projectperiode: € 25.000)</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>senioren 55+-project (GALM-project)</i>	<i>gemeente</i>	<i>senioren 55-65 jaar</i>	<i>Stimuleringsregeling breedtesport</i>	<i>€ 13.600</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, subsidies derden/ geoormerkt budget: stimuleringsregeling breedtesport</i>	<i>ja</i>	
		<i>Kies voor Hart en Sport in het basisonderwijs</i>		<i>basisschooljeugd groep 7 en 8</i>						
		<i>kennismaking met verenigingssport in het voortgezet onderwijs</i>		<i>jeugd VO 14-16 jaar</i>						
		<i>sport in combinatie met BSO</i>		<i>schooljeugd 4-12 jaar</i>						
		<i>buurtsport: activiteiten en voorzieningen</i>		<i>alle inwoners</i>						<i>autonome bevoegdheid</i>
<i>verenigingsondersteuning</i>	<i>gemeente, Sportraad Zuid-Holland</i>	<i>kaderleden sportverenigingen</i>	<i>autonome bevoegdheid</i>	<i>€ 9.764</i>						

Prestatieveld 1: Sportstimulering (vervolg)

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>bewegingsonderwijs schoolsport- kennismakingsprojecten</i>	<i>gemeente, vakleer- krachten en werk- groep van Stichting Sportraad Sliedrecht</i>	<i>scholieren basis- onderwijs en voorgezet onder- wijs t/m 16 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 40.000 (gemiddeld € 20.000 per jaar van ministerie VWS en €20.000 ge- meentebudget, dat als dekking dient voor het verkrijgen van subsidie)</i>	<i>is in 2002 vastge- steld (voor 2002 t/m 2007</i>	<i>subsidie van minis- terie VWS en ge- meentebudget</i>	<i>ja</i>
		<i>club extra sportieve school</i>	<i>vakleerkrachten</i>	<i>scholieren basis- onderwijs</i>					
		<i>wijkspporten streetsports</i>	<i>gemeente, buurtbe- woners (via wijkplat- forms</i>	<i>scholieren basis- onderwijs en jon- geren t/m 20 jaar</i>					
		<i>verenigingsondersteuning</i>	<i>wordt nog niet uitge- voerd</i>	<i>sportverenigingen en (potentiele) sporters</i>					
		<i>buitenschoolse opvang</i>	<i>wordt nog niet uitge- voerd</i>	<i>scholieren van het basisonderwijs</i>					
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>buurtsport spelen Sensa-project zwemvangnet</i>	<i>Salza Projectgroep Sensa Zwembad de Hoge Devel</i>	<i>buurtbewoners 55-65 jarigen groep 7 en 8 zonder zwemdiploma a</i>	<i>Breedtesportimpuls</i>	<i>€ 45.830</i>	<i>eigen inschatting beleidsmedewerker</i>	<i>helpt gemeentelijk budget, helpt breedtesportimpuls</i>	<i>ja</i>
		<i>stimuleren recreatief zwemmen</i>	<i>Zwembad de Hoge Devel</i>	<i>basisscholen</i>					

Prestatieveld 1: Inburgeringstrajecten/ taallessen allochtone vrouwen

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>nieuwkomers</i>	<i>VIOZ, Da Vinci College (DVC)</i>	<i>nieuwkomers</i>	<i>WIN (Wet Inburgering Nieuwkomers)</i>	<i>€ 54.074</i>	<i>rekening 2004, zhz projectinformatie educatie en inburgering</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, subsidies derden/ geoormarkt budget: rijk (justitie, VWS, OCW)</i>	<i>ja</i>
		<i>oudkomer</i>	<i>VIOZ, DVC</i>	<i>oudkomers</i>	<i>RIO (Regeling Inburgering Oudkomers)</i>	<i>€ 44.000</i>			
		<i>zelfmelders</i>	<i>DVC</i>	<i>oudkomers</i>	<i>WEB (Wet (volwassen)educatie en beroepsonderwijs)</i>	<i>€ 80.000</i>			
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>NT2-programma's</i>	<i>ROC Da Vinci</i>	<i>allochtone vrouwen met schoolgaande kinderen</i>	<i>WEB, WIN, Projectsubsidie Oranjefonds. In 2e helft 2005 zal duidelijk worden hoe de WIN2 in Dordrecht zal worden geïmplementeerd</i>	<i>€ 350.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>OZW (WEB) gelden, GSB gelden en Oranjefonds</i>	<i>ja</i>
		<i>Taalmaatjes</i>	<i>Da Vinci, DWO, Menzil</i>			<i>€ 100.000</i>			
		<i>MENS</i>	<i>VIOZ</i>	<i>geïsoleerde vrouwen</i>		<i>€ 100.000</i>			
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>inburgeringstrajecten</i>	<i>Stichting Sagenn/ Da Vinci College</i>	<i>oud- en nieuwkomers</i>	<i>WIN</i>	<i>€ 18.000</i>	<i>eigen inschatting beleidsmedewerker</i>	<i>subsidies derden/geoormarkt budget: WIN-gelden. Regio Zuid Holland Zuid</i>	<i>ja</i>
		<i>begeleiding vluchtelingen/ nieuwkomers</i>	<i>VIOZ</i>	<i>vluchtelingen en nieuwkomers</i>		<i>€ 9.512</i>			
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>inburgeringstrajecten</i>	<i>VIOZ / DVC</i>	<i>nieuwkomers</i>	<i>WIN</i>	<i>€ 183.000</i>	<i>rekening 2004, prognose middelen rijk 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, subsidies derden/ geoormarkt budget: WIN-middelen</i>	
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>inburgeringstrajecten</i>	<i>VIOZ en DVC</i>	<i>verplichte inburgeraars</i>	<i>WIN</i>	<i>rijksmiddelen 2005 per traject: €4.875 voor opleiding en €2.625 voor begeleiding</i>	<i>subsidieafspraken</i>	<i>rijksmiddelen: WIN-gelden</i>	<i>ja</i>
		<i>oudkomerstrajecten</i>	<i>VIOZ en DVC</i>	<i>oudkomers</i>	<i>RIO (loopt medio 2005 af)</i>	<i>ca. €330.000 voor opleiding en begeleiding</i>			
		<i>begeleiding asielzoekers en vluchtelingen</i>	<i>VIOZ</i>	<i>asielzoekers en vluchtelingen</i>					
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>volwasseneducatie</i>	<i>Da Vinci, Sagenn, VIOZ</i>	<i>nieuwkomers, oudkomers</i>	<i>WEB, WIN</i>	<i>WEB: € 939.180 (voor HIA en Zwijndrecht), WIN: €</i>	<i>begroting 2005, eigen inschatting beleidsmedewerker</i>	<i>WEB en WIN-middelen</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 1: Integratieactiviteiten op wijkniveau/ ontmoeting/ wijkgesprekken

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>turks opbouwwerk</i>	<i>gemeente</i>	<i>Turkse gemeenschap</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 10.000</i>	<i>rekening 2004, eigen inschatting beleidsmedewerker</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, regeling Inburgering Oudkomers</i>	<i>ja</i>
		<i>huiskamerbijeekomsten</i>	<i>VIOZ</i>	<i>allochtone vrouwen</i>		<i>€ 3.000</i>			
		<i>Vrouwenvereniging Alblasserdam</i>	<i>VIOZ</i>	<i>allochtone en autochtone vrouwen</i>		<i>€ 2.000</i>			
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>migrantenzelforganisaties, Activ. Uitvoeringsprogramma Integratie</i>	<i>mzo's</i>	<i>diverse etnische groepen en autochtonen</i>	<i>gemeentebudget en rijksbijdrage</i>	<i>€ 316.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, projectsubsidie ministerie, rijksbijdrage</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>nee</i>								
<i>Papendrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Sliedrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Multi Culti Koor</i>	<i>Salza</i>	<i>allochtonen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 2.500</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>Sam Sam</i>		<i>allochtonen</i>		<i>€ 3.500</i>			
		<i>Hedef</i>		<i>allochtone vrouwen</i>		<i>€ 3.000</i>			

Prestatieveld 1: Wijkbeheer/ wijkoverleg

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>1 wijkteam: gemeente, opbouwwerk, politie</i>	<i>opbouwwerk</i>	<i>wijk Blokweer</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 5.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>overleg tussen professionals van gemeente en externe partners met bewoners</i>	<i>gemeente, politie, corporaties, welzijnsorganisatie etc.</i>	<i>alle inwoners, ondernemers</i>		<i>personeelskosten voor wijkmanagers en assistenten (totaal ca. 12 fte) voor totale gebied wijkgericht werken</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, subsidies ministerie (BZK, Justitie, VROM)</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>nee</i>								
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>maandelijks overleg met wijkplatforms in werkgroep</i>	<i>gemeente, wijkplatforms</i>	<i>alle inwoners</i>		<i>€ 20.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>regulier/ regelmatig overleg met wijkplatforms</i>	<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>n.v.t.</i>		<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>wijkplatforms waarin instanties praten met bewoners over leefbaarheidszaken</i>	<i>gemeente met partners in wijkbeheer</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>gemeentelijk beleid</i>	<i>€ 800.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 1: Wijkprojecten

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>Project Onze Straat</i>	<i>Schakels</i>	<i>8-14 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 33.000</i>			
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>opgenomen in wijkjaar-programma's</i>	<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>werken aan een leefbare stad als onderdeel van collegeprogramma</i>	<i>kosten staan bij wijkjaarprogramma's. Kosten zijn verdeeld over diverse sectoren, soms ook deel bij corporaties, soms rijksmiddelen</i>		<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, subsidies derden/ geoormerkt budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>nee</i>								
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>projecten speelplaatsen en speelruimte</i>	<i>gemeente en wijkplatforms</i>	<i>alle inwoners</i>		<i>€ 25.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>projecten verbetering kwaliteit openbare ruimte</i>	<i>gemeente en wijkplatforms</i>			<i>€ 25.000</i>			
		<i>bewoners-contactavonden</i>	<i>gemeente, politie, wijkplatforms, woningstichting</i>			<i>€ 5.000</i>			
		<i>subsidieverlening straat en buurtfeesten</i>	<i>bewoners</i>			<i>€ 2.500</i>			
		<i>wijkgericht onderhoud openbare ruimte (meer vraaggericht en proactief uitvoeren)</i>	<i>gemeente</i>			<i>€ 26.000</i>			
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>integraal buurtbeheer</i>	<i>gemeente, woningcorporatie Tablis Wonen</i>	<i>bewoners</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>€ 10.000</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>buurtfestiviteiten van groot tot klein, geïnitieerd door bewoners of op basis van signalen uit de wijk</i>	<i>bewoners, welzijnswerk (opbouwwerk)</i>	<i>buurtbewoners: volwassenen, jongeren, kinderen</i>	<i>gemeentelijk beleid</i>	<i>Iedere wijk heeft €11.345 ter beschikking voor allerlei projecten (fysiek of sociaal) in de buurt. De afdeling wijkbeheer beslist in een wijkteam of er op wijkniveau nog projecten nodig zijn en heeft daarvoor €70.000 ter beschikking. Totaal dus ca. €150.000.</i>		<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, bijdrage van woningbouwcorporaties of sponsoring</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 1: Wijkshouw

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>		<i>opbouwwerk</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 5.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>waarnemen en beoordelen, vaak samen met bewoners</i>	<i>gemeente met samenwerkingspartners</i>	<i>alle inwoners, winkeliers, ondernemers</i>	<i>werken aan een leefbare stad als onderdeel van collegeprogramma</i>	<i>personeelskosten voor wijkmanagers en assistenten (totaal ca. 12 fte) voor totale gebied wijkgericht werken</i>			<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>?</i>		<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>twee keer per jaar: college en wijkplatforms</i>	<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners</i>		<i>€ 2.500</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente i.s.m. wijkplatforms</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>n.v.t.</i>		<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	
<i>Zwijndrecht</i>	<i>nee</i>								

Prestatieveld 1: Inzet stadswachten

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>		<i>Stichting Veiligheid en Toezicht</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>?</i>	<i>€ 15.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>taken: corrigeren, hulpverleners, preventie, diensverleners, beheren</i>	<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners, winkeliers, ondernemers</i>	<i>Programma Veiligheid</i>	<i>€22.000 (gemiddeld)</i>	<i>eigen inschatting beleidsmedewerker</i>	<i>GSB III gelden</i>	
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet, Sozawe-regeling</i>	<i>€ 3.500</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>inzet bij evenementen, markt en in de wijken (preventief)</i>	<i>gemeente (stads-wachten worden ingehuurd van stichting veiligheid en toezicht)</i>	<i>alle inwoners</i>		<i>€ 20.000</i>	<i>eigen inschatting beleidsmedewerker</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>specifieke inzet in centrum, weekmarkt, evenementen</i>	<i>gemeente, stichting veiligheid en toezicht</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>€ 28.325</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>geen verdere info over gekregen</i>							

Prestatieveld 1: Activiteiten in het kader van sociale veiligheid

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>in ontwik- keling</i>	<i>Start per 1-1-2006</i>							
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>diverse wijkprojecten</i>	<i>gemeente, politie, stadswachten, wel- zijnsorganisatie</i>		<i>Programma Veilig- heid en Programma Wijken in het kader van leefbare stad</i>	<i>personeelskosten voor wijkmana- gers en assisten- ten (totaal ca. 12 fte) voor totale gebied wijkgericht wer- ken</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, rijksmiddelen BZK, Jusitie</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido- Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>overleg jongerenoverlast</i>	<i>gemeente i.s.m. politie en jeugd- en jongerenwerk</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 0</i>			<i>nee</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>buurttoezicht (3 buurten in 2 wijken)</i>				<i>€ 6.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	
		<i>meldpunt voor veilig- heid, leefbaarheid, on- derhoud (invoeren geau- tomatiseerd meldsys- teem voor meldingen openbare ruimte en gevoelens van onveilig- heid)</i>	<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners</i>		<i>€12.000 (eerste jaar inclusief aanschaf sys- teem)</i>		<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>buurtpreventie</i>	<i>gemeente, politie, wijkplatforms, tablis wonen</i>	<i>bewoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€10.000 (start- budget)</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>SUS-wachters (toezicht in uitgaansleven)</i>	<i>horeca, politie, ge- meente, suswach- ters</i>			<i>€ 31.200</i>			
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>buurtbemiddeling</i>	<i>welzijnswerk</i>			<i>ingekochte uren opbouwwerk en onkosten huur zaal</i>		<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>nee, op basis van signalen uit de wijk</i>
		<i>veiligheidsavonden</i>	<i>politie, gemeente</i>						

Prestatieveld 2: Maatwerkgedeelte jeugdgezondheidszorg GGD-ZHZ

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>multiprobleem gezinnen</i>	<i>GGD-ZHZ</i>	<i>multiprobleem gezin- nen</i>	<i>?</i>	<i>€ 18.923</i>	<i>offerte</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>VTO/ MD-team</i>		<i>0-4 jaar</i>					
		<i>huisbezoeken</i>		<i>ouders</i>					
		<i>Boekenpret</i>		<i>4-12 jaar</i>					
		<i>contacten peuterspeelzalen</i>		<i>0-4 jaar</i>					
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>MD team 0-4 jaar</i>	<i>GGD-ZHZ</i>	<i>0-4 jaar (maatwerk- pakket 5-19 is nog niet vastgesteld)</i>	<i>WCPV (Wet Col- lectieve Preventie Volksgezondheid)</i>	<i>€ 330,000 (0-4 jaar), € 78,000 (5-19 jaar)</i>	<i>begroting 2004 (0-4 jaar), af- spraak in de regio € 0,65 per inwo- ner t.b.v. maat- werk 5-19</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>Vliegende brigade</i>							
		<i>Dreumes Groep</i>							
		<i>Stap-Inn</i>							
		<i>Moeders informeren Moe- ders</i>							
<i>Hendrik-Ido- Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>voorschools MDT</i>	<i>GGD-ZHZ</i>	<i>0-4 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 33.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>MDT primair onderwijs</i>		<i>4-12 jaar</i>					
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Nazorgbureau</i>	<i>GGD-ZHZ</i>	<i>te vroeg geboren</i>	<i>WCPV</i>	<i>€ 27.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>Aandachtsbureau</i>		<i>te vroeg geboren</i>					
		<i>vroegtijdige opsporing ont- wikkelingsstoornissen</i>		<i>0-4 jaar</i>					
		<i>kinderen niet in zorg</i>		<i>0-4 jaar</i>					
		<i>multiprobleem gezinnen</i>		<i>0-4 jaar</i>					
		<i>opvoedingsondersteunende huisbezoeken</i>		<i>0-4 jaar</i>					
		<i>Opvoedsprekuren</i>		<i>0-4 jaar</i>					
		<i>MD-team</i>		<i>0-4 jaar</i>					
		<i>Contacten peuterspeelzalen</i>		<i>0-4 jaar</i>					
		<i>Boekenpret</i>		<i>4,5-18 maanden</i>					
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>maatwerk JGZ 0-4 jaar</i>	<i>GGD-ZHZ</i>	<i>divers</i>	<i>WCPV</i>	<i>€ 15.439</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>nee</i>
		<i>Plustaken JGZ 5-19 inspec- ties kinderopvang</i>							
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>voorschools MDT</i>	<i>GGD-ZHZ</i>	<i>0-4 jaar</i>	<i>WCPV</i>	<i>€ 18.909</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 2: School in de samenleving/ brede school

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>nee</i>	<i>er zijn plannen om brede school te starten</i>							
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>verlengde schooldag</i>	<i>welzijnsorganisatie, (12) SiS-scholen, ToBe, sportstimulering, bibliotheek</i>	<i>(school)kinderen 4-12 jaar</i>	<i>algemene subsidieverordening 1998</i>	<i>ca. € 790.000 excl. gemeentelijke apparaatskosten</i>	<i>budget sinds 2002 (rekening/ begroting 2002)</i>	<i>subsidies derden/ geormerkt budget: GSB-MOP</i>	<i>ja</i>
		<i>tussen-de-middag opvang</i>	<i>scholen en hulpouders, DWO in een enkel geval</i>	<i>(school)kinderen 4-12 jaar</i>					
		<i>ouderbetrokkenheid (koffieochtenden, themabijeenkomsten, cursussen)</i>	<i>scholen, DWO, Da Vinci onderdeel vormings- en ontwikkelingswerk</i>	<i>ouders van (school)kinderen 4-12 jaar</i>					
		<i>overig</i>	<i>divers</i>	<i>(in)direct kinderen en/of ouders</i>					
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>wordt in 2005 ontwikkeld</i>	<i>Kunstmenu</i>	<i>Kunstgebouw</i>	<i>leerlingen basisonderwijs</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 35.000</i>	<i>begroting 2005</i>		<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Sliedrecht</i>	<i>nee</i>								<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Brede School Noord</i>	<i>Dolfijn, Margriet, Salza</i>	<i>ouders, kinderen, wijk</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 182.500 (begroting 2005), € 208.500 (werkelijk 2005)</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, subsidie derden/ geormerkt budget: GOA, provincie (vervallen beide waarschijnlijk)</i>	
		<i>Brede School VMBO</i>	<i>Develsteyncollege</i>						
		<i>Brede School Kort Ambacht</i>	<i>Dolfijn, Bron</i>						

Prestatieveld 2: Opvoedingsondersteuning

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>cursussen op verzoek</i>	<i>GGD, Rivas, Schakels</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 5.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>opvoedcursussen</i>	<i>Da Vinci</i>	<i>ouders</i>		<i>€ 260.000</i>	<i>begroting 2005,</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>gezinsondersteuning</i>	<i>Home Start/ MiM</i>	<i>ouders + kind onder 6 jaar</i>			<i>rekening 2004</i>		
		<i>pedagogisch advies</i>	<i>GGD/ Opmaat</i>	<i>ouders</i>					
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>consultatiebureau</i>	<i>Stichting Opmaat</i>	<i>0-4 jarigen</i>	<i>WCPV</i>	<i>niet te herleiden</i>		<i>subsidies derden/ geoormerkt budget: subsidie ministerie VWS</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>opvoedingsondersteuning</i>	<i>?</i>	<i>0-18 jaar</i>		<i>?</i>			
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>opvoedspreekuur</i>	<i>Opvoedbureau Hardinxveld</i>	<i>ouders met opvoed- problemen</i>	<i>WCPV</i>	<i>€ 4.161</i>	<i>aanvragen subsidie 2006 + raadsbe- sluit</i>	<i>Gemeentefonds, algemeen budget, subsidies derden/ geoormerkt bud- get: subsidie pro- vincie</i>	<i>nog niet</i>
		<i>Home Start</i>	<i>Humanitas</i>	<i>ouders met opvoed- problemen</i>		<i>€ 20.000</i>			<i>ja</i>
		<i>pilot gezinscoach</i>	<i>begeleiding JSO, uitvoering diverse organisaties</i>	<i>multi- probleemgezinnen</i>		<i>€ 6.000</i>			<i>nog niet</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Home Start</i>	<i>Home Start</i>	<i>opvoeders van kinde- ren tot 6 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 40.450</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 2: MDT's (multidisciplinaire teams)

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>	
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>voorschools MDT</i>	<i>SMW, JGZ, GGD, School (per 1-8-2005)</i>	<i>0-4 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 10.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, geld scholen</i>	<i>ja</i>	
		<i>MDT primair onderwijs</i>	<i>SMW, JGZ, GGD, School, jongeren-</i>	<i>4-12 jaar</i>						
		<i>MDT voorschools + PO</i>	<i>werk, politie, leer-</i>	<i>0-12 jaar</i>						
		<i>MDT voortgezet onderwijs</i>	<i>plicht</i>	<i>12-18 jaar</i>						
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>voorschools MDT</i>	<i>Opmaat</i>	<i>jongeren 0-4 jaar</i>	<i>niet bekend; behoort tot één van de 5 functies die de gemeente heeft gekregen in relatie met de Wet op de Jeugdzorg</i>	<i>€ 240.000</i>	<i>van collega's info gekregen</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget. Uit gemeentelijke middelen waarbij een deel uit de GSB-middelen komt</i>	<i>ja</i>	
		<i>MDT primair onderwijs</i>	<i>BJZ, GGD, CED, onderwijs, leerplicht</i>	<i>jongeren 4-12 jaar</i>						<i>€ 205.000 (SMW)</i>
		<i>MDT voortgezet onderwijs</i>	<i>BJZ, GGD</i>	<i>jongeren 12-18 jaar</i>						<i>€ 195.000 (SMW)</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>voorschools MDT</i>	<i>zie maatwerk ggd-zhz</i>	<i>jongeren 0-4 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 33.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>	
		<i>MDT primair onderwijs</i>	<i>zie maatwerk ggd-zhz</i>	<i>jongeren 4-12 jaar</i>						
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>voorschools MDT</i>	<i>Wasko, Rivas</i>	<i>0-4 jaar</i>						
		<i>MDT's voortgezet onderwijs</i>	<i>Lage Waard (vmb), Rivas</i>	<i>12-18 jaar</i>						
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>MDT primair onderwijs</i>	<i>PCL (regionaal orgaan WSNS-proces)</i>	<i>4-12 jaar</i>	<i>PCL is wettelijke verplichting in het kader van Wet Primair Onderwijs</i>	<i>€ 100.822</i>	<i>begroting bestuur WSNS= regio Oost-Ysselmonde/ West Alblasserdam</i>	<i>subsidies derden/ geoormerkt budget: WSNS regionaal</i>	<i>ja</i>	
		<i>MDT voortgezet onderwijs</i>	<i>SJS, gemeente</i>	<i>12-18 jaar</i>						
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>voorschools MDT</i>	<i>Opmaat, zie maatwerkgedeelte GGD-ZHZ</i>							
		<i>MDT primair onderwijs</i>	<i>scholen, geen kosten</i>							
		<i>MDT voortgezet onderwijs</i>	<i>Develsteyncollege, geen kosten</i>							

Prestatieveld 2: School Maatschappelijk Werk

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>SMW primair onderwijs</i>		<i>jongeren 4-12 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 32.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>SMW voortgezet onderwijs</i>		<i>jongeren 12-18 jaar</i>					
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>SMW primair onderwijs</i>	<i>BJZ (Bureau Jeugd- zorg), Opmaat</i>	<i>jongeren 4-12 jaar</i>	<i>gemeentelijk beleid</i>	<i>€ 205.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, subsidie derden/ geoormerkt bud- get: GSB</i>	<i>ja</i>
		<i>SMW voortgezet onderwijs</i>	<i>BJZ</i>	<i>jongeren 12-18 jaar</i>		<i>€ 295.000</i>			
<i>Hendrik-Ido- Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>SMW primair onderwijs</i>	<i>BJZ</i>	<i>jongeren 4-12 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 50.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>SMW voortgezet onderwijs</i>	<i>BJZ, Opmaat</i>	<i>jongeren 12-18 jaar</i>					
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>SMW primair onderwijs</i>	<i>Rivas</i>	<i>jongeren 4-12 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 29.048</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>SMW voortgezet onderwijs</i>		<i>jongeren 12-18 jaar</i>		<i>onderdeel van AMW</i>			
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>SMW primair onderwijs</i>	<i>Rivas</i>	<i>4-12 jaar</i>		<i>€ 43.725</i>	<i>begroting 2005</i>		<i>ja</i>
		<i>SMW voortgezet onderwijs</i>		<i>12-18 jaar</i>					
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>SMW primair onderwijs</i>	<i>Opmaat</i>	<i>jongeren 4-12 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 108.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, subsidie derden/ geoormerkt bud- get: GOA (voort- gezet onderwijs)</i>	<i>ja</i>
		<i>SMW voortgezet onderwijs</i>	<i>BJZ, soms Opmaat</i>	<i>jongeren 12-18 jaar</i>					

Prestatieveld 2: Signaleringsnetwerk jeugd/ jongeren

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>dorpsniveau casuïstiek</i>	<i>Gemeente, jeugdwerk, politie, GGD, Jeugd M.W., Leerplicht</i>	<i>jongeren 12-18 jaar met multi-problematiek</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 10.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>casuïstiek netwerk op het niveau van 2 wijken. Coördinatie van de hulp.</i>	<i>BJZ, politie, jongerenwerk</i>	<i>jongeren tot 18 jaar, jongeren met multi-problematiek die in de wijken gesignaleerd worden door politie en jongerenwerk</i>	<i>5 functies die de gemeenten hebben in relatie met de Wet op de Jeugdzorg</i>	<i>€ 67.000</i>	<i>collegebesluit</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja?</i>	<i>Meldpunt huiselijk geweld signaleert huiselijk geweld in de Drechtsteden</i>	<i>Politie, GGD-ZHZ, Blijf van m'n Lijf</i>	<i>slachtoffers van huiselijk geweld</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 6.420</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>nee</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>JP3 voor 12-18 jarigen: bespreken cases en inhoudelijke onderwerpen</i>	<i>Rivas, GGD, VO, JPT, RBL +, gemeente</i>	<i>jongeren 12-18 jaar</i>		<i>niet begroot</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Samenwerkingsverband Jeugd Sliedrecht: bespreken problemen van jongeren</i>	<i>leerplichtambtenaar, jongerenwerker, JIP, SMW, Maatschappelijk werker, jeugdreclassering, leerlingcoördinator, politie.</i>	<i>jongeren 12-18 jaar (soms wordt een persoon jonger dan 12 jaar besproken)</i>	<i>Wet op de Jeugdzorg</i>	<i>€ 0</i>	<i>geen apart budget</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>in ontwikkeling</i>	<i>bespreken van casuïstiek (netwerk Jeugd en Veiligheid)</i>			<i>Welzijnswet</i>	<i>?</i>		<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, subsidies derden/ geormerkt budget: provincie??</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 2: Jeugd Preventie Team

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>		<i>politie, BJZ</i>	<i>jongeren tot 18 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 9.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>		<i>politie, BJZ</i>	<i>jongeren tot 18 jaar</i>	<i>geen? Valt binnen programma Jeugd & Veiligheid van het GSB</i>	<i>€ 130,234 voor gemeente Dordrecht. €600.000 voor regio ZHZ</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>GSB</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido- Ambacht</i>	<i>ja</i>		<i>politie, BJZ</i>	<i>jongeren tot 18 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 13.700</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>		<i>politie, BJZ</i>	<i>jongeren tot 18 jaar</i>		<i>€ 13.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>		<i>maatschappelijk werkers en politie</i>	<i>jongeren tot 18 jaar</i>	<i>Politiewet (arti- kel2), Wet op de Jeugdzorg</i>	<i>€ 11.331</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>		<i>politie, BJZ</i>	<i>jongeren tot 18 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 30.500</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 2: Project Entree

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>nee</i>								
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>		<i>BJZ (breed contactennetwerk met daarin diverse organisaties)</i>	<i>jongeren van 12-23 jaar met multi- problematiek</i>	<i>Wet op de Jeugd- zorg</i>	<i>€ 140.000 (gemeentelijk aandeel, Pro- vincie draagt ook € 140.000 bij)</i>	<i>begroting 2005, subsidiebeschikking</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget (Antillianenbeleid), subsidies derden/ geormerkt bud- get: BDUSIV</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido- Ambacht</i>	<i>nee</i>								
<i>Papendrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Sliedrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>		<i>BJZ</i>	<i>jongeren 12-23 jaar</i>	<i>Wet op de Jeugd- zorg</i>	<i>? (betalen niet zelf, maar pro- vincie organi- seert dit)</i>			<i>nee</i>

Prestatieveld 3: Jeugd Informatie Punt

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>		<i>Schakels</i>	<i>jongeren 12-23 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 2.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>		<i>DWO</i>	<i>jongeren 12-23 jaar</i>	<i>Welzijnswet?</i>	<i>€ 50.000 (onderdeel van het budget jongerenwerk)</i>	<i>op basis van offerte</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>		<i>Stichting Dumas</i>	<i>jongeren 12-23 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>niet te herleiden</i>		<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>		<i>Stichting Open Jeugdwerk Sliedrecht</i>	<i>jongeren 12-23 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 21.994</i>	<i>Werkplan van Stichting Open Jeugdwerk Sliedrecht</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>nee</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>		<i>Salza</i>	<i>jongeren 12-23 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>geen subsidie, inzet personeel vanuit ID-banen</i>		<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 3: Advies- en informatiepunten allochtonen

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente, Vluchtelingenwerk, Turks opbouwwerk</i>	<i>allochtonen, Turks spreken-den</i>	<i>Welzijnswet, welzijns-deel WIN</i>	<i>€ 7.000</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, subsidies derden/ geoormerkt budget: Ministerie van Justitie</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>o.a. Voorlichting allochtone ouderen. Er zijn verschillende uitvoeringsorganisaties die als onderdeel van hun dienstverlening in eigen taal info geven, waaronder MZO, MEE etc.</i>	<i>DWO</i>	<i>allochtone ouderen (eerste generatie)</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 45.244</i>	<i>begroting 2005 (eigen inschatting, want niet uitgesplitst), jaarrekening instelling</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>nee</i>								
<i>Papendrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>geen officieel adviespunt</i>	<i>gemeente en VIOZ</i>						
<i>Zwijndrecht</i>	<i>nee</i>								

Prestatieveld 3: Ouderenadviseurs allochtonen

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>nee</i>								
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>		<i>DWO</i>	<i>Turkse, Antilliaanse en Surinaamse ouderen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 62.834</i>	<i>jaarrekening instelling</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>nee</i>								
<i>Papendrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Sliedrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Subsidieverzoek 2005 en verder moet nog toegekend worden. In 2003 en 2004 met provinciegeld en geld eigen instelling uitgevoerd.</i>	<i>SWOZ</i>	<i>allochtone ouderen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 20.000</i>	<i>eigen inschatting beleidsmedewerker</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 3: Voorlichting en ondersteuning ouderen

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>belangenbehartiging ouderen</i>	<i>Seniorenraad Alblasserdam</i>	<i>ouderen</i>		<i>budget nog niet vastgesteld</i>			<i>ja</i>
		<i>ouderenadviseurs</i>	<i>SWOA</i>	<i>ouderen</i>		<i>onderdeel van subsidie t.w.v. €192.500 in totaal</i>			
		<i>Raad Opbouwwerk Alblasserdam</i>	<i>Raad Opbouwwerk Alblasserdam</i>	<i>alle inwoners, organisaties</i>		<i>€ 257.983</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>belangenbehartiging ouderen, inclusief steunpunt</i>	<i>VRSB</i>	<i>ouderen</i>	<i>Welzijnswet, participatieverordening tbv het steunpunt</i>	<i>€ 69.937</i>	<i>begroting 2005 (niet uitgesplitste begrotingsposten),</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>ouderenadviseurs</i>	<i>DWO</i>			<i>€ 430.422</i>	<i>jaarrekening instelling</i>		
		<i>infolijn ouderen</i>				<i>€ 76.064</i>			
		<i>huisbezoek ouderen</i>				<i>€ 61.552</i>			
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>belangenbehartiging ouderen</i>	<i>Stichting gecoördineerd ouderenwerk, ANBO, KBO, PCOB</i>	<i>ouderen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 63.162</i>	<i>begroting 2005, begroting gecoördineerd ouderenwerk</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>ouderenadviseurs</i>	<i>Stichting gecoördineerd ouderenwerk</i>			<i>€ 17.369</i>			
		<i>informatievertrekking</i>	<i>Stichting gecoördineerd ouderenwerk, ANBO, KBO, PCOB</i>			<i>€ 6.139</i>			
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>belangenbehartiging ouderen</i>	<i>Stichting Welzijn Ouderen Papendrecht (SWOP)</i>	<i>55+</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>totale begroting SWOP: 314.538</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>ouderenadviseurs</i>							
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>ouderenadviseurs</i>	<i>Stichting Ouderenwerk Sliedrecht</i>	<i>ouderen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 98.292</i>	<i>begroting ouderenwerk 2006 (is betere indicatie dan 2005)</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>belangenbehartiging ouderen</i>	<i>Seniorenraad, SWOZ, ouderenbonden</i>	<i>ouderen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€4.580 (algemene subsidie SWOZ)</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>ouderenadviseurs</i>	<i>SWOZ</i>	<i>(allochtone) ouderen</i>		<i>€ 2.800</i>			
		<i>Centraal Loket</i>	<i>SWOZ, Opmaat, Lindonk, Lichtkring etc., Internos etc.</i>	<i>ouderen</i>		<i>€ 2.340</i>			
		<i>huisbezoek ouderen</i>	<i>SWOZ</i>	<i>ouderen</i>		<i>€ 1.500</i>			

Prestatieveld 3: Voorlichting en ondersteuning gehandicapten

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>Belangenbehartiging gehandicapten</i>	<i>Gehandicapten Adviesraad Alblasserdam (GAA)</i>	<i>gehandicapten</i>	<i>Welzijnswet, WVG (Wet Voorzieningen Gehandicapten), Integratie indicatiestelling</i>	<i>€ 1.400</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>Zorgbureau Alblashof</i>	<i>SWOA en CIZ</i>	<i>ouderen en gehandicapten</i>		<i>€ 12.000</i>			
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Belangenbehartiging gehandicapten, inclusief steunpunt</i>	<i>DAG</i>	<i>mensen met een handicap</i>	<i>Welzijnswet, participatieverordening tbv het steunpunt</i>	<i>€ 72.488</i>	<i>begroting 2005 (niet uitgesplitste begrotingsposten), jaarrekening instelling</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>Belangenbehartiging gehandicapten</i>	<i>Clientenraad uitvoering WVG</i>	<i>gehandicapten en chronisch zieken (inclusief ouderen)</i>	<i>WVG</i>	<i>€ 3.383</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>Voorlichting</i>	<i>Gemeente</i>			<i>in personeelskosten</i>			
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Belangenbehartiging gehandicapten</i>	<i>PAG</i>	<i>inwoners met een handicap</i>	<i>Welzijnswet (subsidieverlening)</i>	<i>€ 2.774</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Belangenbehartiging gehandicapten</i>	<i>Clientenraad Integraal Gehandicaptenbeleid</i>	<i>gehandicapten</i>	<i>WVG/ verordening op cliëntenparticipatie integraal gehandicaptenbeleid</i>	<i>€ 4.268</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Belangenbehartiging gehandicapten</i>	<i>Stichting Adviesraad Gehandicapten Zwijndrecht</i>	<i>gehandicapten</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 5.190</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 3: Sportservicepunt

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>nee</i>								
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners, sportverenigingen</i>	<i>geen</i>	<i>€ 44.309</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, subsidies derden/ geoormerkt budget: breedtesportimpuls t/m 2005</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners, sportverenigingen</i>	<i>Breedtesportimpuls</i>	<i>€12.204 (totaal budget breedtesport)</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, subsidies derden/ geoormerkt budget: stimulering breedtesport</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Sliedrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>		<i>Salza</i>	<i>alle inwoners, sportverenigingen</i>	<i>gemeentelijk beleid</i>	<i>€ 160.508</i>	<i>eigen inschatting beleidsmedewerker</i>	<i>50% gemeente, 50% BSI (breedtesportimpuls)</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 3: Voorlichting, advies en hulp bij geldproblemen (schuldhulpverlening)

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>schuldhulpverlening</i>		<i>mensen met geldproblemen / schulden</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 60.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>preventie schuldhulpverlening, schuldregeling, nazorg</i>	<i>gemeente, Bureau Schuldhulpverlening (BSHV)</i>	<i>mensen met geldproblemen / schulden</i>	<i>gemeentelijk beleid</i>	<i>€ 1.455.000</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>verlenen van ondersteuning bij financiële problemen op aanvraag</i>	<i>BSHV Dordrecht (nuggers), Sociaal.nl (uitkeringsgerechtigden)</i>	<i>mensen met geldproblemen / schulden</i>	<i>? WWB (uitkeringsgerechtigden)</i>	<i>ca. €23.000</i>	<i>begroting 2005 (nuggers) en inschatting (uitkeringsgerechtigden)</i>	<i>W-deel WWB (uitkeringsgerechtigden) en algemeen budget (nuggers)</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>schuldhulpverlening</i>	<i>BSHV Dordrecht (intake in eigen beheer, daarna doorverwezen naar Dordrecht)</i>	<i>mensen met geldproblemen / schulden</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 70.644</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>budgetvoorlichting, schuldhulpverlening, WSNP</i>	<i>Rivas (uitbesteed vanaf 2004), lopende trajecten door afdeling Sociale Zaken</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>WSNP</i>	<i>€ 90.000</i>	<i>begroting 2005, Zomernota</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>voorkomen van schulden, onderkennen van schuldsituaties en aanbieden van hulp bij oplossen van schulden</i>	<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 33.600</i>	<i>Afdelingsplan Sozawe Zwijndrecht</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 3: Informatie/ advies bij maatschappelijke problemen

<i>gemeente</i>	<i>aan- wezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>Sociaal Raadslieden</i>	<i>Bureau Sociaal Raadslieden</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 59.000</i>	<i>begroting 2005</i>		<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Loket rechtshulp</i>	<i>Bureau voor Rechts-hulp</i>		<i>Welzijnswet</i>	<i>andere fi- nanciering</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>Sociaal Raadslieden</i>	<i>Opmaat</i>			<i>€ 145.000</i>			
		<i>Rechtswinkel</i>	<i>St. Rechtswinkel</i>			<i>€ 6.000</i>			
<i>Hendrik-Ido- Ambacht</i>	<i>nee</i>								
<i>Papendrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Loket rechtshulp</i>	<i>Rechts- en wetswin- kel</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>autonoom beleid</i>	<i>€ 800</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Sociaal Raadslieden</i>	<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners tot ziekenfonds- grens</i>		<i>€ 199.550</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 3: Coördinatie/ regio/ activiteiten t.b.v. verbetering advies/ informatiefunctie, één-loketfunctie

<i>gemeente</i>	<i>aan- wezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>Zorgloket</i>	<i>CIW (?), SWOA</i>	<i>mensen met een beperking</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>ca. €15.000</i>	<i>begroting 2005</i>		<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>nee?</i>								
<i>Hendrik-Ido- Ambacht</i>	<i>nee</i>								
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Overheidsloket 2000</i>	<i>gemeente</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>gemeentelijk beleid</i>	<i>onderdeel organisatie- kosten</i>		<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Loket zorg/WVG</i>	<i>Sociale zaken ge- meente</i>	<i>gehandicapten, ouderen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>niet te on- derscheiden</i>	<i>deels onderdeel uitvoe- ring Wvg- deel onder begroting ouderen</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Centraal Loket (zie bij ouderenbeleid)</i>	<i>SWOZ, Opmaat, Lindonk, Lichtkring etc., Internos etc.</i>	<i>ouderen</i>	<i>geen</i>	<i>€ 2.340</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 4: Ondersteuning/ informatie/ advies voor mantelzorgers

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>Steunpunt mantelzorg</i>	<i>MEE</i>	<i>mantelzorgers</i>	<i>Welzijnswet, autonoom beleid.</i>	<i>wordt niet gesubsidieerd</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>SWOA</i>	<i>SWOA</i>	<i>mantelzorgers en vrijwilligers</i>		<i>onderdeel van totaal-subsidie van €192.500</i>			
<i>Dordrecht</i>	<i>in ontwikkeling</i>	<i>Steunpunt mantelzorg</i>	<i>MEE</i>	<i>mantelzorgers</i>	<i>AWBZ</i>	<i>€ 22.689</i>	<i>eigen inschatting (niet uitgesplitste begrotingspost)</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget: ontwikkelingsgelden mantelzorg in het kader van de contourennotitie ouderenbeleid Dordrecht 2000-2004</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>Steunpunt mantelzorg</i>	<i>MEE</i>	<i>mantelzorgers</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 0</i>			
		<i>ondersteuning mantelzorg</i>	<i>Stichting gecoördineerd ouderenwerk</i>			<i>€ 9.825</i>	<i>begroting 2005, begroting gecoördineerd ouderenwerk</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Steunpunt mantelzorg</i>	<i>MEE</i>	<i>mantelzorgers</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 0</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>ondersteuning vrijwilligers</i>	<i>Stichting Welzijn Ouderen Papendrecht</i>	<i>vrijwilligers op het terrein van ouderenzorg</i>		<i>verwerkt in begroting SWOP (totaal €314.538)</i>			
<i>Sliedrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Steunpunt mantelzorg</i>	<i>MEE</i>	<i>mantelzorgers</i>	<i>Welzijnswet</i>				<i>nee</i>
		<i>folders</i>	<i>Opmaat</i>						

Prestatieveld 4: Ondersteuning vrijwilligerswerk

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>aanbod faciliteiten voor verenigingen/ stichtingen</i> <i>bemiddeling, belangenbehartiging, promotie</i> <i>deskundigheidsbevordering</i> <i>informatie en advies</i>	<i>PAD, ROWA</i>	<i>alle inwoners</i>		<i>€ 19.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>aanbod faciliteiten voor verenigingen/ stichtingen</i> <i>bemiddeling, belangenbehartiging, promotie</i> <i>deskundigheidsbevordering</i> <i>informatie en advies</i> <i>ontwikkeling</i>	<i>SSKW, PAD</i> <i>SSKW, PAD</i> <i>PAD</i> <i>PAD</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>?</i>	<i>€ 290.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, subsidies derden/ geormerkt budget: rijkssubsidie TSV</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>aanbod faciliteiten voor verenigingen/ stichtingen</i> <i>bemiddeling, belangenbehartiging, promotie</i> <i>deskundigheidsbevordering</i> <i>informatie en advies</i> <i>organisatie zomerdag</i>	<i>PAD</i> <i>PAD, VSB</i> <i>Zwijndrecht</i> <i>PAD</i> <i>PAD</i> <i>gemeente</i>	<i>vrijwilligersorganisaties</i> <i>vrijwilligersorganisaties en vrijwilligers</i> <i>vrijwilligersorganisaties</i> <i>vrijwilligersorganisaties</i> <i>alle inwoners, vrijwilligersorganisaties en vrijwilligers</i>	<i>Welzijnswet</i> <i>geen</i>	<i>€ 10.000</i> <i>€ 12.000</i>	<i>optelling separate bedragen</i> <i>gedeelte vast in begroting, gedeelte TSV</i>	<i>50% TSV, 50% algemeen budget</i>	<i>nee</i>

Prestatieveld 4: Ondersteuning vrijwilligerswerk (vervolg)

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>aanbod faciliteiten voor verenigingen/ stichtingen bemiddeling, belangenbehartiging, promotie</i> <i>deskundigheidsbevordering</i> <i>informatie en advies</i> <i>maatschappelijke stage</i>	<i>PAD</i>	<i>vrijwilligersorganisaties en vrijwilligers</i>		<i>€ 47.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, stimuleringsregeling vrijwilligerswerk</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>aanbod faciliteiten voor verenigingen/ stichtingen bemiddeling, belangenbehartiging, promotie</i> <i>deskundigheidsbevordering</i> <i>informatie en advies</i>	<i>PAD (Participatie & Activering Drechtsteden)</i>	<i>organisaties die op zoek zijn naar vrijwilligers</i>	<i>gemeentelijke autonomie</i>	<i>€ 16.206</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>aanbod faciliteiten voor verenigingen/ stichtingen bemiddeling, belangenbehartiging, promotie</i> <i>deskundigheidsbevordering</i> <i>informatie en advies</i> <i>totaalpakket</i>	<i>VSB Vrijwilligers Service Bureau</i>		<i>gemeentelijk beleid</i>	<i>€ 160.508</i>	<i>eigen inschatting beleidsmedewerker</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, subsidies derden/ geoormerkt budget: BSI + TSV</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 5: Ontmoeting en participatie van ouderen

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>ouderenwerk SWOA</i>	<i>SWOA</i>	<i>ouderen</i>		<i>onderdeel van totaal-subsidie t.w.v. €192.5000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>ouderenwerk woningstichting</i>	<i>Westwaard Wonen: ontmoetingsruimte Kinderdijk</i>	<i>ouderen in de wijk</i>		<i>€ 12.700</i>			
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>ouderenwerk, inclusief accommodaties</i>	<i>DWVO, De Wielborgh</i>	<i>ouderen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 496.260</i>	<i>begroting 2005, niet uitgesplitste begrotingspost, jaarrekening instellingen</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>sociaal culturele activiteiten</i>	<i>t Gilde, Humanitas</i>			<i>€ 13.953</i>			
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>ouderenwerk</i>	<i>Stichting Gecoördineerd ouderenwerk</i>	<i>ouderen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 100.554</i>	<i>begroting 2005, begroting gecoördineerd ouderenwerk</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>ouderenactiviteiten</i>	<i>ANBO, KBO, PCOB, comité ouderenreis, zonnebloem</i>		<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 2.092</i>			
		<i>Seniorenrestaurant</i>	<i>Stichting de Blije Borgh</i>		<i>AWBZ</i>	<i>niet te herleiden</i>			
		<i>Seniorenbus</i>	<i>Stichting seniorenbus Zwijndrecht-H-I-Ambacht</i>		<i>Sponsoring</i>	<i>€ 0</i>			
		<i>exploitatie dienstencentrum</i>	<i>Stichting Gecoördineerd ouderenwerk</i>		<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 7.835</i>			
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>ouderenwerk</i>	<i>Stichting Welzijn Ouderen Papendrecht</i>	<i>55 +</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>totaal begroting SWOP: € 314.538</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>activiteiten en dagbesteding</i>	<i>Stichting Ouderenwerk</i>	<i>ouderen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 43.464</i>	<i>begroting Ouderenwerk 2006</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>ouderenwerk</i>	<i>SWOZ</i>	<i>55 +</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€422.231 (totaalsubsidie)</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>55 + activiteiten</i>	<i>Salza</i>			<i>onderdeel SCW</i>			

Prestatieveld 5: Ontmoeting en participatie voor gehandicapten

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>ontmoeting en participatie voor gehandicapten</i>	<i>GZZ</i>	<i>gehandicapten</i>	<i>WVG</i>	<i>€ 1.400</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>sociaal culturele activiteiten gehandicapten</i>	<i>MEE, SVVG</i>	<i>mensen met een handicap</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 12.806</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>nee</i>	<i>WVG wordt bij prestatieveld 6 opgenomen</i>							
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>ontmoeting en participatie voor gehandicapten</i>	<i>PAG</i>	<i>inwoners met een handicap</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 2.774 (subsidie PAG, bij prestatieveld 3 ook al genoemd)</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>recreatie en ontmoeting</i>	<i>Stichting Linnenhof</i>	<i>mensen met een verstandelijke en lichamelijke handicap</i>	<i>eigen beleid</i>	<i>€ 15.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget: 9.000 van gemeente Zwijndrecht, 6.000 van gemeenten Dordrecht en Papendrecht</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 5: Activiteiten gericht op het (beter) toegankelijk maken van openbare voorzieningen voor gehandicapten

<i>gemeente</i>	<i>aa-wezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>rekening houden met gehandicapten bij inrichten openbare ruimte</i>	<i>gemeente</i>	<i>mensen met een lichamelijke beperking</i>	<i>aanvaard beleid</i>	<i>loopt per project uiteen</i>			<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van openbare gebouwen en openbare ruimte</i>	<i>gemeente, (bouw)bedrijven en maatschappelijk ondernemers</i>	<i>mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking, ouderen</i>	<i>specifieke regelingen op het gebied van wonen en woonomgeving</i>	<i>integraal onderdeel van algemene kosten</i>		<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>aanpassen straten en pleinen</i>	<i>gemeente</i>	<i>mensen met een lichamelijke beperking</i>	<i>gemeentelijk beleid</i>			<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>inrichten en onderhoud openbare ruimten</i>	<i>gemeente</i>	<i>mensen met een lichamelijke beperking</i>		<i>onderdeel onderhoudsbudget</i>		<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>advies en alertheid bij bouw, verbouw en verkeersaanpassingen</i>	<i>Clientenraad Integraal Gehandicaptenbeleid</i>	<i>mensen met een lichamelijke beperking</i>	<i>WVG</i>	<i>€ 4.268 (is al bij prestatieveld 3 genoemd)</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>overleg over ruimtelijke inrichting en bouwplannen</i>	<i>gemeente, Gehandicapten Adviesraad Zwijndrecht, VAC</i>						

Prestatieveld 5: Gehandicaptensport

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente en gymnas- tiekvereniging & atle- tiek</i>	<i>mensen met een lichamelijke of ver- standelijke handicap of motorische ach- terstand</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 6.200</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>		<i>SAD Samenwerkings- verband Aangepast sporten Drechtsteden</i>	<i>mensen met een lichamelijke handi- cap, verstandelijk gehandicapten, con- ditioneel gehandicap- ten</i>	<i>geen</i>	<i>€ 101.230</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>bijdragen deelne- mende gemeenten</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido- Ambacht</i>	<i>ja</i>		<i>SAD Samenwerkings- verband Aangepast sporten Drechtsteden</i>	<i>mensen met een lichamelijke of moto- rische handicap</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 10.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>nu zwemmen voor minder validen, gehandicapten- sport in teamver- band in ontwikke- ling</i>	<i>Gemeente</i>	<i>Mensen met een lichamelijke handicap</i>	<i>autonome bevoegd- heid. Sporten in team- verband valt onder Breedtesportimpuls</i>	<i>€ 13.305</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, breedtesportimpuls</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>		<i>SAD Samenwerkings- verband Aangepast sporten Drechtsteden</i>	<i>mensen met een lichamelijke handicap</i>	<i>gemeenschappelijke regeling</i>	<i>€ 8.220</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>		<i>SAD Samenwerkings- verband Aangepast sporten Drechtsteden</i>	<i>mensen met een lichamelijke of ver- standelijke handicap</i>	<i>gemeentelijk beleid</i>	<i>€ 15.540</i>	<i>regionaal be- paald</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 5: Bewegen voor kinderen met motorische achterstand

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>		<i>gemeente en gymnastiek vereniging</i>	<i>jongeren 4-12 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 1.204</i>	<i>plan breedtesportimpuls Alblasserdam Al bewegend</i>	<i>subsidie derden: breedtesportimpuls</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>is onderdeel van Sportstimulering</i>							
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>Club extra</i>	<i>gemeente</i>	<i>jongeren 4-12 jaar</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 12.204 (totaalbudget Breedtesport impuls)</i>		<i>breedtesportimpuls</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>		<i>gymnastiekvereniging Olympia</i>	<i>jongeren 4-12 jaar</i>	<i>Breedtesportimpuls</i>	<i>€ 1.704</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, breedtesportimpuls</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Motorisch Remedial Teaching en Club Extra</i>	<i>vakleerkrachten, scholen</i>	<i>jongeren 4-12 jaar met een motorische achterstand</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 6.492 (€ 4000 subsidie breedtesport, 2492 regulier budget Motorisch Remedial Teaching)</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, breedtesportimpuls</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>		<i>Salza</i>	<i>jongeren 4-12 jaar</i>	<i>gemeentelijk beleid</i>	<i>€ 9.272</i>	<i>eigen inschatting beleidsmedewerker</i>	<i>50% gemeente, 50% breedtesportimpuls</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 5: Algemeen maatschappelijk werk

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>maatschappelijk werk</i> <i>slachtofferhulp</i> <i>24 uurdienst</i>	<i>Rivas</i> <i>Bureau Slachtofferhulp</i> <i>?</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 130.000</i> <i>€ 4.600</i> <i>in bedrag Rivas</i>	<i>begroting 2005</i>		<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>maatschappelijk werk</i> <i>psychosociale hulpverlening</i> <i>24 uurs dienst</i> <i>slachtofferhulp</i>	<i>Opmaat</i> <i>Slachtofferhulp</i>		<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 710.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>maatschappelijk werk</i> <i>psychosociale hulpverlening</i> <i>24 uurdienst</i> <i>slachtofferhulp</i>	<i>Opmaat</i> <i>Bureau Slachtofferhulp ZHZ</i>	<i>jeugd en volwassenen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 116.000</i> <i>€ 4.384</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>maatschappelijk werk</i> <i>psychosociale hulpverlening</i> <i>24 uurs dienst</i> <i>slachtofferhulp</i>	<i>Rivas</i>	<i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 278.053</i> <i>€ 7.461</i>	<i>rekening 2004 (onderdeel AMW)</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>maatschappelijk werk</i> <i>+ 24 uurdienst</i> <i>slachtofferhulp + 24 uurdienst</i>	<i>Rivas, Diaconaal Maatschappelijk Werk</i> <i>Stichting Slachtofferhulp Rijnmond/ZHZ</i>	<i>volwassenen, jeugd, scholieren</i> <i>alle inwoners</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 246.549</i> <i>€ 5.867</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>maatschappelijk werk</i> <i>24 uurdienst</i> <i>slachtofferhulp</i>	<i>Opmaat</i> <i>Stichting Slachtofferhulp Rijnmond/ZHZ</i>	<i>volwassenen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 369.730</i> <i>€ 8.080</i>	<i>Begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 5: Begeleid wonen voor jongeren met problemen (b.v. Foyer)

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>nee</i>								
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Foyer</i>	<i>Woondrecht, Trivium, Grote Rivieren, DWO, gemeente</i>	<i>jongeren 18-23 jaar, inclusief Antilliaanse jongeren als specifieke doelgroep</i>	<i>Welzijnswet, Rijksbijdrageregeling Antillianen</i>	<i>€ 950.000</i>	<i>op basis van externe gegevens</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, Rijk, SEV, Jusititie, corporatie</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>nee</i>								
<i>Papendrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Sliedrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Zwijndrecht</i>	<i>nee</i>								

Prestatieveld 5: Terugleiding school/ toeleiding werk jongeren (b.v. Route 23)

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>per 1-9-2005</i>	<i>Route 23</i>	<i>Route 23</i>	<i>jongeren</i>	<i>WWB</i>	<i>??</i>			
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Route 23</i>	<i>RBL +, BJZ, DVC, CWI, Sociale dienst</i>	<i>jongeren van 16-23 jaar met multi-problematiek</i>	<i>WWB, ketenpartners hebben hun eigen regelgeving</i>	<i>€ 428.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>WWB, Drechtseden (Manden maken)</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>per 1-9-2005</i>	<i>Route 23</i>	<i>Route 23</i>	<i>jongeren tot 23 jaar</i>	<i>WWB</i>	<i>nog niet bekend</i>		<i>WWB werkdeel</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>		<i>Afdeling sociale zaken en reïntegratiebedrijven</i>	<i>jongeren 18-23 jaar</i>	<i>WWB</i>	<i>niet uit te splitsen uit totale budget</i>		<i>WWB werkdeel</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Route 23, regionalisering is gepland op 1-9-2005</i>	<i>Route 23 (inclusief Sociale Zaken, RBL +, CWI, Jeugdzorg, Da Vinci)</i>	<i>jongeren 16-23 jaar</i>	<i>WWB</i>	<i>€ 478.000</i>	<i>begroting Route 23</i>	<i>WWB werkdeel, provincie, Drechtseden (Manden maken)</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>per 8-2005</i>		<i>Soza en reïntegratiebedrijven</i>	<i>jongeren 16-23 jaar</i>	<i>WWB</i>	<i>€ 2.500 per persoon</i>	<i>eigen inschatting beleidsmedewerker</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 6: Dienstverlening aan ouderen

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<u><i>maaltijdvoorziening</i></u> <u><i>alarmering</i></u> <u><i>klussendienst</i></u> <i>organiseren van cursussen</i>	<i>SWOA</i>	<i>ouderen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 44.600</i> <i>(maakt deel uit van totaalsubsidie t.w.v. €192.500)</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<u><i>maaltijdvoorziening</i></u> <u><i>alarmering</i></u> <u><i>boodschappendienst/ klussendienst</i></u> <i>hulp aan zorgmijders</i>	<i>DWO</i> <i>Grijs Genoeg(en)</i>	<i>ouderen en mensen met een handicap</i> <i>kwetsbare ouderen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 134.002</i> <i>€ 145.372</i> <i>€ 108.151</i> <i>€ 40.482</i>	<i>begroting 2005, niet uitgesplitste posten, jaarrekening instellingen</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>	<u><i>maaltijdvoorziening</i></u> <u><i>alarmering</i></u> <u><i>boodschappendienst</i></u> <u><i>klussendienst</i></u> <u><i>exploitatie dienstencentrum</i></u>	<i>Stichting gecoördineerd ouderenwerk</i>	<i>ouderen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 14.809</i> <i>€ 1.649</i> <i>€ 6.789</i> <i>€ 7.835</i>	<i>begroting 2005, begroting instelling</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<u><i>maaltijdvoorziening</i></u> <u><i>alarmering</i></u> <u><i>boodschappendienst: in ontwikkeling</i></u> <u><i>klussendienst: in ontwikkeling</i></u>	<i>SWOP</i> <i>Rivas, SWOP</i>	<i>55 +</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>onderdeel van begroting SWOP (totaal €314.538)</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<u><i>maaltijdvoorziening</i></u> <u><i>alarmering</i></u> <u><i>boodschappendienst</i></u> <u><i>klussendienst</i></u> <u><i>administratieve dienstverlening en belastingservice</i></u>	<i>Stichting Ouderenwerk</i>	<i>ouderen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 35.492</i> <i>€ 4.806</i> <i>€ 5.204</i> <i>€ 5.209</i> <i>€ 10.079</i>	<i>begroting Ouderenwerk 2006</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<u><i>maaltijdvoorziening</i></u> <u><i>alarmering</i></u> <u><i>klussendienst</i></u>	<i>SWOZ, Opmaat, Swinhove</i> <i>SWOZ</i>	<i>55 +</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 215.000</i> <i>(kosten, subsidie = 26.500)</i> <i>€ 0</i> <i>€ 1.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>

Prestatieveld 6: WVG voorzieningen wonen en mobiliteit/vervoer

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke regeling)</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>		
<i>Alblasserdam</i>	<i>ja</i>	<i>woonvoorzieningen</i>	<i>gemeente</i>	<i>gehandicapten</i>	<i>WVG, Welzijnswet (vervoer 75-plussers)</i>	<i>€ 632.500</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget, VWS (dure woningaanpassingen)</i>	<i>ja</i>		
		<i>rolstoelen</i>	<i>gemeente, leverancier</i>	<i>gehandicapten</i>		<i>€ 238.595</i>					
		<i>scootmobiel/ overige vervoer (drechthopper)</i>	<i>gemeente, leverancier</i>	<i>gehandicapten</i>		<i>€ 159.692</i>					
		<i>individuele vervoersvergoedingen</i>	<i>Drechtsteden/ Dordrecht</i>	<i>gehandicapten/ 75-plussers</i>		<i>€ 155.714</i>					
			<i>gemeente</i>	<i>gehandicapten</i>		<i>€ 224.000</i>					
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>woonvoorzieningen</i>	<i>Bureau WVG, gemeente</i>	<i>inwoners met een beperking of handicap</i>	<i>WVG</i>	<i>€ 3.027.000</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>		
		<i>rolstoelen</i>				<i>€ 1.397.000</i>					
		<i>scootmobiel</i>				<i>€ 4.178.000</i>					
		<i>vervoer (Drechthopper)</i>									
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>	<i>woonvoorzieningen</i>	<i>gemeente</i>	<i>gehandicapten</i>	<i>WVG</i>	<i>€ 172.348</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>		
		<i>rolstoelen</i>				<i>€ 145.557</i>					
		<i>scootmobiel</i>				<i>€ 250.147</i>					
		<i>vervoer (Drechthopper)</i>				<i>Stichting Drechtopper</i>				<i>gehandicapten en 75-plussers</i>	<i>€ 110.356</i>
		<i>inwinnen indicatie-advies</i>				<i>Argonaut</i>				<i>gehandicapten</i>	<i>€ 27.657</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>	<i>woonvoorzieningen</i>	<i>gemeente</i>	<i>gehandicapten</i>	<i>WVG</i>	<i>€ 473.024</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>		
		<i>rolstoelen</i>				<i>€ 218.466</i>					
		<i>scootmobiel en andere voorzieningen in natura (fietsen, autoaanpassing etc.)</i>				<i>€ 176.768</i>					
		<i>vervoer (Drechthopper)</i>				<i>€ 360.244</i>					
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>woonvoorzieningen</i>	<i>gemeente, aannemers</i>	<i>WVG-geïndiceerden</i>	<i>WVG</i>	<i>€316.229</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>		
		<i>rolstoelen en hulpmiddelen</i>				<i>gemeente, Beenhakker</i>				<i>(123.447 personeel)</i>	
		<i>scootmobiel</i>				<i>gemeente, Beenhakker</i>				<i>€ 256.609</i>	
		<i>vervoer</i>				<i>gemeente, Lotax</i>				<i>(44.869 personeel)</i>	
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>woonvoorzieningen</i>	<i>SoZa en leveranciers</i>	<i>gehandicapten</i>	<i>WVG</i>	<i>€2.294.669</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>		
		<i>rolstoelen</i>				<i>(totaal kosten 2004 incl. overhead)</i>					
		<i>scootmobiel</i>									
		<i>vervoer (Drechthopper)</i>				<i>gehandicapten en 75-plussers</i>					
		<i>individuele vervoersvergoedingen</i>				<i>gehandicapten die niet met de Drechtopper kunnen</i>					

Prestatieveld 7: Dak- en thuislozenopvang

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>nee</i>								
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>dag- en nachtopvang</i>	<i>CWZW</i>	<i>dak- en thuislozen</i>	<i>Welzijnswet, AWBZ.</i>	<i>€3.725.000</i>	<i>begroting 2005,</i>	<i>BDUSIV</i>	<i>ja</i>
		<i>24-uursopvang</i>	<i>CWZW, De Hoop</i>		<i>sociaal pension</i>	<i>(= gemeentelijke</i>	<i>beschikkingen</i>		
		<i>crisisopvang</i>	<i>CWZW</i>		<i>wordt deels door</i>	<i>subsidie, kosten</i>			
		<i>sociaal pension</i>		<i>dak- en thuislozen</i>	<i>zorgkantoor gefinancierd. CWZW probeert voor deze</i>	<i>liggen hoger en</i>			
				<i>met psychische</i>	<i>onderdelen aanvullende AWBZ financiering te verkrijgen</i>	<i>worden verder gedeckt uit eigen bijdragen van cliënten en</i>			
				<i>problematiek</i>	<i>om zo de zorgverlening te kunnen verbeteren. Dit lijkt te</i>	<i>zorgkantoor)</i>			
		<i>arbeidstoeleiding, dagbesteding, sociale activering</i>		<i>dak- en thuislozen</i>	<i>gaan lukken, is nog niet helemaal zeker</i>				
		<i>outreaching werken</i>							
		<i>begeleid wonen</i>							
		<i>T-team</i>	<i>BJZ</i>	<i>dak- en thuisloze jongeren</i>		<i>€ 120,000 (gemeentelijke subsidie, kosten liggen 2 x zo hoog, worden door provincie gefinancierd)</i>			
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>		<i>Gemeente Dordrecht</i>						
<i>Papendrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Sliedrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Zwijndrecht</i>	<i>nee</i>		<i>Gemeente Dordrecht</i>						

Vrouwenopvang

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>nee</i>								
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>opvang/ begeleid wonen geheim advies vrouwenadviescen- trum</i>	<i>CWZV, Blijf van m'n Lijf Blijf van m'n Lijf</i>	<i>vrouwen en hun kinderen</i>	<i>Welzijnswet</i>	<i>€ 660.000</i>	<i>beschikkingen</i>	<i>Gemeentefonds (€20.000), BDUSIV (rest)</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido- Ambacht</i>	<i>ja</i>		<i>Gemeente Dordrecht</i>						
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>		<i>Gemeente Dordrecht</i>						
<i>Sliedrecht</i>	<i>nee</i>								
<i>Zwijndrecht</i>	<i>nee</i>		<i>Gemeente Dordrecht</i>						

Huiselijk geweld

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>nee</i>								
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>advies- en steunpunt huiselijk geweld</i>	<i>Blijf van m'n Lijf</i>	<i>daders, slachtoffers, kinderen</i>	<i>Convenant Huiselijk Geweld ZHZ</i>	<i>€ 167.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds, subsidie VWS</i>	<i>ja</i>
		<i>hulpverlening huiselijk geweld</i>	<i>GGD</i>						
		<i>bewustwording</i>	<i>gemeenten, instellingen</i>	<i>alle inwoners en professionals</i>					
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>		<i>Gemeente Dordrecht</i>		<i>regionaal convenant</i>	<i>eenmalig € 6.420</i>	<i>begroting regionaal project Huiselijk Geweld voor 2005</i>	<i>eenmalige project-subsidie</i>	<i>nee</i>
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>		<i>regionaal geregeld</i>						
<i>Sliedrecht</i>		<i>netwerk huiselijk geweld</i>	<i>als onderdeel OGGZ-netwerk</i>	<i>plegers en slachtoffers</i>	<i>WCPV</i>	<i>€ 0</i>			<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>Adviespunt huiselijk geweld</i>	<i>trekker: GGD-ZHZ, regie: stuurgroep huiselijk geweld regio ZHZ</i>	<i>slachtoffers, plegers, omgeving, professionals</i>	<i>Integraal Veiligheidsprogramma van BZK, OGGZ: Besluit collectieve preventie Volksgezondheid, er ligt een relatie met Wet op de Jeugdhulpverlening (AMK)</i>	<i>ca. € 15.000</i>	<i>begroting 2005</i>	<i>Gemeentefonds/ algemeen budget</i>	<i>ja</i>
		<i>netwerk huiselijk geweld</i>	<i>trekker: GGD-ZHZ, regie: gemeente Zwijndrecht</i>						
		<i>voorlichting aan allochtonen</i>	<i>CIB, GGZ</i>	<i>allochtone vrouwen en mannen</i>					

Verslavingszorg

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Alblasserdam</i>	<i>nee</i>								
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>ambulante verslavingszorg, preventie en overlastbestrijding</i>	<i>DeltaBouman</i>	<i>verslaafden en hun omgeving, professionals</i>	<i>Welzijnswet, AWBZ</i>	<i>ca. € 1.300.000</i>	<i>subsidiebeschikkingen</i>	<i>Gemeentefonds (€ 47.00), BDUSIV (rest)</i>	<i>ja</i>
<i>Hendrik-Ido-Ambacht</i>	<i>ja</i>		<i>DeltaBouman</i>	<i>verslaafden</i>	<i>Welzijnswet, Dordrecht krijgt doeluitkering van VWS</i>				
<i>Papendrecht</i>	<i>ja</i>		<i>Gemeente Dordrecht</i>						
<i>Sliedrecht</i>	<i>ja</i>	<i>preventieve activiteiten: drugs- en alcoholverslaving op scholen</i>	<i>DeltaBouman, De Hoop</i>	<i>scholieren, docenten, intermediairs</i>	<i>autonoom beleid en WCPV</i>	<i>€ 3.963 (De Hoop) en 137,9 uur ondersteuning DeltaBouman</i>	<i>rekening 2004</i>	<i>Gemeentefonds, geld via Dordrecht in uren DeltaBouman</i>	<i>ja</i>
<i>Zwijndrecht</i>	<i>ja</i>	<i>preventie</i>	<i>DeltaBouman</i>	<i>jongeren en volwassenen</i>	<i>AWBZ</i>			<i>centrumgelden, AWBZ</i>	<i>ja</i>

OGGZ

<i>gemeente</i>	<i>aanwezig?</i>	<i>onderdelen</i>	<i>uitvoerders</i>	<i>doelgroepen</i>	<i>(wettelijke) regeling</i>	<i>kosten</i>	<i>bron</i>	<i>geldstroom/budget</i>	<i>gem. beleid</i>
<i>Dordrecht</i>	<i>ja</i>	<i>OGGZ is een samenwerkingsverband. momenteel wordt gewerkt aan de realisering van concrete producten</i>			<i>WCPV</i>				

Bijlage 2 Globaal overzicht kosten per prestatieveld

Inzicht geven in de kosten van de producten die vallen onder de WMO is erg lastig, omdat niet alle gemeenten dezelfde producten en activiteiten aanbieden en de budgetten niet altijd bekend en eenduidig zijn. Een **globale indicatie** van de kosten per prestatieveld ziet u in tabel 1. Deze tabel kan echter alleen gebruikt worden om een heel algemeen beeld te krijgen. Niet alle bedragen zijn bekend en bedragen die wel genoemd zijn door de beleidsmedewerkers zijn soms eigen inschattingen of budgetten waarvan slechts een deel aan het betreffende product kan worden toegeschreven.

Als we de tabel bekijken, dan zien we dat er een slordige 50 miljoen euro omgaat in WMO-producten in de Drechtsteden, wat neerkomt op zo'n 200 euro per inwoner. De prestatievelden 1 (bevorderen van sociale samenhang in en leefbaarheid van wijken en buurten) en 6 (voorzieningen voor mensen met een beperking etc. ten behoeve van behoud van zelfstandig functioneren of deelname aan maatschappelijk verkeer) lijken de grootste kostenposten te zijn. Hendrik-Ido-Ambacht heeft naar verhouding minder budget dan de overige gemeenten. We zagen in het rapport ook al dat deze gemeente een aantal producten niet aanbiedt. Dordrecht heeft veruit het grootste budget (ook naar verhouding van het aantal inwoners). Dit komt deels doordat Dordrecht een aantal producten ook uitvoert voor de omliggende gemeenten. Dat geldt vooral voor de producten onder prestatieveld 7,8 en 9 (maatschappelijke opvang, OGGZ en ambulante verslavingszorg). Laten we het budget voor dit onderdeel buiten beschouwing, dan heeft Dordrecht verhoudingsgewijs nog steeds het grootste budget (berekend per inwoner), maar in dat geval is het verschil met de gemeente Sliedrecht relatief gering. We dienen hierbij nogmaals op te merken dat het een vergelijking in kosten slechts globaal plaats kan vinden, omdat niet altijd alle gegevens beschikbaar waren. Het ligt op zich voor de hand dat Dordrecht als grote stad wat meer voorzieningen en dus ook meer kosten maakt. Dordrecht benut voor sommige producten dan ook GSB-middelen.

Tabel 1 Globaal overzicht kosten per prestatieveld per gemeente (voor zover bekend, in €)

prestatie- veld	Alblasserdam	Dordrecht	HI Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
1	1.000.000	7.000.000 ^b	1.300.000 ^c	2.500.000 ^d	2.200.000 ^e	2.500.000	16.500.000
2	85.000	2.700.000	165.000 ^f	55.000 ^g	200.000 ^h	365.000 ⁱ	3.570.000
3	415.000 ^j	2.500.000	125.000	200.000 ^k	215.000	400.000	3.855.000
4	20.000 ^l	310.000	30.000	45.000 ^l	15.000 ^m	160.000	580.000
5	350.000 ⁿ	2.700.000	150.000 ⁿ	600.000 ⁿ	310.000 ⁿ	840.000 ⁿ	4.950.000
6	1.500.000	9.000.000	750.000	1.200.000	1.500.000	2.500.000	16.450.000
totaal							
1 t/m 6	2.760.000	24.210.000	2.520.000	4.600.000	4.440.000	6.765.000	45.295.000
7/8/9	-	6.000.000	6.000	-	4.000	15.000	6.025.000
totaal	2.760.000	30.210.000	2.526.000	4.600.000	4.444.000	6.780.000	51.320.000
<i>inwoners 1-1-2005</i>	18.380	119.183	23.579	31.043	23.877	45.277	261.339
<i>€ per inw. pv 1 t/m 6</i>	150	203	107	148	186	149	173
<i>€ per inw. totaal</i>	150	253	107	148	186	150	196

^b exclusief personeelskosten (assistent)wijkmanagers en wijkprojecten

^c deel jeugd- en jongerenwerk niet te herleiden

^d exclusief beheer en onderhoud speeltuinen

^e exclusief inburgeringstrajecten

^f exclusief opvoedingsondersteuning

^g exclusief opvoedingsondersteuning, MDT's en SMW voortgezet onderwijs

^h exclusief maatwerkgedeelte JGZ voor 5-19 jaar

ⁱ exclusief signaleringsnetwerk en project Entree

^j exclusief sport

^k niet alles te herleiden

^l exclusief ondersteuning mantelzorgers

^m exclusief ondersteuning vrijwillige ouderenzorg

ⁿ exclusief Route 23

Bijlage 3 Omvang doelgroepen

3.1 Inwoners naar leeftijd

De regio telt op dit moment 261.339 inwoners. De samenstelling van de bevolking per gemeente naar leeftijd is opgenomen in bijgaande tabel.

Tabel 3.1 Inwoners per gemeente en leeftijdsgroep per 1-1-2005

leeftijd	Alblasserdam	Dordrecht	HI Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Drechtsteden
0-4	1322	7660	1658	1998	1546	2461	16645
5-9	1273	7240	1674	1954	1468	2591	16200
10-14	1258	7333	1734	1931	1516	2908	16680
15-19	1068	7277	1510	1804	1438	2738	15835
20-24	964	7482	1160	1639	1463	2581	15289
25-29	983	7472	1291	1741	1499	2549	15535
30-34	1314	8862	1738	2248	1687	2908	18757
35-39	1512	9664	1894	2569	1818	3327	20784
40-44	1346	9470	2006	2430	1673	3472	20397
45-49	1138	8410	1738	2170	1584	3225	18265
50-54	1027	7951	1452	2044	1529	3053	17056
55-59	1224	7937	1514	2277	1604	3307	17863
60-64	1012	5697	1112	1783	1210	2535	13349
65-69	881	4641	933	1502	1062	2314	11333
70-74	680	4033	920	1246	910	1933	9722
75-79	635	3434	598	848	729	1513	7757
80-84	445	2584	424	529	618	1127	5727
85-89	211	1343	147	226	358	509	2794
90-94	72	568	63	83	138	184	1108
95+	15	125	13	21	27	42	243
<i>totaal</i>	<i>18380</i>	<i>119183</i>	<i>23579</i>	<i>31043</i>	<i>23877</i>	<i>45277</i>	<i>261339</i>

Bron: SGB, Woonmonitor Drechtsteden, CBS

Verschillen in leeftijdsopbouw tussen gemeenten

Verschillen in leeftijdsopbouw per gemeente per 1-1-2005

Tabel 3.2 Verschillen in leeftijdsopbouw per gemeente per 1-1-2005

leeftijd	0-14	15-24	25-44	45-64	65-74	75 e.o.	totaal
Alblasserdam	21	11,1	28	23,9	8,5	7,5	18.380
Dordrecht	18,7	12,4	29,8	25,2	7,3	6,8	119.183
HI Ambacht	21,5	11,3	29,4	24,7	7,9	5,3	23.579
Papendrecht	19	11,1	29	26,7	8,9	5,5	31.043
Sliedrecht	19	12,1	28	24,8	8,3	7,8	23.877
Zwijndrecht	17,6	11,7	27,1	26,8	9,4	7,5	45.277
<i>totaal</i>	<i>19</i>	<i>11,9</i>	<i>28,9</i>	<i>25,5</i>	<i>8,1</i>	<i>6,7</i>	<i>261.339</i>

Bron: SGB, Woonmonitor Drechtsteden, CBS

Verdeling bevolking over de regio

De regio is een optelsom van de zes gemeenten, Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht. Om vanuit de regiocijfers snel een globale vertaling te kunnen maken naar gemeentelijke cijfers is nagegaan hoe de bevolking in 2005 over de regio is verdeeld.

Tabel 3.3 Verdeling bevolking Drechtsteden over de gemeenten per 1-1-2005

gemeente	absoluut	aandeel
Alblasserdam	18380	7,1%
Dordrecht	119183	45,6%
HI Ambacht	23579	9,0%
Papendrecht	31043	11,9%
Sliedrecht	23877	9,1%
Zwijndrecht	45277	17,3%
Drechtsteden	261339	100%

Bron: SGB, Woonmonitor Drechtsteden, CBS

Inkomensverdeling en opleidingsniveau

De inwoners van de regio hebben een gemiddeld opleidings- en inkomensniveau.

Tabel 3.4 Opleidingsniveau inwoners Drechtsteden

gemeente	t/m LBO	MBO	HBO	WO
Alblasserdam	22	54	15	9
Dordrecht	26	40	23	11
HI Ambacht	26	50	19	4
Papendrecht	22	46	26	6
Sliedrecht	24	47	24	5
Zwijndrecht	27	50	18	6
Drechtsteden	25	45	22	9
Nederland	26	42	22	10

Bron: SGB, Woningbehoefteonderzoek Drechtsteden 1998

Tabel 3.5 Inkomensverdeling huishoudens Drechtsteden over

gemeente	minimum	tot modaal	1-1,5x modaal	1,5-2 x modaal	2x modaal e.m.
Alblasserdam	14	24	26	19	16
Dordrecht	20	24	24	19	14
HI Ambacht	14	20	25	24	17
Papendrecht	14	19	27	22	18
Sliedrecht	23	17	32	15	13
Zwijndrecht	19	22	28	19	14
Drechtsteden	18	22	26	19	14
Nederland	20	23	27	17	14

Bron: SGB, Woningbehoefteonderzoek Drechtsteden 1998

Bevolkingsprognose

In deze bijlage worden de uitkomsten van twee bevolkingsprognoses gepresenteerd. De uitkomsten van de prognoses verschillen immers teveel van elkaar. Dit verschil komt voort uit verwachtingen over het wel of niet optreden van migratie.

De prognose met het **PRIMOS-model** trekt het migratiepatroon van de afgelopen jaren door naar de komende jaren. De provincie Zuid-Holland verliest dan ook inwoners aan andere provincies met name Noord-Brabant en Gelderland. Gemeenten die voorheen veel bouwden en daardoor inwoners van buiten aantrokken zullen volgens deze aanname ook in de toekomst sterker groeien, terwijl gemeenten die voorheen weinig bouwden, waardoor inwoners naar elders vertrokken ook in de toekomst inwoners blijven verliezen. De prognose wordt gemaakt in opdracht van het Ministerie van VROM. In het PRIMOS-model wordt voor de regio Drechtsteden een voorzichtig uitgangspunt gebruikt voor de nieuwbouw. De voorspelling wat betreft de ontwikkeling van de bevolking is daarmee aan de voorzichtige kant. We zien de uitkomsten hier als lage variant.

De prognose van de **provincie Zuid-Holland** gaat er van uit, dat het migratiepatroon voor de gehele provin-

cie in de toekomst neutraal zou moeten zijn. De migratie binnen de provincie hangt vervolgens af van de omvang van de woningvoorraaduitbreiding per gemeente. Gemeenten met veel nieuwbouw trekken veel inwoners van buiten de gemeente, gemeenten met weinig nieuwbouw verliezen inwoners, maar deze blijven wel binnen de provincie.

Hierna wordt de ontwikkeling van de bevolking in de Drechtsteden voor beide varianten weergegeven.

Tabel 3.6a Ontwikkeling bevolking Drechtsteden per leeftijdscategorie

leeftijd	2005	2010 lage variant PRIMOS	2010 hoge variant provincie	2015 lage variant PRIMOS	2015 hoge variant provincie	toe- of afname 2010 in procenten lage variant	toe- of afname 2010 in procenten hoge variant
0-4	16645	15057	15312	14575	15663	-9	-8
5-9	16200	16567	17591	15243	16226	2	8
10-14	16680	16167	17186	16718	18180	-3	3
15-19	15835	16276	17403	15758	17680	5	12
20-24	15289	15008	15991	15667	17119	-1	6
25-29	15535	15595	16440	15830	17295	2	7
30-34	18757	15791	16626	16092	17377	-15	-15
35-39	20784	18793	19767	15949	17414	-10	-5
40-44	20397	20509	21406	18758	20040	0	5
45-49	18265	20156	20656	20291	21347	10	13
50-54	17056	17981	18241	19898	20438	5	7
55-59	17863	16711	16801	17583	17880	-7	-6
60-64	13349	17291	17271	16186	16284	29	28
65-69	11333	12670	12543	16283	16217	12	11
70-74	9722	10203	10104	11468	11296	5	4
75-79	7743	8226	7939	8611	8398	6	3
80-84	5727	5785	5576	6114	5804	0	-3
85-89	2794	3452	3343	3437	3289	26	22
90-94	1108	1092	1110	1382	1379	6	8
95 e.o.	243	273	325	288	360	11	32
<i>totaal</i>	261339	263603	271631	266131	279686	1	4

Bron: Primos 2004 en provincie Zuid-Holland

De twee bevolkingsprognoses voor ouderen vanaf 55 jaar ontlopen elkaar niet zoveel. Het verschil is vooral gelegen in de leeftijdsgroepen 5-44 jaar. In iedere 5-jaarsklasse is de provinciale prognose tussen 2005 en 2010 ongeveer 1000 (5,5%) inwoners hoger dan de Primos prognose (in totaal 8000 inwoners). In het voorbeeld is te zien hoe leeftijdsgroepen per 5-jaarsperiode ouder worden en doorschuiven.

De bevolkingsprognosecijfers zijn ook op gemeenteniveau berekend (zie hierna).

Tabel 3.6b Ontwikkeling bevolking Alblasterdam per leeftijdscategorie

leeftijd	2005	2010 lage variant PRIMOS	2010 hoge variant provincie	2015 lage variant PRIMOS	2015 hoge variant provincie	toe- of afname 2010 in procenten lage variant	toe- of afname 2010 in procenten hoge variant
0-4	1322	1164	1113	1073	1028	-12	-16
5-9	1273	1275	1353	1166	1137	0	6
10-14	1258	1274	1326	1237	1351	1	5
15-19	1068	1217	1256	1197	1275	14	18
20-24	964	1067	1065	1151	1145	11	10
25-29	983	1120	1044	1136	1075	14	6
30-34	1314	1111	1150	1106	1125	-15	-12
35-39	1512	1400	1524	1081	1235	-7	1
40-44	1346	1520	1678	1382	1570	13	25
45-49	1138	1414	1496	1507	1703	24	31
50-54	1027	1142	1250	1375	1522	11	22
55-59	1224	1000	1102	1116	1269	-18	-10
60-64	1012	1171	1251	958	1115	16	24
65-69	881	965	1010	1074	1208	10	15
70-74	680	768	822	844	929	13	21
75-79	635	565	592	646	705	-11	-7
80-84	445	438	481	395	457	-2	8
85-89	211	250	285	259	305	18	35
90-94	72	73	95	101	134	1	32
95 e.o.	15	23	30	23	36	53	100
<i>totaal</i>	<i>18380</i>	<i>18957</i>	<i>19923</i>	<i>18827</i>	<i>20324</i>	<i>3</i>	<i>8</i>

Bron: Primos 2004 en provincie Zuid-Holland

Tabel 3.6c Ontwikkeling bevolking Dordrecht per leeftijdscategorie

leeftijd	2005	2010 lage variant PRIMOS	2010 hoge variant provincie	2015 lage variant PRIMOS	2015 hoge variant provincie	toe- of afname 2010 in procenten lage variant	toe- of afname 2010 in procenten hoge variant
0-4	7660	6819	6526	6415	6550	-11	-15
5-9	7240	7530	7458	6642	6498	4	3
10-14	7333	7140	7271	7365	7402	-3	-1
15-19	7277	7114	7343	6831	7309	-2	1
20-24	7482	6997	7452	7016	7804	-6	0
25-29	7472	7563	7723	7439	8081	1	3
30-34	8862	7524	7238	7524	7654	-15	-18
35-39	9664	8691	8445	7292	7131	-10	-13
40-44	9470	9358	9296	8376	8251	-1	-2
45-49	8410	9160	9236	8961	9083	9	10
50-54	7951	8124	8136	8802	8978	2	2
55-59	7937	7698	7618	7761	7845	-3	-4
60-64	5697	7704	7502	7369	7253	35	32
65-69	4641	5496	5247	7251	6960	18	13
70-74	4033	4229	4122	4970	4675	5	2
75-79	3434	3480	3264	3596	3394	1	-5
80-84	2584	2593	2417	2584	2359	0	-6
85-89	1343	1560	1462	1538	1392	16	9
90-94	568	523	496	617	571	-8	-13
95 e.o.	125	130	145	124	145	4	16
<i>totaal</i>	<i>119183</i>	<i>119433</i>	<i>118397</i>	<i>118473</i>	<i>119335</i>	<i>0</i>	<i>-1</i>

Bron: Primos 2004 en provincie Zuid-Holland

Tabel 3.6d Ontwikkeling bevolking HI Ambacht per leeftijdscategorie

leeftijd	2005	2010 lage variant PRIMOS	2010 hoge variant provincie	2015 lage variant PRIMOS	2015 hoge variant provincie	toe- of afname 2010 in procenten lage variant	toe- of afname 2010 in procenten hoge variant
0-4	1658	1478	1722	1641	1963	-11	4
5-9	1674	1597	1961	1626	2112	4	17
10-14	1734	1677	1864	1753	2162	-3	7
15-19	1510	1707	1886	1749	2091	-2	25
20-24	1160	1401	1392	1653	1678	-6	20
25-29	1291	1373	1336	1613	1627	1	3
30-34	1738	1375	1562	1617	1796	-15	-10
35-39	1894	1701	2081	1591	1953	-10	10
40-44	2006	1882	2120	1898	2340	-6	6
45-49	1738	1991	2085	2049	2272	15	20
50-54	1452	1806	1813	2118	2194	24	25
55-59	1514	1472	1514	1876	1892	-3	0
60-64	1112	1509	1595	1480	1603	36	43
65-69	933	1057	1130	1478	1614	13	21
70-74	920	845	890	963	1093	-8	-3
75-79	598	791	815	714	804	32	36
80-84	424	462	503	614	656	9	19
85-89	147	270	302	294	344	84	105
90-94	63	71	89	127	154	13	41
95 e.o.	13	21	28	23	39	62	115
<i>totaal</i>	<i>23579</i>	<i>24486</i>	<i>26688</i>	<i>26877</i>	<i>30387</i>	<i>4</i>	<i>13</i>

Bron: Primos 2004 en provincie Zuid-Holland

Tabel 3.6e Ontwikkeling bevolking Papendrecht per leeftijdscategorie

leeftijd	2005	2010 lage variant PRIMOS	2010 hoge variant provincie	2015 lage variant PRIMOS	2015 hoge variant provincie	toe- of afname 2010 in procenten lage variant	toe- of afname 2010 in procenten hoge variant
0-4	1998	1772	1837	1629	1744	-11	-8
5-9	1954	1945	2241	1790	1935	0	15
10-14	1931	1894	2127	1946	2285	-2	10
15-19	1804	1832	2111	1817	2141	2	17
20-24	1639	1565	1832	1608	1841	-5	12
25-29	1741	1525	1860	1544	1753	-12	7
30-34	2248	1694	2061	1593	1924	-25	-8
35-39	2569	2170	2525	1726	2099	-16	-2
40-44	2430	2505	2781	2159	2487	3	14
45-49	2170	2348	2534	2479	2717	8	17
50-54	2044	2141	2234	2348	2480	5	9
55-59	2277	1988	2085	2081	2177	-13	-8
60-64	1783	2181	2295	1890	2015	22	29
65-69	1502	1623	1733	2023	2153	8	15
70-74	1246	1355	1378	1466	1565	9	11
75-79	848	1031	1063	1131	1157	22	25
80-84	529	606	663	764	792	15	25
85-89	226	313	366	358	409	38	62
90-94	83	94	120	126	1165	13	45
95 e.o.	21	20	35	24	45	-5	67
<i>totaal</i>	<i>31043</i>	<i>30602</i>	<i>33881</i>	<i>30502</i>	<i>34884</i>	<i>-1</i>	<i>9</i>

Bron: Primos 2004 en provincie Zuid-Holland

Tabel 3.6f Ontwikkeling bevolking Sliedrecht per leeftijdscategorie

leeftijd	2005	2010 lage variant PRIMOS	2010 hoge variant provincie	2015 lage variant PRIMOS	2015 hoge variant provincie	toe- of afname 2010 in procenten lage variant	toe- of afname 2010 in procenten hoge variant
0-4	1546	1524	1497	1509	1590	-1	-3
5-9	1468	1670	1655	1582	1577	14	13
10-14	1516	1534	1555	1735	1731	1	3
15-19	1438	1523	1561	1529	1610	6	9
20-24	1463	1402	1583	1477	1761	-4	8
25-29	1499	1492	1707	1517	1889	0	14
30-34	1687	1548	1722	1600	1878	-8	2
35-39	1818	1835	1950	1631	1880	1	7
40-44	1673	1869	1986	1861	2011	12	19
45-49	1584	1745	1731	1890	1988	10	9
50-54	1529	1570	1577	1756	1732	3	3
55-59	1604	1509	1504	1576	1558	-6	-6
60-64	1210	1589	1550	1522	1475	31	28
65-69	1062	1181	1134	1527	1472	11	47
70-74	910	951	944	1076	1029	5	4
75-79	729	764	733	800	785	5	1
80-84	618	552	521	579	535	-11	-16
85-89	358	382	348	324	309	7	-3
90-94	138	135	125	154	139	-2	-9
95 e.o.	27	41	32	43	34	52	19
totaal	23877	24816	25415	25688	26983	4	6

Bron: Primos 2004 en provincie Zuid-Holland

Tabel 3.6g Ontwikkeling bevolking Zwijndrecht per leeftijdscategorie

leeftijd	2005	2010 lage variant PRIMOS	2010 hoge variant provincie	2015 lage variant PRIMOS	2015 hoge variant provincie	toe- of afname 2010 in procenten lage variant	toe- of afname 2010 in procenten hoge variant
0-4	2461	2300	2617	2308	2788	-7	6
5-9	2591	2550	2923	2437	2967	-2	13
10-14	2908	2648	3043	2682	3249	-9	5
15-19	2738	2883	3246	2635	3254	5	19
20-24	2581	2576	2667	2762	2890	0	3
25-29	2549	2522	2770	2581	2870	-1	9
30-34	2908	2539	2893	2652	3000	-13	-1
35-39	3327	2996	3242	2628	3116	-10	-3
40-44	3472	3375	3545	3082	3381	-3	2
45-49	3225	3498	3574	3405	3584	8	11
50-54	3053	3198	3231	3499	3532	5	6
55-59	3307	3044	2978	3173	3139	-8	-10
60-64	2535	3137	3078	2967	2823	24	21
65-69	2314	2348	2289	2930	2810	1	-1
70-74	1933	2055	1948	2149	2005	6	1
75-79	1513	1595	1472	1724	1553	5	-3
80-84	1127	1134	991	1178	1005	1	-12
85-89	509	677	580	664	530	33	14
90-94	184	196	185	257	216	7	1
95 e.o.	42	38	55	51	61	-10	31
totaal	45277	45309	47327	45764	48773	0	5

Bron: Primos 2004 en provincie Zuid-Holland

3.2 Inwoners naar etniciteit

Hierna wordt het aantal niet-westerse allochtonen per gemeente weergegeven.

Tabel 3.7 Niet-westerse allochtonen 1^e en 2^e generatie

gemeente	Turks	Marokkaans	Surinaams Antilliaans Arubaans	overig	totaal niet-westers	aandeel niet- westers
<i>Alblasserdam</i>	559	116	144	2611	1080	5,9
<i>Dordrecht</i>	5929	2383	5939	5262	19513	16,3
<i>HI Ambacht</i>	153	149	257	724	1283	5,6
<i>Papendrecht</i>	248	256	635	894	2033	6,6
<i>Sliedrecht</i>	594	97	199	555	1445	6,1
<i>Zwijndrecht</i>	1175	699	1178	1275	4327	9,5
<i>Drechtsteden</i>	8658	3700	8352	8971	29681	11,4

Bron: CBS, StatLine, 1-1-2004/ bewerking SGB, Woonmonitor Drechtsteden 2004

Binnen de categorie niet-westerse allochtonen worden in de WMO drie bijzondere doelgroepen benoemd:

- allochtone ouderen van 55 jaar en ouder: dat zijn er in de regio in totaal 4.000.
- Antillianen van 18-23 jaar: in totaal 500.
- nieuwkomers (nieuw-gevestigden): in totaal 700-800 per jaar.

De omvang van deze doelgroepen is berekend op basis van de Dordtse gegevens. Het is te zien als een maximum schatting omdat veel van deze groepen geconcentreerd zijn in Dordrecht als zijnde de grootste gemeente.

Dordrecht telt per 1-1-2005 2623 allochtonen van 55 jaar of ouder (13% van de niet-westerse allochtonen, t.o.v. 27% gemiddeld). Voor de gehele regio zou dat neerkomen op maximaal ongeveer 4.000 niet-westerse allochtonen van 55 jaar en ouder.

In Dordrecht zijn er 376 Antilliaanse/Arubaanse jongeren (11% van de Antillianen/Arubanen). Voor de regio zou dit neerkomen op: maximaal 500 Antillianen van 18-23 jaar.

Dordrecht telde in 2004 514 nieuw-gevestigden (nieuwkomers), waarvan 66 Turks, 33 Marokkaans, 23 Surinaams en 105 Antilliaans/Arubaans. Voor de regio omgerekend zou dit neerkomen op maximaal 781 nieuw-gevestigden.

Trend

Tussen 2005 en 2010 wordt een toename verwacht van 8% niet-westerse allochtonen, met name vanwege geboorte en overige toename van de 2^e generatie (CBS, Bevolkingstrends 1-2005). Het aantal neemt toe met ongeveer 475 per jaar.

3.3 Mensen met beperkingen

Definitie

Op basis van een groot aantal vragen over activiteiten die mensen al dan niet zelf kunnen verrichten (zien, horen, het zich verplaatsen, de persoonlijke verzorging, de huishoudelijke taken en het (langdurig) zitten en staan) is door het SCP een maat ontwikkeld voor lichamelijke beperking. Er worden vier categorieën onderscheiden: geen, lichte, matige en ernstige beperkingen.¹

Korte beschrijving

Het aandeel mensen met een lichamelijke beperking is groter naarmate mensen ouder zijn. Bovendien hebben vrouwen vaker lichamelijke beperkingen dan mannen, ook als rekening wordt gehouden met leeftijdsverschillen.¹

Trend

Op basis van demografische voorspellingen ten aanzien van de toekomstige vergrijzing van de bevolking kan worden verwacht dat het aantal mensen met lichamelijke beperkingen de komende jaren zal toenemen.¹

Tabel 3.8a Ernst van lichamelijke beperkingen naar leeftijd en geslacht (landelijk) (in procenten)

geslacht	leeftijdscategorie	geen	licht	matig	ernstig
man	6-19	92,6	5,2	2,2	zie matig
	20-64	83,0	11,5	4,3	1,2
	65+	50,0	23,0	16,9	10,1
vrouw	6-19	90,3	7,9	1,8	zie matig
	20-64	77,7	14,2	5,8	2,3
	65+	32,8	24,3	23,2	19,7

Bron: SCP, Rapportage gehandicapten 2000²

Tabel 3.8b Ernst van lichamelijke beperkingen toepassing aandelen op Drechtsteden (absolute aantallen)

geslacht	leeftijdscategorie	geen	licht	matig	ernstig
man	6-19	22975	1290	546	zie matig
	20-64	65227	9038	3379	943
	65+	8169	3758	2761	1650
vrouw	6-19	21357	1868	426	zie matig
	20-64	61036	11155	4556	1807
	65+	7287	5398	5154	4377
totaal		186051	32507	16822	8777

Bron: toepassing aandelen tabel a op bevolking Drechtsteden

Tabel 3.8c Ernst van lichamelijke beperkingen verdeling over de gemeenten binnen de Drechtsteden

gemeente	2005	licht	matig	ernstig
Alblasserdam	7,1%	2308	1194	623
Dordrecht	45,6%	14823	7671	4002
HL Ambacht	9,0%	2926	1514	790
Papendrecht	11,9%	3868	2002	1044
Sliedrecht	9,1%	2958	1531	799
Zwijndrecht	17,3%	5624	2910	1518
Drechtsteden	100,0%	32507	16822	8777

Bron: de gegevens uit tabel b zijn over de gemeenten verdeeld

Bronnen

1. Klerk, M.M.Y de (red.). Rapportage gehandicapten 2002. Den Haag: SCP, 2002.
2. Klerk, M.M.Y de (red.). Rapportage gehandicapten 2000. Den Haag: SCP, 2000.

3.4 Chronische ziekten en lichamelijke beperking

Er bestaat duidelijk een overlap tussen de groep chronisch zieken en de groep mensen met een lichamelijke beperking. Van de mensen met matige of ernstige lichamelijke beperkingen heeft 85% een chronische ziekte. Chronische ziekten vormen de belangrijkste oorzaak van beperkingen, ook al spelen ook andere factoren een rol, zoals leeftijd, geslacht, huishoudenvorm en sociaal economische status. Andersom ondervinden echter niet alle mensen met een chronische ziekte altijd een lichamelijke beperking: 55% tot 67% ondervindt geen beperkingen (in de bijlage wordt ingegaan op chronisch zieken).

Vanwege de overlap met mensen met lichamelijke beperking is deze categorie niet afzonderlijk berekend. Van de mensen met matige of ernstige beperkingen heeft 85% een chronische ziekte.

Definitie

Er is geen algemeen aanvaarde definitie van chronische ziekte. Het Ministerie van VWS omschrijft het als 'onomkeerbare aandoeningen, zonder uitzicht op volledig herstel, met een gemiddeld lange ziekteduur'.^{1,2} Wat hiertoe wordt gerekend verschilt echter.

In onderzoek naar chronische aandoeningen wordt een lijst van verschillende aandoeningen gehanteerd. In

dergelijk onderzoek wordt echter veelal niet gevraagd naar duur, ernst en onomkeerbaarheid van de aandoening.

Korte beschrijving

Met de omschrijving van het begrip chronische ziekte varieert ook het aantal mensen met een chronische ziekte. Soms worden slechthorendheid en verstandelijke beperkingen als een chronische ziekte beschouwd. De schattingen lopen dan ook uiteen van 1,5 (10%) tot 4,5 miljoen (30%) Nederlanders.^{1,2}

Gaan we uit van zelfrapportage dan geeft 57% van de bevolking (alle leeftijden) aan het afgelopen jaar last te hebben gehad van één of meer chronische aandoeningen. Deze worden echter lang niet altijd aan de huisarts gepresenteerd.³

Vrouwen hebben vaker een zelfgerapporteerde chronische aandoening dan mannen. Ook neemt het gemiddelde aantal chronische aandoeningen toe met de leeftijd.⁴

Lichamelijke beperking

Er bestaat duidelijk een overlap tussen de groep chronisch zieken en de groep mensen met een lichamelijke beperking. Van de mensen met matige of ernstige beperkingen heeft 85% een chronische ziekte. Chronische ziekten vormen de belangrijkste oorzaak van beperkingen, ook al spelen ook andere factoren een rol, zoals leeftijd geslacht, huishoudenvorm en sociaal economische status. Andersom ondervinden niet alle mensen met een chronische ziekte (altijd) een lichamelijke beperking: 55% tot 67% ondervindt geen beperkingen.²

Trend

Volgens de Volksgezondheid Toekomstverkenning 1997 stijgt het aantal chronische aandoeningen van 1994-2015 met 25-60%. Door de vergrijzing zal het aantal mensen met een chronische ziekte aanzienlijk toenemen. Ook de aard en de samenstelling van de groep mensen met een chronische ziekte zal veranderen.²

Bronnen

1. Rijken, M. Chronisch zieken: kort en bondig. Nivel, 2001. www.nivel.nl
2. Klerk, M.M.Y de (red.). Rapportage gehandicapten 2002. Den Haag: SCP, 2002.
3. Linden, M.W. van der, G.P. Westert, D.H. de Bakker, F.G. Schellevis. Tweede Nationale Studie naar ziekten en verrichtingen in de huisartspraktijk, Klachten en aandoeningen in de bevolking en in de huisartspraktijk. Utrecht/Bilthoven: NIVEL/RIVM, 2004.
4. Lindert, H. van. M. Droomers, G.P. Westert. Tweede Nationale Studie naar ziekten en verrichtingen in de huisartspraktijk. Een kwestie van verschil: verschillen in zelfgerapporteerde leefstijl, gezondheid en zorggebruik. Utrecht/Bilthoven: NIVEL/RIVM, 2004.

3.5 Verstandelijke beperkingen

Definitie

Mensen met een verstandelijke beperking worden gekenmerkt door 'een geringe intelligentie en beperkingen bij de sociale redzaamheid'. Het niveau van intellectueel functioneren wordt onderverdeeld in *lichte*, *matige* en *ernstige* verstandelijke beperkingen. Globaal is de indeling: licht: 50/55-70, matig: 35- 50/55, ernstig: IQ lager dan 35.¹

Korte beschrijving

Meer mannen dan vrouwen hebben een verstandelijke handicap. Er zijn weinig ouderen met een verstandelijke handicap, doordat deze mensen over het algemeen een lagere levensverwachting hebben.

Trend

Er wordt niet verwacht wordt dat er in de nabije toekomst grote veranderingen in de incidentie van verstandelijke beperkingen zullen optreden. Wel zal de prevalentie van verstandelijke beperkingen toenemen als gevolg van demografische ontwikkelingen (de Nederlandse bevolking neemt in omvang toe) en de verbeterde levensverwachting van deze mensen.¹

Tabel 3.9a Geschatte aandeel personen met verstandelijke beperkingen, inclusief tehuisbevolking, naar ernst van de beperkingen, leeftijdscategorie en geslacht, 1 januari 2001 (landelijk) (percentages)

	matige beperkingen		ernstige beperkingen	
	man	vrouw	man	vrouw
4-9	0,5	0,5	0,7	0,5
10-19	0,8	0,5	0,5	0,4
20-29	0,7	0,5	0,4	0,3
30-39	0,4	0,3	0,5	0,4
40-49	0,3	0,2	0,5	0,5
50-59	0,2	0,1	0,3	0,2
60-64	0,1	0,1	0,2	0,2
65 e.o.	0,1	0,0	0,1	0,2

Bron: SCP, Rapportage gehandicapten 2002

Tabel 3.9b Personen met verstandelijke beperkingen, toepassing aandelen op Drechtsteden (absoluut)

geslacht	leeftijdscategorie	matig	ernstig
man	4-9	41	58
	10-19	132	83
	20-29	108	62
	30-39	79	99
	40-49	58	97
	50-59	35	52
	60-64	7	13
	65 e.o.	16	16
vrouw	4-9	40	40
	10-19	78	62
	20-29	75	45
	30-39	59	79
	40-49	38	97
	50-59	18	35
	60-64	7	14
	65 e.o.	0	44
totaal		791	896

Bron: toepassing aandelen tabel a op bevolking Drechtsteden

Tabel 3.9c Aantal personen met verstandelijke beperkingen, verdeling over de gemeenten binnen de Drechtsteden

gemeente	2005	licht	matig	ernstig
Alblasserdam	7,1%	2319	56	64
Dordrecht	45,6%	14896	361	409
HI Ambacht	9,0%	2940	71	81
Papendrecht	11,9%	3887	94	107
Sliedrecht	9,1%	2973	72	82
Zwijndrecht	17,3%	5651	137	155
Drechtsteden	100%	32667	791	896
aandeel		12,5%	0,5%	0,5%

Bron: de gegevens uit tabel b zijn over de gemeenten verdeeld

Het aantal op deze manier geschatte matig en ernstig gehandicapten komt nauw overeen met het aantal personen met een WAJONG-uitkering. De WAJONG is de wet arbeidsongeschiktheid jong gehandicapten

1,5% van de leerlingen in het basisonderwijs volgt speciaal basisonderwijs. Dat dit aandeel relatief hoog is heeft ondermeer te maken met de regionale functie van speciaal onderwijs in Dordrecht voor de gebieden Hoeksche Waard en ook wel Alblasserwaard/Vijfheerenlanden. Daarnaast volgen ook kinderen met lichte verstandelijke beperking speciaal onderwijs.

Tabel 3.10 Vergelijking geschat aantal verstandelijk gehandicapten met WAJONG en leerlingen speciaal onderwijs

gemeente	matig en ernstig gehandicapten	leerlingen speciaal basisonderwijs	WAJONG
<i>Alblasserdam</i>	120	-	86
<i>Dordrecht</i>	770	279	743
<i>HI Ambacht</i>	152	-	69
<i>Papendrecht</i>	201	26	144
<i>Sliedrecht</i>	154	-	467
<i>Zwijndrecht</i>	292	23	190
<i>Drechtsteden</i>	1687	328	1699
<i>aandeel</i>			0,5%

Bron Wajong: Staat van de Zuid-Hollandse Samenleving, tabellenboek, p 84, p 56

Uit deze tabel wordt duidelijk dat door de woon- en zorgvoorzieningen van Merwebolder in Sliedrecht een concentratie plaats heeft van gehandicapten in deze gemeente. Deze voorziening heeft niet alleen een regionale, maar ook bovenregionale functie.

Bron

1. Klerk, M.M.Y de (red.). Rapportage gehandicapten 2002. Den Haag: SCP, 2002.

3.6 Mensen met psychische problemen

Definitie

Om vast te stellen wat de omvang is van psychische problematiek in de Nederlandse bevolking worden verschillende methoden gehanteerd.

In Nemesis¹ (Netherlands Mental Health Survey and Incidence Study) is de geestelijke gezondheid van de bevolking voor het eerst in kaart gebracht. Hiertoe is een gestructureerd psychiatrisch interview afgenomen, waarna op basis van de antwoorden achteraf diagnoses gesteld konden worden betreffende psychische stoornissen (volgens de DSM-III-R). Dit betreft stemmingsstoornissen (zoals depressie), angststoornissen, middelenstoornissen (alcohol- en drugsmisbruik; alcohol- en drugsafhankelijkheid), eetstoornissen en schizofrenie). In verschillende onderzoeken onder ouderen zijn psychische stoornissen op dezelfde wijze vastgesteld.²

In de Tweede Nationale Studie naar ziekten en verrichtingen in de huisartspraktijk^{3,4} is de omvang van de bevolking van 18 jaar en ouder met psychische problemen vastgesteld met behulp van een vragenlijst: de General Health Questionnaire (GHQ). Deze vragenlijst is bedoeld om personen met niet psychotische psychiatrische aandoeningen, vooral emotionele stoornissen als angst en depressie, op te sporen.

Beschrijving

Jongeren

In een internationale studie onder scholieren van 11 tot 17 jaar, waaraan Nederland in 2001/2002 meedeed, is bij jongeren via een vragenlijst gevraagd naar psychosomatische klachten.⁵ Hieruit komt naar voren dat 14% van de jongeren zo veel last heeft van problemen dat ondersteuning of zelfs professionele hulp gewenst is. Ook in de Jongerenmonitor Dordrecht⁶ is de psychosociale gezondheid van jongeren gemeten, waarmee een indicatie gegeven wordt voor psychosociale problemen. In 2003 is er bij 26% van de jongeren van 12 tot 23 jaar sprake van een indicatie van psychosociale problemen. Dit is onder meisjes hoger dan onder jongens (33% versus 15%). Hierna zijn gegevens gebruik uit het Brancherapport GGZ-MZ van het Ministerie van VWS en het Trimbos-instituut.

Tabel 3.11 Geschat aantal jongeren 13-18 jaar in Nederland met een psychische stoornis (%), 1994

hoofddiagnose	aandeel 13-18	Drechtsteden
<i>angststoornis</i>	10,6%	1.708
<i>stemmingsstoornis</i>	4,6%	741
<i>gedragsstoornis of ADHD</i>	6,7%	1.079
<i>enige stoornis</i>	21,6%	3.479

Bron: Ministerie VWS, Brancherapport GGZ-MZ

Volwassenen en ouderen

De gegevens voor Nemesis zijn verzameld in 1996, 1997 en 1999 bij telkens dezelfde steekproef. Daaruit blijkt dat 41% van de volwassenen (18-65 jaar) één of meer malen in hun leven een psychische stoornis heeft gehad. Bij ruim 23% van hen ging het om een stoornis in de afgelopen 12 maanden. Angststoornissen, stemmingsstoornissen en problemen met verslavende middelen komen het meest voor (tabel 1a). Jongvolwassenen (18-25 jaar) hebben twee keer zo vaak een psychische stoornis als ouderen (55 tot 65 jaar), vooral door het hogere aandeel waarbij sprake is van misbruik of afhankelijkheid van alcohol of drugs. Voor het overige is de kans op psychische stoornissen groter bij stedelingen, alleenstaanden en alleenstaande ouders, lager opgeleiden, werklozen en arbeidsongeschikten.¹

In het "voorafgaande jaar" leed bijna een kwart van de volwassen bevolking aan een psychische stoornis. Het gaat dan om depressieve stoornissen, angststoornissen, schizofrenie, eetstoornissen of stoornissen in verband met alcohol en drugs. Men kan zich hierbij afvragen: waarom zien we dan niet meer van deze stoornissen? Daar zijn twee oorzaken voor: het beeld dat wij hebben van mensen met psychische stoornissen en het taboe op psychische stoornissen. Het begrip psychische stoornis is veel breder dan alleen degenen die opgenomen worden in een kliniek en omvat ook milde vormen die niet leiden tot een opname in een kliniek, zoals sociale fobie en alcoholmisbruik. Bij veel mensen met psychische stoornissen speelt daarnaast ook schaamte een belangrijke rol.

Tabel 3.12 Volwassenen 18 tot 65 jaar in Nederland met een psychische stoornis (%), 1996

hoofddiagnose	ooit in het leven	in voorgaande jaar	Drechtsteden (voorgaande jaar)
angststoornis	19,3%	12,4%	19.485
stemmingsstoornis	19,0%	7,6%	11.943
alcoholmisbruik/- afhankelijkheid	17,2%	8,2%	12.885
drugsmisbruik/-afhankelijkheid	3,1%	1,3%	2.043
eetstoornis	0,7%	0,4%	629
schizofrenie	0,4%	0,2%	314
één of meer psychische problemen	41,2%	23,5%	36.928

Bron: Nemesis 2003, (meetgegevens van 1996)

N.B.: Ruim een kwart van deze volwassenen heeft contact gehad met een psychosociale hulpverlener (zoals vrijgevestigd psycholoog, GGZ, AMW etc) (zie: Tweede nationale studie naar ziekten en verrichtingen in de huisartsenpraktijk, deel 3: een kwestie van verschil: verschillen in zelfgerapporteerde leefstijl, gezondheid en zorggebruik, p 180)

Onderzoeken onder 55-plussers laten zien dat minstens drie op de tien 55-plussers in 2001 een psychische stoornis heeft (15% een depressieve stoornis, 10% een angststoornis en 6% dementie). Oudere vrouwen hebben vaker last van depressie en angststoornissen dan oudere mannen. Het aandeel ouderen met een depressie neemt toe met de leeftijd. Ook de kans op dementie is sterk leeftijdgebonden.

Tabel 3.13 65-plussers met een psychische stoornis (%), 1996

hoofddiagnose	aandeel 65+	Drechtsteden
angststoornis	10%	3.855
depressieve stoornis	15%	5.783
Dementie	6%	2.313
één of meer psychische problemen	30%	11.566

Bron: Nemesis 2003, (meetgegevens van 1996)

Uit de Tweede Nationale Studie, waarvoor de gegevens voornamelijk in 2001 zijn verzameld, komt naar voren dat bij 23% van bevolking van 18 jaar en ouder een verhoogde kans op een psychische stoornis bestaat (op basis van de score op de GHQ-12). Het percentage is hoger bij vrouwen dan bij mannen (26% versus 19%). Wat leeftijd betreft is het percentage het hoogst bij volwassenen van 25 tot 44 jaar en het laagst bij ouderen van 65 tot 75 jaar. Ook alleenstaanden, alleenstaande ouders en lagere sociaal-economische groepen hebben vaker een verhoogde kans op psychische problemen.^{3,4}

Tabel 3.14 Aantal inwoners met één of meer psychische stoornissen verdeling over de gemeenten binnen de Drechtsteden

gemeente	2005	jongeren van 13-18	volwassenen van 18-64	ouderen van 65 e.o.
<i>Alblasserdam</i>	7,1%	247	2622	821
<i>Dordrecht</i>	45,6%	1586	16839	5274
<i>HI Ambacht</i>	9,0%	313	3324	1041
<i>Papendrecht</i>	11,9%	414	4394	1376
<i>Sliedrecht</i>	9,1%	317	3360	1053
<i>Zwijndrecht</i>	17,3%	602	6389	2001
<i>Drechtsteden</i>	100%	3479	36928	11566

Bron: de gegevens uit vorige tabellen zijn over de gemeenten verdeeld

Trend

Volgens de onderzoekers van Nemesis blijkt uit de geringe verschillen in aantallen mensen met een psychische stoornis in 1996 en 1999 dat de cijfers uit het onderzoek van Nemesis in 2004 nog niet verouderd zijn. De cijfers veranderen maar langzaam.¹ De Tweede Nationale Studie laat zien dat tussen 1987 en 2001 het aantal mensen met een verhoogde kans op een psychische stoornis gestegen is van 17% naar 23%.^{2,3}

Wat betreft de ouderen kunnen we vooral in het kader van de vergrijzing een toename van het aantal ouderen met dementie voorspellen. Naar verwachting loopt dit aantal op van 177.000 in 2000 naar 207.000 in 2010.²

Bronnen

1. Vollebergh, W., R. de Graaf, M. ten Have, C. Schoemaker, S. van Dorsselaer, J. Spijker, A. Beekman. Psychische stoornissen in Nederland. Overzicht van de resultaten van Nemesis. Utrecht: Trimbos-instituut, 2003.
2. Rigter, H. M. ten Have, P. Cuijpers, M. Depla, A. van Gageldonk, G. van der laan, A. Peterse, C. de Ruiter, C. Smits, W. Vollenbergh, J. Wolf. Brancherapport GGZ-MZ '98-'01. Den Haag: Sdu Uitgevers, 2002
3. Linden, M.W. van der, G.P. Westert, D.H. de Bakker, F.G. Schellevis. Tweede Nationale Studie naar ziekten en verrichtingen in de huisartspraktijk, Klachten en aandoeningen in de bevolking en in de huisartspraktijk. Utrecht/Bilthoven: NIVEL/RIVM, 2004.
4. Lindert, H. van. M. Droomers, G.P. Westert. Tweede Nationale Studie naar ziekten en verrichtingen in de huisartspraktijk. Een kwestie van verschil: verschillen in zelfgerapporteerde leefstijl, gezondheid en zorggebruik. Utrecht/Bilthoven: NIVEL/RIVM, 2004.
5. Land, H. van't, C. de Ruiter, M. van den Berg, G. Schoemaker. Kinderen en Jeugd: Psychische problemen onder jeugdigen. www.brancherapporten.minvws.nl
6. Lans, A.L.M. van der, I.A.C. Soffers, M.G. Weide. Monitor Jongeren Dordrecht 2003. Dordrecht: SGB, 2004.

3.7 Maatschappelijke opvang

In het rapport "Verkommerden en verloederden" zijn recente omvangsschattingen van groepen sociaal kwetsbare mensen in Nederland opgenomen. Dit is gebaseerd op diverse bronnen. Hiermee valt de omvang van deze groep in de Drechtsteden goed te benaderen.

Het cijfer hiervoor m.b.t. het aantal mensen met psychische stoornissen wordt verbijzonderd naar het aantal mensen met ernstige en langdurige psychische problemen, hetgeen waarschijnlijk een beter beeld geeft van de acute hulpvraag.

Tabel 3.15 Aantal inwoners behorende tot de doelgroep van maatschappelijke opvang

groep	landelijk	bron	aandeel op de bevolking (v.a. 18 jaar)	Drechtsteden (v.a. 18 jaar)
mensen met ernstige en langdurige psychische problemen	50.000-90.000	Taskforce Vermaatschappelijking GGZ	0,38%-0,69%	778-1413
problematische gebruikers harddrugs	22.000-42.000	Nationale drugmonitor Trim-bos 2004	0,17%-0,32%	348-656
ingeschreven cliënten ambulante alcoholverslaving	26.874	Nationale drugmonitor Trim-bos 2004	0,19%	391
dak- en thuislozen	25.000-35.000	Monitor Maatschappelijke opvang	0,18%-0,25%	369-512

Tabel 3.16 Aantal inwoners behorende tot de doelgroep van maatschappelijke opvang, verdeling over de gemeenten binnen de Drechtsteden (puntschatting)

gemeente	2005	ernstig psychisch	problematisch harddrug	ambulante alcoholverslaving	dak- en thuislozen
Alblasserdam	7,1%	78	36	28	31
Dordrecht	45,6%	500	229	178	201
HI Ambacht	9,0%	99	45	35	40
Papendrecht	11,9%	130	60	47	52
Sliedrecht	9,1%	100	46	36	40
Zwijndrecht	17,3%	190	87	68	76
Drechtsteden	100%	1096	502	391	441

Bron: toepassing aandelen tabel 3.15 op bevolking Drechtsteden

Toelichting bij onderdeel verslaafden

Definitie

Verslaving kan beschouwd worden als synoniem aan afhankelijkheid en probleemgebruik/misbruik (van alcohol, cannabis, cocaïne, opiaten etc.) Middelstoornissen (misbruik en afhankelijkheid) wordt tot de psychische stoornissen gerekend.¹

Omvang

Actuele schattingen van het aantal probleemgebruikers zijn beperkt beschikbaar. Er zijn geen cijfers beschikbaar over problematisch cannabisgebruik. Nederland telde in 2001 tussen de 22.000 en 42.000 probleemgebruikers van harddrugs (vooral opiaten en cocaïne). Van de Nederlandse bevolking van 16-69 jaar is 10% een probleemdrinker.^{2,3}

Trends

Cannabis is van de illegale drugs het meest populair. Tussen 1997 en 2001 is het gebruik toegenomen. Onder scholieren van het middelbaar onderwijs is in de periode tussen 1996 en 2003 sprake van een lichte daling van 11% naar 9%.³ Ook in de Jongerenmonitor Dordrecht wordt tussen 1999 en 2003 een lichte afname van drugsgebruik onder jongeren vastgesteld.⁴

Gebruik van cocaïne is beperkt, maar er lijkt sprake van een lichte toename van de problematiek. De omvang van de groep opiaatverslaafden is stabiel. Alcoholgebruik is vrij stabiel, maar onder scholieren is tussen 1999 en 2003 sprake van een toename.³ Het alcoholgebruik van jongeren in Dordrecht is tussen 1999 en 2003 niet veranderd, maar jongeren drinken wel minder frequent.⁴

Bereik verslavingszorg

In 2003 zijn er bijna 27.000 personen in behandeling geweest bij de (ambulante) verslavingszorg. Dit is 13% meer dan in 2002. Lang niet alle personen die problemen hebben met het gebruik van alcohol of drugs, komen in contact met de hulpverlening. Vooral voor problematische drinkers is het bereik van de verslavingszorg erg laag; naar schatting komt ongeveer één op de tien hier terecht. Het bereik van de verslavingszorg voor problematische opiaatgebruikers is veel hoger, tussen de 65% en 75%.^{2,3}

Bronnen

1. Rigter, H. M. ten Have, P. Cuijpers, M. Depla, A. van Gageldonk, G. van der laan, A. Peterse, C. de Ruiter, C. Smits, W. Vollenbergh, J. Wolf. Brancherapport GGZ-MZ '98-'01. Den Haag: Sdu Uitgevers, 2002
2. Land, H. van't, C. de Ruiter, M. van den Berg, G. Schoemaker. Verslavingszorg: Zorgvraag. www.brancherapporten.minvws.nl
3. Laar, M.W. van, A.A.N. Cruts, J.E.E. Verdurmen, M.M.J. van Ooijen. Nationale Drug Monitor. Jaarbericht 2004. Utrecht: Trimbos-instituut, 2004.
4. Lans, A.L.M. van der, I.A.C. Soffers, M.G. Weide. Monitor Jongeren Dordrecht 2003. Dordrecht: SGB, 2004.

3.8 Huiselijk geweld

Tabel 3.17 Aantal inwoners behorende tot de doelgroep van maatschappelijke opvang

groep	landelijk	bron	aandeel op de bevolking	Drechtsteden (v.a. 18)
kindermishandeling	6.100 kinderen	Landelijk meldpunt Kindermishandeling	0,20% (0-15)	99
vrouwenopvang	18.546 vrouwen	Brancherapport Min. VWS, 2001	0,27% (vrouwen 16+)	293

Tabel 3.18 Aantal inwoners behorende tot de doelgroep van maatschappelijke opvang, verdeling over de gemeenten binnen de Drechtsteden (puntschatting)

gemeente	2005	kindermishandeling	vrouwenopvang
Alblasserdam	7,1%	7	21
Dordrecht	45,6%	45	134
HI Ambacht	9,0%	9	26
Papendrecht	11,9%	12	35
Sliedrecht	9,1%	9	27
Zwijndrecht	17,3%	17	51
Drechtsteden	100%	99	293

Bron: toepassing aandelen tabel 3.15 op bevolking Drechtsteden

In Zuid-Holland Zuid wordt een regionale aanpak van het huiselijk geweld voorgestaan.

In de regionale aanpak wordt samengewerkt bij de aanmelding van huiselijk geweld. Gestimuleerd wordt huiselijk geweld te melden. In het Jaarverslag over 2004 zijn 1167 incidenten gemeld.

Deze cijfers zijn in feite betrouwbaarder dan de bovenstaande schatting vanuit landelijke cijfers voor kindermishandeling en vrouwenopvang en zullen daarom benut worden.

Tabel 3.19 Incidenten huiselijk geweld

gemeente	gemelde incidenten 2004
Alblasserdam	43
Dordrecht	781
HI Ambacht	28
Papendrecht	72
Sliedrecht	45
Zwijndrecht	198
Drechtsteden	1167

Bron: Project Huiselijk Geweld, Regio Zuid-Holland Zuid

3.9 Mantelzorg en vrijwilligerswerk

Definitie

Onder Mantelzorgers verstaan we mensen van 18 jaar of ouder die familieleden of goede bekenden helpen die vanwege gezondheidsproblemen ondersteuning nodig hebben. Het aantal mantelzorgers is afhankelijk van de wijze waarop mantelzorg wordt omschreven en die omschrijving wordt weer bepaald door de groep hulpbehoevenden waarover men spreekt en van de definitie van hulp. In navolging van het SCP rekenen we alleen die mensen tot de mantelzorgers die langer dan drie maanden en/of meer dan acht uur

per week hulp hebben gegeven. De keuze voor deze specifieke groep is ingegeven door de gedachte dat mantelzorgbeleid pas nodig is als relatief lang of intensief hulp wordt verleend. Er waren in 2001 ongeveer 12,5 miljoen Nederlanders van 18 jaar of ouder. Het aantal mantelzorgers (2,4 miljoen) bedraagt 19% van de bevolking van 18 jaar of ouder.

Korte beschrijving

Er geven meer vrouwen (58%) dan mannen mantelzorg. Mantelzorgers zijn vaak (vrouwen) tussen de 45 en 54 jaar oud.

Trends

Door vergrijzing is een toename van de noodzaak aan mantelzorg te verwachten. Door toenemende arbeidsparticipatie en gemiddeld kleinere huishoudens is een afname in bereidheid en mogelijkheid om mantelzorg te geven te verwachten. Bij allochtonen is de bereidheid tot mantelzorg relatief groot, hoewel dit per groep verschilt en het is niet zeker dat dit in de toekomst blijft.

Tabel 3.20a Landelijk aandeel en aantal mantelzorgers in de Drechtsteden naar leeftijd en geslacht

geslacht	leeftijdscategorie	aandeel	Drechtsteden
man	18-34	9%	2219
	35-44	13%	2707
	45-54	25%	4382
	55-64	20%	3116
	65-74	24%	2388
	75+	19%	1194
vrouw	18-34	15%	3674
	35-44	28%	5713
	45-54	42%	7501
	55-64	22%	3476
	65-74	11%	1220
	75+	4%	445
totaal			38035

Bron: SCP, Mantelzorg in getallen, toepassing aandelen op bevolking Drechtsteden

Tabel 3.20b Aantal mantelzorgers, verdeling over de gemeenten binnen de Drechtsteden

gemeente	2005	aantal
Alblasserdam	7,1%	2700
Dordrecht	45,6%	17344
HI Ambacht	9,0%	3423
Papendrecht	11,9%	4526
Sliedrecht	9,1%	3461
Zwijndrecht	17,3%	6580
Drechtsteden	100%	38035

Bron: de gegevens uit tabel a zijn over de gemeenten verdeeld

Vrijwilligerswerk

In 2003 gaf 42% van de 18-plussers aan dat ze in het afgelopen jaar als vrijwilliger actief waren. Zij deden binnen een periode van een jaar minstens één keer een onbetaalde inspanning in organisatorisch verband, zoals voor een school, sportclub, buurtvereniging of kerk. In vergelijking met voorgaande jaren is de animo om vrijwilligerswerk te doen afgenomen. Dit geldt vooral voor jongeren. Onder hen is het aandeel afgenomen van 48 tot 38%.

Tegenover een daling van het aantal vrijwilligers staat een lichte toename van de hulp die niet in organisatorisch verband plaatsvindt: de informele hulp aan vrienden, familie en kennissen. Het gaat om 33% tot 35% van de 18-plussers. Dit aandeel is opgenomen onder de mantelzorg.

Tabel 3.21a Aandeel vrijwilligers per leeftijdscategorie 2003

	landelijk aandeel	Drechtsteden
18-24	37%	9172
25-34	39%	13374
35-44	49%	20179
45-54	48%	16954
55-64	45%	14045
65-74	40%	8422
75 e.o.	19%	3349
totaal		85495

Bron: CBS, De Nederlandse samenleving 2004, sociale trends

Tabel 3.21b Aandeel vrijwilligers in de Drechtsteden

gemeente	2005	aantal
Alblasserdam	7,1%	6070
Dordrecht	45,6%	38986
HI Ambacht	9,0%	7695
Papendrecht	11,9%	10174
Sliedrecht	9,1%	7780
Zwijndrecht	17,3%	14791
Drechtsteden	100%	85495

Bron: de gegevens uit tabel a zijn over de gemeenten verdeeld

3.10 Enkelvoudige huishoudelijke hulp

Definitie

Enkelvoudige huishoudelijke hulp is huishoudelijke hulp die wordt verstrekt als nazorg na ontslag uit ziekenhuis of verpleeghuis, bij kortstondige ziekte, bij langdurige ziekte of lichamelijke handicap, bij ouderdom of verminderde zelfredzaamheid of bij psychosociale problematiek.

Korte beschrijving

De groep gebruikers van enkelvoudige huishoudelijke verzorging bestaat voor ongeveer driekwart uit vrouwen, 60% is ouder dan 65 jaar.

Trend

Op basis van demografische voorspellingen ten aanzien van de toekomstige vergrijzing van de bevolking kan worden verwacht dat het aantal mensen dat een beroep doet op enkelvoudige huishoudelijke hulp de komende jaren zal toenemen.

Ruw geschat ontvangt landelijk jaarlijks een kwart miljoen burgers een AWBZ-gefinancierde verstrekking enkelvoudige huishoudelijke hulp.

Tabel 3.22a AWBZ-gefinancierde huishoudelijke hulp (landelijk) (in percentages)

leeftijdscategorie	aandeel
tot 65	1%
65-69	1,8%
70-74	4,3%
75-79	9,8%
80-84	13,4%
85 e.o.	9,5%

Bron: SCP, Advies enkelvoudige huishoudelijke hulp

Tabel 3.22b AWBZ-gefinancierde huishoudelijke hulp (Drechtsteden) (absolute aantallen)

leeftijdscategorie	aantal
tot 65	1727
65-69	203
70-74	419
75-79	759
80-84	772
85 e.o.	381
totaal	4261

Bron: toepassing aandelen op bevolking Drechtsteden

Tabel 3.22c AWBZ-gefinancierde huishoudelijke hulp verdeling over de gemeenten binnen de Drechtsteden

gemeente	2005	aantal
Alblasserdam	7,1%	303
Dordrecht	45,6%	1943
HI Ambacht	9,0%	383
Papendrecht	11,9%	507
Sliedrecht	9,1%	388
Zwijndrecht	17,3%	737
Drechtsteden	100%	4261

Bron: de gegevens uit tabel b zijn over de gemeenten verdeeld

Bronnen

1. Ministerie VROM, ABF, Primosprognose 2004, januari 2005
2. Provincie Zuid-Holland, Woonvisie Zuid-Holland 2005-2014. Samenhang en samenspel, januari 2005
3. Provincie Zuid-Holland, Bevolkingsprognose behorend bij bron 2, juni 2005
4. Provincie Zuid-Holland, Staat van de Zuid-Hollandse samenleving, tabellenboek, juni 2004
5. Ministerie VWS, Brancherapport GGZ-MZ '98-'01
6. Ministerie VWS, De mantelzorger in beeld
7. Ministerie VWS, Ouderenbeleid in het perspectief van de vergrijzing, 2005
8. Kluwer, Welzijnswet 1994
9. CBS, De Nederlandse samenleving 2004, Sociale trends, 2004
10. SCP, Mantelzorg. Over de hulp van en aan mantelzorgers, 2003
11. SCP, Mantelzorg in getallen, oktober 2003
12. SCP, Sociaal en Cultureel Rapport 2004. In het zicht van de toekomst, oktober 2004
13. SCP, Vragen om hulp. Vraagmodel verpleging en verzorging, april 2003
14. SCP, De ontwikkeling van een lokaal beleid voor ouderen en gehandicapten, 1997
15. SCP, Rapportage gehandicapten 2002, juli 2002
16. SCP, Advies enkelvoudige hulp, oktober 2003
17. SCP, Emancipatiemonitor 2004, november 2004
18. SCP/RIVM, Ouderen nu en in de toekomst. Gezondheid, verpleging en verzorging 2000-2020, 2004
19. SCP, Rapportage jeugd 2002, februari 2003
20. SCP, Verpleging en verzorging verklaard, oktober 2004
21. SCP, Verklaringsmodel verpleging en verzorging, november 2004
22. SCP/LASA, Zorg en wonen voor kwetsbare ouderen. Rapportage ouderen 2004, mei 2004
23. SCP, Cijferrapport allochtone ouderen, maart 2004
24. SCP, Gezondheid en welzijn van allochtone ouderen, november 2004
25. Aedes, Het verbinden van wonen, zorg en welzijn. De gevolgen van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, september 2004
26. Bureau NDM, Nationale Drugsmonitor jaarbericht 2003
27. Trimbos Instituut, Nationale Drugsmonitor jaarbericht 2004
28. Trimbos Instituut, Psychische stoornissen in Nederland, overzicht van de resultaten van Nemesi
29. Nivel/Rivm, Klachten en aandoeningen in de bevolking en in de huisartspraktijk, 2004
30. Nivel/Rivm, Tweede Nationale Studie naar ziekte en verrichtingen in de huisartsenpraktijk. Een kwestie van verschil: verschillen in zelfgerapporteerde leefstijl, gezondheid en zorggebruik, 2004
31. SGB, Woningbehoefteonderzoek Drechtsteden 1998, 2000
32. SGB, Woonmonitor Drechtsteden, september 2005
33. SGB, Bevolkingsprognose per wijk
34. SGB, Vrijwilligerswerk in Dordrecht 2003, februari 2004
35. SGB, Monitor Sociale staat van Dordrecht 2003, juni 2004
36. SGB, Monitor Jongeren Dordrecht 2003, juni 2004
37. SGB, Ouderenmonitor 2004, juni 2005
38. Regio Drechtsteden, Wonen voor ouderen in de Drechtsteden in relatie tot zorg en welzijn, september 2003
39. Project Huiselijk geweld, Regio Zuid-Holland Zuid, Jaarverslag 2004

Publicaties van het Sociaal Geografisch Bureau

Openbare orde en veiligheid		Evaluatie woonkeus Drechtsteden	2001
Leefbaarheid en veiligheid in Dordrecht 2003	2004	Verslag Geschikt Wonen	2003
Benchmark leefbaarheid en veiligheid 2001	2002	Migratie-onderzoek 2002	2003
Leefbaarheid en veiligheid in de Drechtsteden anno 2002	2003	Algemeen bestuur en maatschappelijke verkenningen	
Overzicht bestaande leefbaarheidsonderzoeken	2000	Dit is Dordt	2004
Jeugdcriminaliteitskaart Zuid-Holland Zuid 2000	2001	Bekend maakt bemind Monitor Beeld van Dordrecht	2005
Eind evaluatie Veiligheidsnetwerk Zwijndrecht	2002	Vertrouwen in het bestuur en oordeel over raads-communicatie	2004
Veiligheidsbeleving op school 2004	2004	Evaluatie inspraakbeleid	2002
Leefbaarheid en veiligheid in de Gemeente Zwijndrecht anno 2002	2003	Succesvol lokaal ouderenhuisvestingsbeleid	2001
Verkeer en vervoer		Gezondheidsmonitor Zuid-Holland Zuid	
Parkeerregulering Groenedijk/Oranjelaan	2003	hoofdrapport en deelrapport: Dordrecht	2001
Autobezit, verplaatsingsgedrag en vervoermiddelgebruik van de Dordtse bevolking anno 2001	2003	Omnibusonderzoek Barendrecht 2000	2001
Sociaal-economisch beleid		Prognose Essenhof 2000-2015 (crematies en begravingen)	2000
Monitor Binnenstad Dordrecht 2000/2001	2002	Bereik/waardering voor info gem. Dordrecht	2002
Monitor werk 2002	2003	Herhalingsmeting beeld van en belangstelling voor de Drechtsteden	2002
De Sociale Staat van Dordrecht 2003	2004	De stem van de burger	2002
De markt voor benzinepompen in Dordrecht	2001	Bezoekersonderzoek Dag van Dordt	2003
Horecabezoek en beoordeling van de Dordtse horeca door de Dordtse bevolking anno 2004	2004	Evaluatie Dualisme 1e fase	2003
Onderzoek draagvlak vrijdagmiddagmarkt	2003	Feiten, belevingen en trends Papendrecht	2003
Monitor vraagzijde arbeidsmarkt havengebonden cluster Rijnmond	2004	Milieu	
Onderwijs		Gebruik toegangssysteem ondergrondse containers	2004
Kiezen voor beroepsonderwijs	2005	Onderzoek naar achtergronden onkruidbestrijdings-middelengebruik door particulieren	2003
ROC's Albeda College en Da Vinci College in de Hoeksche Waard	2003	Evaluatie proef mini-container papier	2005
Behoeftte onderzoek kinderopvang Dordrecht	2004	Evaluatie hondenbeleid	2004
Integrale leerlingenprognose gemeente Dordrecht 2002-2018	2003	Milieumonitor Dordrecht 2003	2004
Vrije tijd, cultuur, sport en recreatie		Ruimte voor de rivier	2003
Gebruikers en deelnemers over gemeentelijke sportvoorzieningen	2004	Belevingswaardeonderzoek oppervlaktewater	
Dordtenaren over recreatie in het buitengebied	2004	Krimpenerwaard	2004
Vrijwilligerswerk in Dordrecht 2003	2004	Belevingswaardeonderzoek oppervlaktewater Ridderkerk	2003
Meningspeiling theatervoorziening in Dordrecht	2004	Bevolking	
Publieksonderzoek Wantipop/Rainbowpark 2002	2002	Bevolkingsprognose per wijk gemeente Dordrecht 2004-2020	2004
Kerstmarkt Dordrecht 2001	2002	Huishoudenprognose 1998-2010	1998
Boekenmarkt Dordrecht 2002	2002	Klanttevredenheid	
Opinies over en waardering voor evenementen in Dordrecht	2003	Basisscholen over Weizigt NMC	2004
Toervaarders over Dordrecht	2004	Klanttevredenheidsonderzoek Wijklijn	2003
Onderzoek Openbare Bibliotheek Dordrecht	2003	Klanttevredenheidsonderzoek Maaltijdservice	2004
Publieksonderzoek Zomerkermis 2003	2003	Klanttevredenheidsonderzoek Personalarmering	2004
Evaluatie Dordt in Stoom	2004	Klanttevredenheidsonderzoek Onderwijs en Welzijn	2004
Evaluatie Rhythm & Blues Festival	2004	Elektronische Dienstverlening Gemeente Dordrecht	2003
Sociale voorzieningen en maatschappelijk werk		Klanttevredenheidsonderzoek Groenvoorziening 2003	2004
Onze buurt aan zet, tussenevaluatie	2004	Klanttevredenheidsonderzoek WVG Dordrecht	2003
Jeugdbeleid in de Drechtsteden	2003	Klanttevredenheidsonderzoek WVG Zwijndrecht	2003
Behoeftte-onderzoek Dubbeldam	2004	Klanttevredenheidsonderzoek Brandweer Dordrecht	2003
Jongeren Dordrecht 2003	2004	Klanttevredenheidsonderzoek Stafdiensten	2004
Monitor Sociaal Programma Oud-Krispijn Zuid-3	2004	Medewerkerstevredenheidsonderzoek Stafdiensten	2004
Doelgroepenonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht deel III	2004	Bovenstaande lijst bevat een selectie van publicaties van het SGB	
Uitvallersonderzoek Bureau Schuldhulpverlening Dordrecht	2003	Algemeen	
Evaluatie Gezondheidsmanagement	2004	Dordt op z'n droogst	jaarlijks
Monitor ouderen 2003	2004	Staat van de wijken	meerjarig
Wijkpanel Staart Groen	2004	Tabellenboek Bedrijvenregister Dordrecht	jaarlijks
Wijkpanel Staart Veilig	2005	Meer cijfers en trends kunt u vinden op onze website www.sociaalgeografischbureau.nl	
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting		Informatie/bestellen:	
Woonmonitor Dordrecht 2004	2004	telefoon: (078) 639 64 65	
Woonmonitor Drechtsteden 2004	2004	schriftelijk: Sociaal Geografisch Bureau	
Evaluatie project dynamisch wonen	2004	Postbus 8 - 3300 AA DORDRECHT	
		e-mail: SGB@dordrecht.nl	
		website: www.sociaalgeografischbureau.nl	
		fax: 078 -639 80 80	

